

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie

33-100 Tarnów, ul. Mickiewicza 8

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Ekonomia

1. Poziom/y studiów: **I oraz II stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne oraz niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse – studia I stopnia	146	81
Ekonomia i finanse – studia II stopnia	105	88

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o zarządzaniu i jakości – studia I stopnia	34	19
2.	Nauki o zarządzaniu i jakości – studia II stopnia	15	12

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się dla kierunku studiów ekonomia I stopnia **z odniesieniami do charakterystyk efektów uczenia się** **pierwszego i drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji** **(obowiązują studentów przyjętych na studia od roku akademickiego 2022/2023)**

Nazwa kierunku studiów **ekonomia**
 Poziom studiów **I stopnia (licencjackie)**
 Profil kształcenia **praktyczny**

Kod efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla kierunku Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Kod charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Kod charakterystyk II stopnia ²
	WIEDZA		
EK1_W01	dysponuje zaawansowaną wiedzą na temat praw, zjawisk oraz koncepcji (teorii) ekonomii, a także rodzajów więzi ekonomicznych w odniesieniu do funkcjonowania rynku i procesu gospodarowania zasobami	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
EK1_W02	rozdziela i charakteryzuje na poziomie zaawansowanym podstawowe typy systemów gospodarczych, a w szczególności ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat gospodarki rynkowej i jej mechanizmów	P6U_W	P6S_WG
EK1_W03	ma zaawansowaną wiedzę o roli państwa w gospodarce oraz możliwościach wykorzystania polityki gospodarczej i społecznej w różnych obszarach gospodarki, a także rozumie współczesną organizację instytucji i struktur ekonomicznych w Polsce i UE	P6U_W	P6S_WG
EK1_W04	zna zastosowania wiedzy teoretycznej z zakresu ekonomii, w tym studiowanej specjalności, w praktyce gospodarczej i w budowaniu więzi ekonomicznych pomiędzy podmiotami gospodarczymi	P6U_W	P6S_WG
EK1_W05	ma wiedzę z zakresu gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi przedsiębiorstwa w realiach gospodarki rynkowej	P6U_W	P6S_WG
EK1_W06	zna i rozumie prawne i etyczne uwarunkowania działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów	P6U_W	P6S_WK
EK1_W07	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu podstaw prawa, ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6U_W	P6S_WK
EK1_W08	zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu ekonomii i nauk pokrewnych	P6U_W	P6S_WK
EK1_W09	posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu zarządzania finansami przedsiębiorstw, instytucji publicznych i finansowych	P6U_W	P6S_WK P6S_WG
EK1_W10	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, a w szczególności problemy ekonomiczne	P6U_W	P6S_WK
	UMIĘTNOŚCI		
EK1_U01	potrafi właściwie oceniać zjawiska gospodarcze, analizować przyczyny, przebieg oraz skutki zjawisk ekonomicznych, w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach	P6U_U	P6S_UW
EK1_U02	posiada umiejętność właściwego (w tym krytycznego) doboru	P6U_U	P6S_UW

	źródeł w analizie zjawisk ekonomicznych, w szczególności z zakresu oceny ekonomiczno-finansowej działalności przedsiębiorstw		
EK1_U03	posługuje się właściwymi metodami i narzędziami do opisu i analizy przedsiębiorstwa, a także formuje syntetyczne wnioski	P6U_U	P6S_UW
EK1_U04	potrafi prawidłowo formułować modele ekonomiczne, w tym ekonometryczne oraz je interpretować oraz umiejętnie korzystać z programów komputerowych (prowadzenie symulacji, formułowanie prognoz) wspomagających procesy podejmowania decyzji	P6U_U	P6S_UW
EK1_U05	analizuje problemy natury ekonomicznej (studia przypadków, projekty, wnioski, zadania) i proponuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania	P6U_U	P6S_UW
EK1_U06	posiada umiejętność efektywnego wykorzystania wiedzy, procedur i środków do wykonywania zadań zawodowych w różnych organizacjach	P6U_U	P6S_UW
EK1_U07	potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim z zakresu ekonomii, z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii	P6U_U	P6S_UK
EK1_U08	umie przygotować wystąpienia ustne w języku polskim z zakresu ekonomii z uwzględnieniem różnych opinii i stanowisk, a także potrafi dyskutować o nich	P6U_U	P6S_UK
EK1_U09	ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK
EK1_U10	komunikuje się z członkami organizacji oraz jej otoczeniem zewnętrznym z wykorzystaniem terminologii ekonomicznej, także w aspekcie studiowanej specjalizacji	P6U_U	P6S_UK
EK1_U11	potrafi rozpoznawać i uwzględniać zachowania i postawy członków organizacji w trakcie współdziałania w ramach prac zespołowych	P6U_U	P6S_UO
EK1_U12	planuje i organizuje pracę indywidualną, a także współdziała w projektach, w tym również projektach o charakterze interdyscyplinarnym	P6U_U	P6S_UO
EK1_U13	potrafi wykorzystać systemy normatywne (prawne, ekonomiczne i społeczne) w zarządzaniu organizacjami, w tym w procesach planowania, organizowania, motywowania i kontroli (z uwzględnieniem specyfiki studiowanej specjalności)	P6U_U	P6S_UO P6S_UW
EK1_U14	posiada umiejętność samodzielnego planowania kariery zawodowej, w tym wyboru form i narzędzi ciągłego dokształcania i rozwoju osobistego, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i inspirowanie w tym zakresie innych	P6U_U	P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
EK1_K01	ma świadomość poziomu posiadanej wiedzy i zdaje sobie sprawę z konieczności ciągłego jej pogłębiania oraz krytycznego podejścia zarówno do własnej wiedzy, jak też do odbieranych treści	P6U_K	P6S_KK
EK1_K02	docenia znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, a w przypadku wystąpienia trudności z ich samodzielnym rozwiązaniem jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów	P6U_K	P6S_KK
EK1_K03	jest świadomy konieczności wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania i współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego oraz upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy	P6U_K	P6S_KO

EK1_K04	jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6U_K	P6S_KO
EK1_K05	wykazuje gotowość do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, a w szczególności przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu.	P6U_K	P6S_KR

¹ Kod charakterystyk uniwersalnych I stopnia - zgodnie z załącznikiem do Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U.2020, poz. 226), Uniwersalne charakterystyki poziomów I stopnia w PRK.

² Kod charakterystyk II stopnia - zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 (Dz. U. 2018 r., poz. 2218), Część I - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, ORAZ dla dziedziny sztuki: Część II - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji dla dziedziny sztuki (rozwiniecie zapisów zawartych w części I), ORAZ kompetencje inżynierskie: Część III - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich (rozwiniecie zapisów zawartych w części I).

Efekty uczenia się dla kierunku studiów ekonomia II stopnia
z odniesieniami do charakterystyk efektów uczenia się
pierwszego i drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji
(obowiązują studentów przyjętych na studia od roku akademickiego 2022/2023)

Nazwa kierunku studiów **ekonomia**

Poziom studiów **studia drugiego stopnia (magisterskie)**

Profil kształcenia **praktyczny**

Kod efektu dla kierunku	Efekty uczenia się dla kierunku Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Kod charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Kod charakterystyk II stopnia ²
	WIEDZA		
EK2_W01	zna i rozumie w pogłębionym zakresie doktryny ekonomiczne wyjaśniające złożone zjawiska i procesy gospodarcze na poziomie mikro-, makroekonomicznym i globalnym, ich uwarunkowania i skutki	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
EK2_W02	rozdziela i charakteryzuje w pogłębionym stopniu typy systemów gospodarczych, a w szczególności ma rozszerzoną i uporządkowaną wiedzę na temat gospodarki rynkowej i jej mechanizmów	P7U_W	P7S_WG
EK2_W03	ma pogłębioną wiedzę o procesach transformacji podmiotów, instytucji i struktur ekonomicznych oraz o ich przyczynach, skali i skutkach	P7U_W	P7S_WG
EK2_W04	ma pogłębioną wiedzę z zakresu gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi przedsiębiorstwa w realiach gospodarki rynkowej i zna jej zastosowania praktyczne	P7U_W	P7S_WG
EK2_W05	zna i rozumie prawne i etyczne uwarunkowania funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz jednostek samorządu terytorialnego	P7U_W	P7S_WK
EK2_W06	zna i rozumie pojęcia z zakresu prawa oraz zna zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P7U_W	P7S_WK
EK2_W07	zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, w tym uwarunkowania prowadzenia	P7U_W	P7S_WK

	działalności gospodarczej, wykorzystując wiedzę z zakresu ekonomii i nauk pokrewnych		
EK2_W08	zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, a w szczególności problemy ekonomiczne i społeczne	P7U_W	P7S_WK
	UMIĘTNOŚCI		
EK2_U01	potrafi właściwie analizować i twórczo interpretować zjawiska gospodarcze, a także krytycznie analizować przyczyny, przebieg oraz skutki zjawisk ekonomicznych, w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach	P7U_U	P7S_UW
EK2_U02	posiada pogłębione umiejętności właściwego (w tym krytycznego) doboru źródeł w analizie zjawisk ekonomicznych, w szczególności z zakresu oceny ekonomiczno-finansowej działalności przedsiębiorstw	P7U_U	P7S_UW
EK2_U03	postępuje się właściwymi, w tym innowacyjnymi metodami i narzędziami do opisu i analizy przedsiębiorstwa, a także twórczo interpretuje i prezentuje informacje	P7U_U	P7S_UW
EK2_U04	potrafi prawidłowo wykorzystywać oraz tworzyć lub dostosowywać modele ekonomiczne, twórczo je interpretować oraz umiejętnie korzystać z programów komputerowych (prowadzenie symulacji, formułowanie prognoz) wspomagających procesy podejmowania decyzji	P7U_U	P7S_UW
EK2_U05	analizuje problemy natury ekonomicznej (studia przypadków, projekty, wnioski, zadania) oraz formułuje i testuje w tym zakresie odpowiednie rozwiązania wdrożeniowe	P7U_U	P7S_UW
EK2_U06	potrafi praktycznie wykorzystać wiedzę do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania zasobami finansowymi	P7U_U	P7S_UW
EK2_U07	umie przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne w języku polskim i obcym z zakresu ekonomii z uwzględnieniem różnych opinii i stanowisk, a także potrafi dyskutować o nich ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców i prowadzić debatę	P7U_U	P7S_UK
EK2_U08	ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7U_U	P7S_UK
EK2_U09	komunikuje się z członkami organizacji oraz jej otoczeniem zewnętrznym z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii ekonomicznej, z uwzględnieniem studiowanej specjalności	P7U_U	P7S_UK
EK2_U10	potrafi rozpoznawać i uwzględniać zachowania i postawy członków organizacji w trakcie współdziałania w ramach prac zespołowych, a także podejmować w nich wiodącą rolę	P7U_U	P7S_UO
EK2_U11	planuje, organizuje i kieruje pracą zespołową, a także współdziała w projektach, w tym również projektach o charakterze interdyscyplinarnym	P7U_U	P7S_UO
EK2_U12	potrafi w praktyce gospodarczej wykorzystać systemy normatywne w zarządzaniu organizacjami, w tym w procesach planowania, organizowania, motywowania i kontroli	P7U_U	P7S_UO P7S_UW
EK2_U13	posiada umiejętność samodzielnego planowania kariery zawodowej, w tym wyboru form i narzędzi ciągłego dokształcania i rozwoju osobistego, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu i ukierunkowuje w tym zakresie innych	P7U_U	P7S_UU
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
EK2_K01	ma świadomość poziomu posiadanej wiedzy i konieczności ciągłego jej pogłębiania, a także krytycznego podejścia zarówno do własnej wiedzy, jak też do odbieranych treści	P7U_K	P7S_KK
EK2_K02	docenia znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów	P7U_K	P7S_KK

	poznawczych i praktycznych, a w przypadku wystąpienia trudności z ich samodzielnym rozwiązaniem jest gotów do zasięgnięcia opinii ekspertów		
EK2_K03	jest świadomy konieczności wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego oraz upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowiska pracy	P7U_K	P7S_KO
EK2_K04	jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji, inspirowania innych i myślenia oraz działania w sposób przedsiębiorczy.	P7U_K	P7S_KO
EK2_K05	wykazuje gotowość do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych (z uwzględnieniem zmieniającego się środowiska społecznego), w tym: rozwijania dorobku oraz podtrzymywania etosu zawodu ekonomisty, a także przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7U_K	P7S_KR

¹ Kod charakterystyk uniwersalnych I stopnia - zgodnie z załącznikiem do Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U.2020, poz. 226), Uniwersalne charakterystyki poziomów I stopnia w PRK.

² Kod charakterystyk II stopnia - zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 (Dz. U. 2018 r., poz. 2218), Część I - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, ORAZ dla dziedziny sztuki: Część II - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji dla dziedziny sztuki (rozwiniecie zapisów zawartych w części I), ORAZ kompetencje inżynierskie: Część III - Charakterystyki II stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich (rozwiniecie zapisów zawartych w części I).

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Wojciech Sroka	dr hab./adiunkt dydaktyczny/Kierownik Katedry Ekonomii/ Przewodniczący Rady Programowej Kierunku Studiów Ekonomia
Jarosław Mikołajczyk	dr inż./profesor uczelni/Dziekan Wydziału Administracyjno- Ekonomicznego
Dorota Koptiew	dr/profesor uczelni/Zastępca Kierownika Katedry Ekonomii/ Kierunkowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia
Barbara Partyńska-Brzegowy	mgr inż./starszy wykładowca/Prodziekan Wydziału Administracyjno-Ekonomicznego
Konrad Stępień	dr hab./profesor uczelni/Członek Rady Programowej Kierunku Studiów Ekonomia

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	10
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	11
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	11
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	37
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	41
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	61
Część III. Załączniki	63
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	63
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	78

Prezentacja uczelni

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie (do 28 lutego 2022 r. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie) jest najstarszą uczelnią tego typu w kraju. Kampus uczelni, ze wszystkimi budynkami dydaktycznymi znajduje się w centrum Tarnowa. **Uczelnia znajduje się w ścisłej czołówce uczelni w swojej kategorii** (2 miejsce w rankingu Perspektyw w 2022 r.) i jest najchętniej wybieraną uczelnią tego typu w Polsce (wg MNiSW).

Celem strategicznym uczelni jest wysoki poziom kształcenia, który na wszystkich kierunkach jest porównywalny z poziomem obowiązującym na uczelniach akademickich. Realizację tego celu zapewnia współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i z uczelniami akademickimi. ANS w Tarnowie utrzymuje szerokie kontakty z uczelniami zagranicznymi, jest także członkiem organizacji międzynarodowych takich jak: ECTNA, ESNA i EURASHE.

W strukturze uczelni funkcjonuje sześć wydziałów, które oferują możliwość kształcenia na 27 kierunkach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej (I i II stopnia oraz studia jednolite magisterskie). Od powstania do obecnej chwili mury uczelni opuściło ponad 24 tysiące absolwentów. Aktualnie w uczelni studiuje 3 762 studentów, z których 2 929 stanowią studenci studiów stacjonarnych.

Jednym z największych wydziałów pod względem liczby studentów jest Wydział Administracyjno-Ekonomiczny (WAE). Na wydziale prowadzone są studia w ramach czterech kierunków: ekonomia, administracja, praca socjalna (I i II stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) oraz prawo (studia jednolite pięcioletnie w formie stacjonarnej i niestacjonarnej). Studia w wydziale rozpoczyna corocznie około 450 studentów.

Funkcjonująca w ramach WAE Katedra Ekonomii powołana została do prowadzenia kierunku studiów ekonomia. Kształcenie w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym pierwszego stopnia prowadzone jest od 2000 r. W 2020 r. uruchomiono pierwszy nabór na studia drugiego stopnia. Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują tytuł licencjata i są przygotowani do podjęcia pracy zawodowej lub podjęcia własnej działalności gospodarczej, a także do kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia. Absolwenci studiów drugiego stopnia uzyskują tytuł magistra. Podobnie, jak absolwenci pierwszego stopnia są przygotowani do podjęcia pracy zawodowej na różnych stanowiskach (w tym kierowniczych) w sektorze przedsiębiorstw oraz sferze budżetowej, a także do podjęcia studiów trzeciego stopnia.

Łącznie od 2003 r., kiedy mury uczelni opuścili pierwsi absolwenci, kierunek ekonomia ukończyły 2 532 osoby, w tym w ramach studiów pierwszego stopnia stacjonarnych 2030 osób, pierwszego stopnia niestacjonarnych 464 osoby oraz 13 magistrów po studiach stacjonarnych i 25 po studiach niestacjonarnych.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek ekonomia funkcjonuje w ANS w Tarnowie od 2000 roku (wtedy specjalność zawodowa agroekonomia). Obecnie prowadzone są 6 semestralne studia licencjackie w ramach, których studenci po I roku studiów wybierają specjalność: finanse przedsiębiorstw (FP) lub ekonomikę turystyki i hotelarstwa (ETH) oraz studia drugiego stopnia o specjalności ekonomia menedżerska (EM), które trwają dwa lata (4 semestry) i kończą się nadaniem tytułu zawodowego magistra.

Prowadzone studia na kierunku ekonomia (I oraz II stopień) wpisują się w Strategię Rozwoju Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie (przyjętą Uchwałą nr 2/2020 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie Strategii PWSZ w Tarnowie na lata 2020-2025). Studia te realizują zawarte w niej cele strategiczne, w tym cel 1 „Doskonałość dydaktyczna”, zwłaszcza w odniesieniu do celów operacyjnych: „Doskonalenie systemu jakości kształcenia poprzez aktywny udział studentów oraz interesariuszy zewnętrznych”, „Wprowadzanie nowoczesnych metod kształcenia”, „Doskonalenie i rozszerzanie współpracy z podmiotami gospodarczymi i administracyjnymi miasta, regionu i województwa w celu podniesienia poziomu wiedzy praktycznej i umiejętności studentów (praktyki, staże, prace dyplomowe)”, „Dostosowanie oferty proponowanych kierunków, specjalności i specjalizacji do potrzeb rynku pracy w ścisłej współpracy z podmiotami zewnętrznymi miasta, regionu i województwa”. Ponadto realizowane są elementy (cele operacyjne) celu strategicznego 2 „Badania naukowe” wyrażające się poprzez intensyfikację działalności naukowej, w tym organizację corocznych konferencji naukowych, a także rozwój czasopism naukowych (w 2019 roku powołano czasopismo: Problems of Economics & Law, <https://journals.anstar.edu.pl/index.php/pe/>). W ramach celu 3 „Odpowiedzialność społeczna” pracownicy Katedry Ekonomii oraz studenci angażują się w popularyzację nauki m.in. poprzez prowadzenie zajęć na Uniwersytecie Dziecięcym, Uniwersytecie Trzeciego Wieku czy też współorganizowanie Małopolskiej Nocy Naukowców. Cel nr 3 „Współpraca międzynarodowa” jest realizowany m.in. poprzez oferowanie kursów w języku angielskim, a także wyjazdy zagraniczne studentów odbywających praktyki. Studia II stopnia dodatkowo realizują cel nr 5 „Akademia Tarnowska” dotyczący poszerzania oferty studiów II stopnia i działalności badawczej, co w przyszłości ma przybliżyć uczelnię do przekształcenia w Akademię Tarnowską.

Kierunek wpisuje się również w misję uczelni dzięki temu, że „umożliwia studentom zdobycie wiedzy ogólnej i zawodowej, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, niezbędnych do podejmowania wyzwań w zmieniającej się rzeczywistości” oraz „stwarza możliwości dla kształcenia młodzieży blisko miejsca zamieszkania wnosząc istotny wkład w podniesienie rozwoju gospodarczego i kulturowego miasta”. Dzięki rozwijającej się współpracy z lokalnymi podmiotami otoczenia gospodarczego studia o profilu praktycznym na kierunku ekonomia wydatnie przyczyniają się do urzeczywistnienia nakreślonej w **Strategii wizji uczelni poprzez współpracę w kształtowaniu potrzeb edukacyjnych miasta i regionu, dzięki czemu absolwenci są przygotowani do pracy na potrzeby społeczeństwa i gospodarki regionu.**

Opis efektów uczenia się uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego i drugiego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach

6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218). Odpowiadają one kwalifikacjom na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Proces kształcenia jest stale doskonalony pod względem dostosowania oferty studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. **Potrzeba kształcenia wykwalifikowanej i dostosowanej do rynku lokalnego i regionalnego kadry ekonomistów jest zgłaszana przez interesariuszy zewnętrznych.** Eksperti i goście różnych wydarzeń w ANS (m.in. corocznie organizowanych przez Katedrę Ekonomii Ogólnopolskich Konferencji Studenckich Kół Naukowych oraz organizowanego przez ANS w Tarnowie w 2019 r. I Forum Nauka – Gospodarka – Biznes), w tym przedstawiciele różnych instytucji (np. ZUS) i podmiotów gospodarczych (np. Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.), wyraźnie podkreślają, że dobrze wykształcona kadra ekonomiczna buduje nie tylko mocną pozycję firmy na rynku, ale również stanowi siłę napędową pozytywnych zmian w Tarnowie, regionie i całej gospodarce.

Obecnie na rynku pracy wśród ekonomistów i w zawodach pokrewnych zauważalna jest duża konkurencja. W zawodzie ekonomisty w powiecie tarnowskim oraz powiatach sąsiednich panuje równowaga popytu i podaży lub nadwyżka poszukujących pracy nad wolnymi miejscami (Barometr zawodów, 2022). W zawodzie specjalisty ds. finansowych w mieście Tarnowie, powiecie tarnowskim i we wszystkich sąsiadujących powiatach na 2023 r. prognozowana jest równowaga podaży pracy i popytu zgłaszanego przez pracodawców. Niemniej jednak zarówno w bezpośrednim otoczeniu ANS w Tarnowie jak i większości małopolskich i podkarpackich powiatów **prognozowany jest deficyt pracowników ds. rachunkowości i księgowości. Ponad ¾ studentów kierunku ekonomia wybiera specjalność finanse przedsiębiorstw, która w dużej mierze odpowiada zapotrzebowaniu na specjalistów z tego zakresu.** Duża konkurencja na rynku pracy sprzyja szczególnie rozwojowi II stopnia kierunku ekonomia, gdyż absolwenci studiów I stopnia chcą budować swoją przewagę na rynku pracy właśnie poprzez pogłębienie wiedzy i umiejętności na studiach magisterskich.

Region tarnowski określany mianem „perły renesansu” wykazuje również duży, chociaż nie w pełni wykorzystany potencjał rozwoju turystyki, stąd również ekonomiści znający specyfikę branży turystycznej mogą podjąć pracę lub rozwijać własne podmioty, np. gospodarstwa agroturystyczne lub inne zajmujące się szeroko pojmowaną turystyką wiejską/zdrowotną/religijną, itp.

Absolwenci kierunku zasilają nie tylko lokalny i regionalny rynek pracy, stąd ich przydatność dla rynku pracy należy rozpatrywać także w kontekście ogólnopolskim. Z dostępnych opracowań (Analiza kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy; Badanie potrzeb zatrudnieniowych lokalnych pracodawców (Tarnów); Kompetencje przyszłości; Kompetencje Zawodowe Przyszłości 2020; itp.) wynikają uniwersalne kompetencje poszukiwane przez pracodawców wśród kandydatów do pracy (tab. 1).

Mimo bardzo dużej konkurencji absolwenci kierunku ekonomia relatywnie dobrze odnajdują się na rynku pracy. Zgodnie z raportem dotyczącym badania losów absolwentów kierunku ekonomia spośród 75 ankietowanych tylko 3% w dniu badania nie pracowało ani nie kontynuowało nauki (Raport BKPiW, 2022). Pośrednio potwierdza to, że przyjęta koncepcja kształcenia jest poprawna, a nabyta wiedza, umiejętności i kompetencje są doceniane przez rynek pracy.

Tabela 1. Potrzeby społeczno-gospodarcze w powiązaniu z efektami uczenia się kierunku ekonomia w ANS w Tarnowie

Podstawowe potrzeby pracodawców i regionu względem absolwentów zgłaszane przez podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego	Główne efekty uczenia się kierunku ekonomia	
	I stopień	II stopień
Posiadają szeroką wiedzę na temat ekonomii i finansów	EK1_W01, EK1_K01	EK2_W01, EK2_K01
Posiadają umiejętności praktyczne w zakresie funkcjonowania przedsiębiorstwa	EK1_W02, EK1_W03, EK1_W04, EK1_W05, EK1_W06, EK1_W07, EK1_W08, EK1_W09, EK1_U01, EK1_U02, EK1_U03, EK1_U06, EK1_U07, EK1_K01, EK1_K02, EK1_K05	EK2_W02, EK2_W04, EK2_W05, EK2_W06, EK2_W07, EK2_U01, EK2_U02, EK2_U03, EK2_U06, EK2_U07, EK2_K01, EK2_K02, EK2_K05
Posiadają umiejętności w zakresie kontaktów i współpracy z instytucjami	EK1_W03, EK1_W07	EK2_W03, EK2_W07, EK2_U04, EK2_U07, EK2_K03
Posiadają umiejętności w zakresie posługiwania się narzędziami informatycznymi i specjalistycznymi programami	EK1_U04, EK1_U07, EK1_K01	EK2_U04, EK2_U07, EK2_K01
Posiadają umiejętności językowe	EK1_U09	EK2_U07, EK2_U08
Potrafia kierować zespołami ludzkimi	EK1_U12, EK1_U13, EK1_K03, EK1_K04, EK1_K05	EK2_U11, EK2_U12, EK2_K03, EK2_K04, EK2_K05
Posiadają umiejętności w zakresie zarządzania projektami	EK1_W08, EK1_U05, EK1_U07, EK1_U12, EK1_K04	EK2_W07, EK2_U05, EK2_U07, EK2_U12, EK2_K04
Potrafia współpracować w zespole	EK1_U10, EK1_U11, EK1_U12, EK1_U14, EK1_K03, EK1_K04	EK2_U09, EK2_U10, EK2_U11, EK2_U13, EK2_K03, EK2_K04
Potrafia szybko nabywać nowe umiejętności	EK1_U14, EK1_K01, EK1_K02	EK2_U13, EK2_K01, EK2_K02
Wiedza, umiejętności kompetencje niezbędne do podejmowania działalności gospodarczej	EK1_W05, EK1_W07, EK1_W08, EK1_U01, EK1_U05, EK1_U06, EK1_K04	EK2_W04, EK2_W06, EK2_W07, EK2_W08, EK2_U01, EK2_U05, EK2_U06, EK2_K04

Źródło: opracowanie własne.

Kierunek ekonomia wyróżnia się poprzez położenie dużego nacisku na praktyczne przygotowanie do zawodu. W toku studiów ponad 63% ogółu punktów ECTS zdobywane jest na zajęciach o charakterze praktycznym, a ponad 7% zajęć (na studia II stopnia 9%) realizowane jest w małych grupach w pracowniach informatycznych, gdzie studenci wykorzystują różne narzędzia i programy stosowane w praktyce gospodarczej (wyposażenie sal w programy szerzej opisano w kryterium 5). **Zajęcia realizowane są m.in. w pracowni przedsiębiorstwa symulacyjnego SYMTUR** umożliwiając studentom opanowanie treści programowych w warunkach zbliżonych do działów ekonomicznych funkcjonujących w przedsiębiorstwach. Kierunek wyróżnia się również dużą liczbą przedmiotów do wyboru - stanowią one ponad 33% ogółu pkt ECTS (38% w przypadku studiów II stopnia) oraz relatywnie dużym wymiarem godzinowym nauki języków obcych (I stopień – 120 godz.; II stopień 60 godz.).

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia doskonalona/tworzona jest zarówno przez interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych. Proces ten ma charakter ciągły i wynika z potrzeb dostosowania do zmian ustawodawstwa, ale również oczekiwań pracodawców i studentów. W ramach corocznego przeglądu programów studiów na wniosek studentów i otoczenia zewnętrznego wprowadza się korekty polegające m.in. na proponowaniu nowych zajęć, modyfikacji form prowadzonych zajęć itp. Uczelnia monitoruje potrzeby rynku pracy i poznaje opinie pracodawców poprzez różne działania, na przykład na spotkaniach z pracodawcami, podczas

konferencji, a także poprzez prowadzone badania dotyczące zatrudnialności oraz oceny koncepcji kształcenia. Szczegółowy opis roli różnych grup interesariuszy, a także sposób projektowania i monitorowania programu studiów zostały przedstawione w kryterium 6 oraz kryterium 10.

Sylwetka absolwenta

Studia licencjackie pozwalają na zdobycie gruntownej wiedzy z zakresu teoretycznych podstaw nauk ekonomicznych (mikro i makroekonomia, międzynarodowe stosunki gospodarcze), jak również umożliwiają nabycie umiejętności praktycznego wykorzystania tej wiedzy. W szczególności dotyczy to gromadzenia i prezentacji danych empirycznych - również z zastosowaniem narzędzi matematycznych (statystyka, ekonometria, prognozowanie gospodarcze), prowadzenia analizy ekonomicznej przedsiębiorstw (analiza finansowa, finanse przedsiębiorstw) oraz wykorzystywania umiejętności miękkich (komunikacja interpersonalna, negocjacje) w pracy zawodowej. Nauka języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego pozwala uzyskać kwalifikacje niezbędne w pracy zawodowej, w tym do nawiązywania kontaktów z otoczeniem międzynarodowym.

W ramach specjalności finanse przedsiębiorstw (FP) studenci zdobywają szeroką wiedzę i umiejętności z zakresu finansów przedsiębiorstw, w tym prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwach, analizy i projekcji finansowej, sporządzania sprawozdań finansowych, rachunkowości zarządczej, finansów publicznych, systemu podatkowego w Polsce i UE, funkcjonowania rynków finansowych, metod wyceny projektów gospodarczych oraz zasad funkcjonowania polityki strukturalnej UE, etc. Osoby kończące specjalność FP przygotowane są do pracy w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach publicznych i pozarządowych – głównie na stanowiskach operacyjnych – w kraju i za granicą. Posiadają niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz umieją poruszać się swobodnie w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej.

W ramach specjalności ekonomika turystyki i hotelarstwa (ETH), studenci poza podstawową wiedzą i umiejętnościami z zakresu studiowanego kierunku uzyskują wiedzę na temat funkcjonowania podmiotów turystycznych i hoteli, zapoznają się z problematyką ekonomiczną działalności związanych z obsługą ruchu turystycznego – organizacją, a także marketingiem i zarządzaniem. W związku z przestrzennym charakterem turystyki część zajęć dotyczy geografii turystycznej, turystyki międzynarodowej oraz współczesnego znaczenia turystyki dla gospodarki Polski i UE. Osoby kończące specjalność ETH w szczególności przygotowane są do pracy w turystyce i hotelarstwie – głównie na stanowiskach operacyjnych i kierownictwa niższego szczebla – w kraju i za granicą. Posiadają także niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz umieją poruszać się swobodnie w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej.

W trakcie studiów II stopnia – specjalność ekonomia menedżerska (EM) studenci zdobywają wszechstronną i pogłębioną w stosunku do studiów I stopnia wiedzę z zakresu ekonomii, w tym gospodarowania zasobami finansowymi, materialnymi i ludzkimi. Nabywają umiejętności wykorzystania zaawansowanych metod analitycznych do badania zjawisk i procesów gospodarczych, w tym prawidłowej interpretacji przyczyn, przebiegu i skutków procesów gospodarczych w przedsiębiorstwie oraz na rynkach. **Absolwenci posiadają praktyczne umiejętności** przygotowywania projektów, sporządzania planów biznesu i wniosków aplikacyjnych, a także umiejętności **kierowania zespołami ludzkimi**. Charakteryzują się również umiejętnością budowy atmosfery zaufania i etyki w biznesie. Absolwenci zdobywają także umiejętności posługiwania się

językiem obcym. Kończący studia II stopnia to osoby, które są profesjonalnie przygotowane do podejmowania optymalnych decyzji gospodarczych na różnych szczeblach podmiotów sektora prywatnego i publicznego. Absolwent ekonomii menedżerskiej jest przygotowany do podjęcia pracy kierowniczej na różnych szczeblach struktury organizacyjnej przedsiębiorstw, banków, firm konsultingowych oraz instytucji publicznych i organizacji non-profit.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały opracowane odrębnie dla studiów I i II stopnia, przy czym te dotyczące II stopnia są rozwinięciem i pogłębieniem efektów z I stopnia. **Za kluczowe efekty uczenia się** należy uznać te, które w macierzy efektów występują najczęściej, tj. **w przypadku studiów I stopnia** z zakresu wiedzy: EK1_W01, EK1_W04, EK1_W05, z zakresu umiejętności: EK1_U01, EK1_U03, EK1_U05, oraz kompetencji społecznych: EK1_K01, EK1_K02. **Kluczowe efekty uczenia się dla II stopnia studiów** z zakresu wiedzy to: EK2_W01, EK2_W04, EK2_W07, z zakresu umiejętności: EK2_U01, EK1_U05, EK1_U06 oraz kompetencji społecznych: EK2_K01 i EK2_K02. **W przypadku obu poziomów studiów za kluczowe uznaje się przekazanie solidnej wiedzy teoretycznej** z zakresu koncepcji (teorii) ekonomii, wyjaśniania złożonych zjawisk i procesów gospodarczych oraz gospodarowania zasobami, a także zastosowania tej wiedzy w praktyce gospodarczej. W przypadku studiów II stopnia poza pogłębieniem zdobytej wiedzy, większy nacisk położono na rozumienie i wyjaśnianie uwarunkowań i skutków podejmowanych decyzji, a także znajomość zasad funkcjonowania różnych form przedsiębiorczości. **Do kluczowych umiejętności** należy zaliczyć: właściwe ocenianie oraz interpretowanie zjawisk gospodarczych, wykorzystywanie odpowiednich metod opisu i analizy przedsiębiorstwa, a także proponowanie optymalnych rozwiązań. W ramach II stopnia kierunku ekonomia dodatkowo zwrócono szczególną uwagę na umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów ekonomicznych. **Wśród kompetencji społecznych** kluczowe znaczenie ma kształtowanie świadomości studentów odnośnie poziomu posiadanej przez nich wiedzy oraz docenianie znaczenia wiedzy eksperckiej, ale także krytycznego podejścia do własnych i odbieranych treści.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Program studiów I i II stopnia wykracza poza wymagane minima. Występuje w nim znaczący udział zajęć o charakterze praktycznym, zajęcia projektowane są w dużej mierze w niewielkich grupach, występuje duży udział zajęć do wyboru oraz lektoratów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Kluczowe treści kształcenia powstały w oparciu o konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (zwłaszcza studentami). W toku uzgodnień przyjęto, że realizowane treści kształcenia mają umożliwić osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy i umiejętności pod kątem ich praktycznego wykorzystania w działalności zawodowej. Poza obowiązkowymi treściami kształcenia w grupie przedmiotów podstawowych i kierunkowych, które dają podstawy praktycznej wiedzy (np. efekty I stopnia: EK1_W01, EK1_W04, EK1_W05 oraz dla II stopnia EK2_W01, EK2_W04, EK2_W07) duży nacisk postawiono na kształtowanie umiejętności praktycznych. **Kluczowe treści kształcenia powiązane z praktycznym nauczaniem, występują głównie w grupie zajęć specjalnościowych oraz do wyboru.** W przypadku specjalności FP główny nacisk położono na praktyczne umiejętności prowadzenia analizy finansowej przedsiębiorstwa (np. **projekt oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa**), analizy fundamentalnej oraz technicznej (np. **projekt gra giełdowa** w ramach zajęć obrót papierami wartościowymi) prowadzenia rachunkowości przedsiębiorstw (np. **obsługa programu Comarch Optima** w ramach zajęć z rachunkowości finansowej), prowadzenia dokumentacji przedsiębiorstwa, **przygotowywania planów biznesu** (w ramach zajęć z przedsiębiorczości). Treści te pozwalają osiągnąć studentom efekty oznaczone numerami: EK1_U01; EK1_U03; EK1_U05, EK1_U06. W ramach drugiej specjalności tj. ETH poza rozwijaniem podstawowych umiejętności z zakresu np. analizy ekonomicznej przedsiębiorstwa, **budowy planów biznesu**, prowadzenia własnej firmy, etc., skoncentrowano się na kształceniu z zakresu **ekonomiki przedsiębiorstw usługowych** (w tym turystycznych), marketingu usług turystycznych (**wykonuje się projekty marketingowe**), przygotowywania oferty turystycznej (**opracowywanie ofert wycieczek krajowych i zagranicznych** w ramach zajęć: ekonomika turystyki i hotelarstwa) i obsługi procesu sprzedaży (np. **program N-Sykon** w ramach zajęć: zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym) oraz współczesnych trendach w turystyce. Treści te pozwalają osiągnąć studentom efekty oznaczone numerami: EK1_U01; EK1_U03; EK1_U05, EK1_U06. **Studia II stopnia pozwalają na rozwijanie umiejętności menedżerskich**, w tym analizy i kalkulacji kosztów w przedsiębiorstwie (podejmowania optymalnych decyzji), doskonalenie metod gromadzenia i prezentacji danych ekonomicznych, rozwiązywania problemów poprzez negocjacje, **zarządzanie projektami, kierowanie zespołami ludzkimi**, wykorzystanie narzędzi informatycznych w biznesie (**program Comarch Optima** - kolejne moduły, **program Płatnik, Statistica**), zarządzanie strategiczne, analizy danych przestrzennych (np. **program QGIS**) itp. Treści te nawiązują do efektów oznaczonych numerami: EK2_U01; EK2_U05; EK2_U06. Ważnym elementem kształcenia w ANS w Tarnowie jest nauka języków obcych.

Metody kształcenia na ocenianym kierunku, zarówno na studiach I jak i II stopnia, są dobierane z uwzględnieniem specyfiki zajęć, treści kształcenia oraz rodzaju zajęć. Stosowane są zarówno podstawowe **metody podające** (wykład, demonstracja przykładów), jak też **metody problemowe** (wykład problemowy, analiza przypadków, gry dydaktyczne, w tym symulacyjne), **metody praktyczne** (laboratoria informatyczne, projekty, praktyka studencka, pokazy, wyjazdy terenowe - głównie członków SKN Manager). **Efekty z zakresu wiedzy są osiągane głównie z wykorzystaniem metod podających**, natomiast w ramach **kształcenia praktycznego (efekty dotyczące umiejętności) stosuje się metody praktyczne oraz problemowe.** Kompetencje społeczne kształtowane są z wykorzystaniem różnych form dyskusji, zlecania pracy w zespole, czy też podczas wzajemnej oceny przedstawianych referatów (w tym autokrytyki). Wśród stosowanych metod kształcenia ważne miejsce zajmują

metody aktywizujące, które są stosowane w trakcie większości zajęć (dyskusja, analizy przypadków, projekty i ich prezentacja, gry dydaktyczne, Design Thinking). W ramach wybranych zajęć stosowane są również metody dydaktyczne oparte na opisanych powyżej **narzędziach informatycznych**.

W procesie nauczania podejmowane są działania mające na celu **doskonalenie i „unowocześnianie” procesu dydaktycznego**, wśród których wdrażane są nowe formy kształcenia (np. treści zamieszczone na platformie Moodle lub autorskie strony internetowe służące zdobywaniu wiedzy). **Metody kształcenia na odległość** przed okresem pandemii Covid-19 (i po nim) nie były często wykorzystywane, chociaż część wykładowców poza zajęciami w uczelni korzystała m.in. z platformy **Moodle** (w ANS w Tarnowie udostępnia odpowiednie rozwiązania techniczne), czy nawet **autorskich rozwiązań** (stron internetowych) pozwalających na **rozwiązywanie testów i dokształcanie w formie on-line** (np. z zakresu obrotu papierami wartościowymi). Poza tym w miarę możliwości licencyjnych udostępniano programy komputerowe pozwalające na naukę np. rachunkowości (program Optima), analizy danych (Statistica). **W okresie pandemii Covid-19 wdrożono zajęcia on-line w formie wideo konferencji, czatu, ćwiczeń symulacyjnych oraz rozszerzono wykorzystanie platformy Moodle**. W związku z koniecznością prowadzenia wielu zajęć w formie zdalnej **wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie stosowania narzędzi Office 365, w tym platformy MS Teams, jak również zaferowano kurs korzystania z narzędzi do nauczania na odległość** (Test Portal, Quizlet). Należy nadmienić, że proces kształcenia na odległość był na bieżąco kontrolowany. Od chwili wprowadzenia kształcenia zdalnego do końca grudnia 2020 r. pracownicy przygotowywali okresowe sprawozdania z realizacji zajęć zdalnych. **Od stycznia 2021 r. do końca ubiegłego roku akademickiego realizacja zajęć zdalnych była wrywkowo kontrolowana przez Dziekana WAE w Dziale Obsługi Informatycznej** (możliwe było sprawdzanie aktywności pracownika na platformie Ms Teams). Ponadto pracownicy przy rozliczeniu każdego semestru składali sprawozdanie z liczby wykonanych godzin oraz oświadczenie o umożliwieniu studentom realizacji efektów uczenia się (załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 33/2021). W trakcie trwania kształcenia w formie zdalnej w wydziale prowadzone były także hospitacje zajęć. Dział Jakości Kształcenia przeprowadził również ankietę poświęconą ocenie nauczania zdalnego w roku akademickim 2020/2021, która wykazała wysoką jakość prowadzonych zajęć.

Proces nauczania dostosowany jest do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych i grupowych studentów. Zgodnie z regulaminem studiów (RS) w ANS w Tarnowie (Uchwała nr 10/2022 Senatu ANS w Tarnowie z dnia 29 kwietnia 2022 r.) studenci mają prawo do indywidualnej organizacji studiów, w szczególności w sytuacji wychowywania dziecka, różnych dysfunkcji (niepełnosprawność, choroba) osiągania wysokich wyników w nauce lub sporcie, aktywności w różnych organach, w tym samorządzie studenckim, kołach naukowych itp. Indywidualna organizacja studiów pozwala m.in. na zmniejszenie obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz przyznanie indywidualnych terminów zaliczeń. Decyzje o udzieleniu indywidualnej organizacji studiów podejmuje Dziekan na wniosek studenta. **Dla studentów chcących rozwijać swoje zainteresowania** oferuje się szerokie możliwości aktywności i pracy w prężnie działającym **studenckim kole naukowym „MANAGER”** i innych kołach funkcjonujących w strukturach WAE. Członkowie SKN „MANAGER”: prowadzą badania naukowe w zakresie ekonomii i zarządzania, uczestniczą w konferencjach i seminariach naukowych, gdzie prezentują swoje prace, a także publikują swoje pierwsze prace naukowe. Ponadto organizują szkolenia, kursy i wyjazdy studyjne, obozy naukowe oraz współpracują z różnymi organizacjami i instytucjami. Studenci mogą również rozwijać swoje zainteresowanie i umiejętności sportowe w **Klubie Uczelnianym Akademickiego Związku Sportowego**, a potrzeby „duchowe” mogą być realizowane przez **Duszpasterstwo Akademickie Tratwa**.

ANS w Tarnowie wdraża również specjalne procedury dotyczące **opieki nad studentami z niepełnosprawnościami**. Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych stara się zapewniać im odpowiednie warunki odbywania zajęć i ich zaliczania, uwzględniając także specyficzne potrzeby tej grupy studentów w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego ze względu na stopień oraz rodzaj niepełnosprawności. RS ANS pozwala m.in. na nagrywanie treści zajęć (za zgodą prowadzącego), obecność opiekuna podczas zajęć, indywidualne terminy zaliczeń, egzaminów, urlopy krótko i długoterminowe, formę egzaminu dostosowaną do możliwości osoby z niepełnosprawnością. Ponadto studenci z niepełnosprawnością mogą skorzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych, a na terenie uczelni wyeliminowano bariery architektoniczne zewnętrzne i wewnętrzne utrudniające poruszanie się osób z niepełnosprawnościami; w salach audytoryjnych wyodrębniono miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich, a także zamontowano system pętli indukcyjnych wspomagających słyszenie. Zarządzeniem Rektora PWSZ w Tarnowie nr 50/2019 z dnia 19 września 2019 roku określono zasady wsparcia finansowego dla studentów z niepełnosprawnością.

Harmonogramy realizacji studiów I stopnia zostały ustalone Uchwałą nr 45/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 8 lipca 2022 roku (Załącznik 2.1a). W harmonogramach realizowanych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym występuje różnica w liczbie godzin poszczególnych form zajęć. Harmonogramy te były kilkakrotnie doskonalone i dostosowywane do potrzeb otoczenia zewnętrznego jak również zarządzeń Rektora ANS w Tarnowie i wreszcie rekomendacji PKA. Ostatnie dwie modyfikacje (w 2021 r. oraz 2022 r.) były związane dostosowaniem harmonogramów do wymogów Zarządzeń Rektora ANS (Zarządzenie nr 40/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 16 maja 2022 r. zmienione zarządzeniem 57/2022 z dnia 14 czerwca 2022 r. oraz Zarządzenie nr 52/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 5 lipca 2021 r. zmienione zarządzeniem 64/2021 z dnia 20 lipca 2021 r.) i dotyczyły m.in. uregulowania sposobu prezentacji liczby godzin praktyk zawodowych (wykazano je w godzinach lekcyjnych), zakresu godzinowego i terminów realizacji zajęć z języków obcych, dostosowania ogólnej liczby godzin w harmonogramach (określono maksymalną liczbę godzin dla poszczególnych kierunków), a także wprowadzenia ogólnowydziałowych zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. **Wprowadzeniu tych zmian towarzyszył coroczny przegląd programów i konsultacje z środowiskiem zewnętrznym i wewnętrznym.** Prace te zaowocowały zaproponowaniem kilku nowych przedmiotów do wyboru (modele biznesowe, Design Thinking, symulacje biznesowe, zarządzanie organizacjami pozarządowymi) w miejsce zajęć, które nie cieszyły się zainteresowaniem studentów (nie były wybierane). **W 2021 r. wprowadzono również zmiany, które miały na celu dostosowanie programu studiów do zaleceń PKA.** W przypadku programów I stopnia uporządkowano i ujednolicono sylabusy, w tym sposób wyliczania punktów ECTS, opis stosowanych metod nauczania, opis metod weryfikacji efektów uczenia, a także skorygowano zakres tematyczny części zajęć, aby w większym stopniu realizowały kierunkowe efekty uczenia. Dla wybranych przedmiotów, które nie wymagały wykorzystywania specjalistycznych programów komputerowych (np. negocjacje w biznesie, podstawy komunikowania) zmieniono formę zajęć z laboratorium informatycznego na ćwiczenia audytorjne.

Harmonogramy realizacji studiów II stopnia zostały ustalone Uchwałą nr 46/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 8 lipca 2022 roku (Załącznik 2.1b). W harmonogramach realizowanych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym występuje różnica w liczbie godzin poszczególnych form zajęć. Są one kontynuacją dokumentów uchwalonych 8 maja 2020 r. po uzyskaniu zgody na uruchomienie studiów II stopnia (uchwały nr 34-35/2020 Senatu PWSZ

z dnia 8 maja 2020 r). Podobnie jak programy I stopnia były/są one poddawane corocznej weryfikacji i doskonaleniu. W roku 2021 r. oraz 2022 r. harmonogramy zostały dostosowane do zapisów przywołanych wyżej zarządzeń Rektora ANS (Zarządzenia nr 57/2022 oraz 64/2021). W ramach tych zmian m.in. skorygowano zakres godzinowy praktyk (wykazano je w godzinach lekcyjnych), wprowadzono ogólnowydziałowe zajęcia z zakresu nauk humanistycznych, dokonano przesunięć zajęć między semestrami (aby zachować odpowiednie proporcje punktów ECTS) oraz wprowadzono zdecydowanie lepiej odpowiadający specyfice specjalności EM nadzór korporacyjny (kosztem zajęć z marketingu terytorialnego). **Dodatkowo podobnie jak w przypadku programów I stopnia w 2021 r. po wizytacji PKA** dokonano korekty sylabusów zwracając uwagę m.in. na metody weryfikacji efektów uczenia się oraz opis stosowanych metod nauczania. W toku weryfikacji treści programowych, a szczególnie efektów uzyskiwanych w ramach realizowanych praktyk zawodowych (i powiązanych z nimi prac dyplomowych) zdecydowano również, iż część efektów uczenia się (12% ECTS) zostanie przypisana do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Wszystkie zmiany były konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Programy studiów I i II stopnia obejmują: informacje ogólne – opis programu studiów, kierunkowe efekty uczenia się, tabelę wskaźników ilościowych oraz harmonogram realizacji programu studiów. **W harmonogramach realizacji programu studiów można wyróżnić cztery główne grupy zajęć:** podstawowe, kierunkowe, uzupełniające oraz do wyboru. W przypadku studiów I stopnia znaczącą grupą przedmiotów są przedmioty wybierane przez studentów (**zajęcia do wyboru**), które pozwalają na uzyskanie **33% ogółu punktów ECTS**. Na poszczególnych specjalnościach proporcje godzin są identyczne, stąd zaprezentowano dane dla całego kierunku (tab. 2). **Na II stopniu zajęcia do wyboru** pozwalają na uzyskanie **ponad 38%** łącznej liczby punktów ECTS. Zajęcia podstawowe oraz kierunkowe na studiach I i II stopnia realizowane są przede wszystkim na początkowym etapie studiów (semestr I oraz II), natomiast zajęcia do wyboru występują głównie na końcowym etapie kształcenia (tak aby studenci świadomie wybierali zajęcia przydatne w ich przyszłej pracy zawodowej). Poza licznymi zajęciami do wyboru studenci samodzielnie wybierają lektorat języka obcego, miejsce praktyk oraz problematykę pracy dyplomowej. Dokonują też wyboru odpowiedniej aktywności sportowej (wybór sekcji sportowej).

Tabela 2. Wykaz godzin dla poszczególnych grup przedmiotów z uwzględnieniem poziomu studiów oraz trybu – program od roku 2022 r.

Wyszczególnienie	Liczba godzin ogółem	Liczba ECTS	Zajęcia								Praktyka	
			podstawowe		kierunkowe		do wyboru		uzupełniające		% godz.	% ECTS
			% godz.	% ECTS	% godz.	% ECTS	% godz.	% ECTS	% godz.	% ECTS		
studia stacjonarne												
I stopień	2560	180	16	21	13	24	26	33	7	4	38	18
II stopień	1537	120	15	17	16	28	33	38	5	4	31	13
studia niestacjonarne												
I stopień	2050	180	13	21	13	24	24	33	3	4	47	18
II stopień	1202	120	12	17	15	28	29	38	4	4	40	13

Źródło: opracowanie własne.

Liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających **bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich** lub innych osób prowadzących zajęcia **na I stopniu studiów** wynosi 95,2 pkt ECTS na studiach stacjonarnych (**53%**) i 77,2 ECTS na studiach niestacjonarnych (**43%**). **Na II stopniu** wskaźniki te wynoszą odpowiednio 63,5 ECTS (52 %) oraz 50,4 ECTS (42 %). Zajęcia

kształtujące umiejętności praktyczne obejmują 115 pkt ECTS (64%) na studiach I stopnia oraz 74,9 ECTS (62%) na studiach II stopnia (Załącznik 1, tab. 3a - 3d).

Program studiów obejmuje naukę języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, w wymiarze **120 godz.** na studiach stacjonarnych oraz 75 na niestacjonarnych (6 ECTS). Nauka języka obcego rozpoczyna się w semestrze III i trwa przez trzy semestry kończąc się egzaminem. Ponadto na studiach I stopnia wprowadzono możliwość nauki języka specjalistycznego dla danej specjalności: **English for Tourism (30 godz.)** oraz **Business English (45 godz.)** Program dostosowany jest do potrzeb studentów, koncentrując się na zagadnieniach i słownictwie dotyczącym różnych grup zawodowych, zgodnie ze specjalnością, tak aby przez wzrost kompetencji językowych zwiększyć szanse absolwentów na rynku pracy. **Na studiach II stopnia** stacjonarnych studenci realizują **60 godz.** zajęć „językowych”, a na niestacjonarnych 45 godzin (3 ECTS). Dodatkowo zaplanowano realizację 2 zajęć częściowo w języku angielskim (**Innovations** oraz **Globalisation**).

W ANS w Tarnowie dla studentów III roku studiów licencjackich dostępny był również **nieodpłatny kurs zawodowego języka angielskiego**, francuskiego i niemieckiego (Projekt pt. **Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie** w Tarnowie). Projekt zakończono w 2019 r.

Zajęcia przyjmują różne formy i zostały tak dobrane, aby maksymalizować skuteczność osiągania wszystkich efektów uczenia się z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania czasu. Proporcje liczby godzin przypisanych różnym formom są podobne na wszystkich realizowanych poziomach studiów/specjalnościach/formach (tab. 3). Najczęściej zajęcia realizowane są z wykorzystaniem **wykładów i ćwiczeń (łącznie ponad 70% godzin)**, ale **ponad 10% stanowią laboratoria informatyczne**, w ramach których studenci zdobywają praktyczną wiedzę z wykorzystaniem różnych narzędzi informatycznych. **Formę laboratoriów informatycznych zastosowano głównie do zajęć „wybieralnych”** i zdarza się, że stanowi ona uzupełnienie treści realizowanych w trakcie wykładów oraz ćwiczeń. Relatywnie duży udział godzin stanowią również lektoraty.

Proporcje poszczególnych rodzajów zajęć w kolejnych semestrach są podobne (z wyjątkiem semestru IV na studiach I stopnia, kiedy realizowana jest praktyka), przy czym w pierwszych dwóch semestrach nieco większe znaczenie mają wykłady i ćwiczenia, a w trakcie ostatnich dwóch semestrów zajęcia laboratoryjne oraz seminaria.

Tabela 3. Liczba godzin poszczególnych rodzajów zajęć oraz ich udział w ogólnej liczbie zajęć wg programu studiów obowiązującego od 2022 r.

Poziom studiów	Liczba godzin bez praktyk	Forma zajęć (%)						Pozostałe*	
		wykłady	ćwiczenia	laboratoria informatyczne	lektorat	seminaria	ZTI	ĆP	
studia stacjonarne									
I stopień	1600	35,8	35,5	10,9	9,4	2,8	0,9	4,7	
II stopień	1057	37,3	38,5	12,8	5,7	5,7	-	-	
studia niestacjonarne									
I stopień	1090	42,6	33,8	10,1	7,3	4,1	0,7	1,4	
II stopień	722	35,2	37,1	13,2	6,2	8,3	-	-	

*ZTI- zajęcia z technologii informacyjnych, ĆP- ćwiczenia praktyczne, w tym WF

Źródło: opracowanie własne

W ANS w Tarnowie formy prowadzenia zajęć oraz liczebność grup studenckich reguluje Zarządzenie nr 51/2022 Rektora ANS w Tarnowie z dnia 3 czerwca 2022 roku. Dla wykładów nie ustalono limitu, ćwiczenia audytoryjne realizowane są w grupach 30-os., lektoraty do 25 os., seminaria dyplomowe do 10 os., a laboratoria informatyczne do 18 os. W uzasadnionych

przypadkach (uwzględniając infrastrukturę uczelni oraz kierując się potrzebą zapewnienia jakości kształcenia i sytuacją finansową ANS w Tarnowie) istnieje możliwość zwiększenia liczebności grupy o 10%, zaś dla formy seminarium dyplomowe o 20%.

Studenckie praktyki zawodowe

Bardzo istotnym modułem (profil praktyczny) jest praktyka zawodowa. Sposób organizacji i zaliczania praktyk zawodowych w ANS w Tarnowie reguluje Uchwała Nr 6/2021 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 19 marca 2021 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Zawodowych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie. Ogólnouczelniany Regulamin Praktyk określa zasady i formy odbywania praktyki, a w szczególności wskazuje cel i program praktyki.

Praktyki w Katedrze Ekonomii są realizowane w oparciu o kierunkowy program praktyk, przygotowany przez opiekuna praktyk w porozumieniu z kierownikiem katedry, zatwierdzony przez dziekana wydziału. **Kierunkowy program praktyk określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, a w szczególności:** wskazuje cel praktyk, określa efekty uczenia się właściwe dla praktyki, wskazuje metody sprawdzania i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w wyniku odbycia praktyki, przewiduje odpowiedni wymiar praktyk, szczegółowy zakres obowiązków studenckich w ramach praktyki, szczegółowe informacje dotyczące prowadzenia dokumentacji praktyki przez studenta oraz zasady i termin zaliczenia praktyki oraz inne informacje praktyczne ważne z punktu widzenia realizacji praktyk na kierunku. **Dalsza konkretyzacja wymagań stawianych studentom** podejmującym praktykę zawarta jest w **instrukcji przebiegu i oceny praktyki na kierunku ekonomia**.

Celem praktyki jest wykształcenie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej uzyskanej w toku studiów w praktyce. Głównym zadaniem studentów w ramach praktyki jest jak najlepsze, wieloaspektowe poznanie funkcjonowania organizacji (procedur, metod organizacji pracy), umożliwiające zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych oraz weryfikację przygotowania teoretycznego. Praktyka pomaga w ocenie własnych cech osobowościowych i predyspozycji do wykonywania zawodu. Program, wymiar, termin praktyk studenckich oraz dobór miejsc jest zgodny ze studiowanym kierunkiem, a także spójny z celami i efektami uczenia się określonymi dla praktyk.

Studenci odbywają zajęcia według planu ustalonego z opiekunem z ramienia praktykodawcy, który obejmuje realizację tematów wymaganych programem praktyk oraz efektami uczenia się. Od roku akad. 2019/2020 zgodnie z uchwałą Senatu nr 67/2019 z dnia 13.03.2019 r. studenci mają obowiązek realizować praktyki w wymiarze 6 miesięcy (720 godzin, 27 pkt. ECTS). Praktyki te odbywały się w ramach IV semestru, w którym nie było innych zajęć. Od roku akad. 2020/2021 (uchwała Senatu 28/2020 z dnia 13.03.2020 r.) zostały uruchomione studia II stopnia. Wymiar praktyk wynosi 3 miesiące (360 godzin i 13 ECTS) i praktyka jest realizowana w II semestrze studiów (także w trakcie wakacji letnich).

Studenci rozpoczynający naukę w ANS (w roku akademickim 2022/2023), zgodnie z Uchwałą Senatu będą odbywać praktyki, które obejmują 960 godzin dydaktycznych (32 pkt. ECTS) na pierwszym stopniu kierunku ekonomia, a studenci na studiach drugiego stopnia będą odbywać praktyki w ilości 480 godzin dydaktycznych (16 pkt. ECTS).

Nadzór nad studentami odbywającymi praktyki sprawuje opiekun – nauczyciel akademicki powołany przez Prorektora ds. Studenckich i Dydaktyki, a także przedstawiciel placówki, w której realizowana jest praktyka, wskazany przez odpowiednią osobę decyzyjną tejże placówki (dyrektor/kierownik/właściciel, itp.). **W Katedrze Ekonomii od początku jej istnienia funkcję**

opiekuna praktyk pełni ten sam pracownik. Opiekun pozostaje w stałym kontakcie z opiekunami praktyk z ramienia zakładów pracy.

Ze wszystkimi podmiotami, w których organizowane są praktyki zawierane są stosowne umowy/porozumienia. Placówki, w których realizuje się praktyki to przede wszystkim:

- działy ekonomiczne przedsiębiorstw (dział rachunkowości, zarządzania, marketingu itp.),
- biura rachunkowe,
- instytucje publiczne (ZUS, urzędy gmin, urzędy skarbowe),
- jednostki budżetowe (zespoły opieki zdrowotnej, szkoły, itp.),
- podmioty zagraniczne w tym w ramach programu ERASMUS.

Praktyki i staże zagraniczne realizowane są w oparciu o dodatkowe kryteria. Na zagraniczne praktyki zawodowe kierowani są studenci wyróżniający się w nauce, którzy wykazują bardzo dobrą znajomość języka obcego. Studenci obu specjalności mogą korzystać z ofert zagranicznych (od kilku do kilkunastu osób rocznie) m.in. do Niemiec, Grecji, Irlandii, Anglii. Natomiast na praktyki realizowane w ramach programu Erasmus kierowani są głównie studenci specjalności ETH ze względu na ofertę związaną z branżą turystyczno-hotelarską. Od 2016 r. do 2020 r. **z oferty programu ERASMUS skorzystało 18 studentów kierunku ekonomia.** W ostatnich dwóch latach w związku z panującą pandemią studenci ekonomii nie realizowali praktyk w ramach ww. programu.

Katedra posiada obecnie szerokie kontakty z praktykodawcami w kraju i za granicą (co roku podpisywanych jest kilkadziesiąt umów/porozumień o prowadzenie praktyk, w roku akademickim 2021/2022 blisko 70), u których realizowane są praktyki na I i II stopniu. **Opiekun praktyk na kierunku był inicjatorem podpisania wieloletnich umów o współpracę** pomiędzy ANS w Tarnowie a pracodawcami, w tym z **ZUS Oddział w Tarnowie, TKP S.A., Urzędem Pracy w Tarnowie, Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Krakowie, Oddział w Tarnowie.** W umowach zawarte są zapisy m.in. dotyczące realizacji praktyk zawodowych.

Na uwagę zasługuje fakt, iż studenci rokrocznie otrzymują wysokie oceny od praktykodawców. Potwierdza to m.in. fakt ufundowania nagrody przez ZUS podczas organizowanej Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych (2017 r.) w postaci dodatkowych 3 trzymiesięcznych, płatnych staży.

Dokumentację praktyki stanowi dziennik praktyk wraz z materiałami zebranymi w trakcie jej odbywania. Na ocenę z praktyki zawodowej składają się:

- opinia opiekuna praktyki zawodowej z ramienia jednostki przyjmującej, wyrażona w karcie oceny studenta,
- sprawozdanie studenta z odbytej praktyki wraz z materiałami uzupełniającymi, w tym uzupełniony dziennik praktyk potwierdzający zrealizowanie wszystkich efektów uczenia się.

Podstawowym warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest obecność i aktywność w realizacji zadań przewidzianych programem praktyki. **Zaliczenia dokonuje opiekun na podstawie dziennika praktyki i karty oceny praktyki wypełnionej przez opiekuna zakładowego, oraz w wyniku rozmowy ze studentem, który przedkłada opiekunowi sprawozdanie z przebiegu praktyk.** Opiekun praktyki w jednostce, w której student odbywa praktykę wypełnia kartę oceny praktyki, w której dokonuje oceny stopnia realizacji przez studenta wymienionych efektów uczenia się. Na ocenę końcową ma również wpływ przeprowadzona w wybranych jednostkach hospitacja praktyki.

System kontroli i zaliczania praktyk weryfikuje nabycie umiejętności praktycznych przez studenta. W celu zbadania stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się praktykodawca wypełnia kartę oceny studenta, a student wypełnia ankietę (gdzie określa stopień zrealizowanych

efektów). Efekty uczenia się omawiane są również podczas rozmów z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Z uwagi na znaczące obciążenie związane z „administracyjną” obsługą praktyk realizowanych na kierunku stworzono autorski system wspomaganie procesu praktyk zawodowych - Internetowy System Obsługi Praktyk Studenckich, który upraszcza proces przygotowywania dokumentacji niezbędnej do odbycia praktyki przez studenta. System pozwala też na szybki i zcentralizowany dostęp do danych związanych z praktyką. Obecnie w ANS w Tarnowie finalizowane są prace nad ogólnouczelnianym systemem elektronicznej obsługi praktyk.

Efekty uczenia się przewidziane dla praktyk zawodowych zarówno na I jak i na II stopniu studiów są zdefiniowane w kierunkowym regulaminie praktyk oraz w sylabusach dla praktyk zawodowych. Każdy efekt uczenia się dla praktyk jest przypisany do odpowiedniego kodu efektu dla kierunku ekonomia w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Na szczególną uwagę zasługuje fakt uczestnictwa PWSZ w Tarnowie (obecnie ANS w Tarnowie) w realizacji projektu pozakonkursowego o charakterze koncepcyjnym: program MNiSW - pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”(Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym). W projekcie wzięło udział **8 studentów kierunku**, a dwóch przygotowało prace dyplomowe z jednostek, w których odbywali praktyki.

Obecnie Studentka III roku na zlecenie Grupy AZOTY S.A. realizuje pracę dyplomową pt. „Model finansowania korporacyjnego na przykładzie Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A.”

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

W ANS w Tarnowie kwestię przyjęcia na studia określa Regulamin studiów (Uchwała nr 101/2019 w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów, obowiązująca do końca września 2022 roku i Uchwała nr 10/2022 w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów obowiązująca od 1 października 2022 roku), który stanowi, że **przyjęcie na studia** może nastąpić poprzez: **rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się, przeniesienie z innej uczelni oraz wznowienie studiów**. Każda z tych ścieżek jest regulowana przez odrębne przepisy szczegółowe zawarte w RS ANS w Tarnowie. Rekrutacja na studia jest podstawowym sposobem przyjmowania nowych studentów. Rekrutacje w poszczególnych latach odbywają się na podstawie odpowiednich uchwał Senatu ANS w Tarnowie. Zasady rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 określa Uchwała Nr 29/2021 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 30 czerwca 2021 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Postępowania Rekrutacyjnego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie na rok akademicki 2022/2023.

Przyjęte reguły rekrutacji umożliwiają przystąpienie do postępowania rekrutacyjnego kandydatowi, posiadającemu świadectwo dojrzałości tzw. „nowej matury”, „starej matury”, „matury międzynarodowej” lub „matury zagranicznej”. Regulamin studiów reguluje sposób obliczeń punktów rekrutacyjnych dla każdej z form matury. **Przyjęcie na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia następuje na podstawie wyników egzaminu maturalnego (część**

pisemna) z dowolnego przedmiotu wskazanego przez kandydata (kryteria te nie zmieniały się w ostatnich latach). Na podstawie otrzymanych w toku postępowania rekrutacyjnego punktów kandydat jest lokowany na liście rankingowej. Zgodnie z Uchwałą Nr 23/2022 Senatu ANS w Tarnowie z dnia 27 maja 2022 roku kandydaci - laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych szczebla centralnego lub konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich mają prawo przyjęcia na kierunek ekonomia bez postępowania kwalifikacyjnego opartego na punktacji wynikającej z egzaminu maturalnego.

Przyjęcie na pierwszy rok studiów II stopnia (st. oraz nst.) następuje **na podstawie ocen dyplomu ukończenia studiów I stopnia**. Dodatkowym kryterium kwalifikacyjnym jest średnia arytmetyczna ocen z toku studiów potwierdzona przez dziekanat macierzystej uczelni. Na podstawie otrzymanych w toku postępowania rekrutacyjnego punktów kandydat jest lokowany na liście rankingowej. O przyjęciu decyduje miejsce na liście rankingowej wynikające z liczby otrzymanych punktów i limitu miejsc w danym roku. **Na studia II stopnia rekrutowani są wyłącznie absolwenci studiów I stopnia kierunku ekonomia i pokrewnych** (rachunkowość i finanse, zarządzanie itp.).

Wszystkie informacje dla kandydatów dotyczące rekrutacji tj. procedury rekrutacyjne, obowiązujące terminy, informacje dotyczące rejestracji w systemie elektronicznej rejestracji kandydatów, wykaz dokumentów obowiązujących przy zapisie, dane kontaktowe itp. dostępne są na internetowym portalu Rekrutacja ANS w Tarnowie pod adresem <https://rekrutacja.anstar.edu.pl/>.

Student innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, może, zgodnie z regulaminem studiów, zostać przyjęty na studia w drodze przeniesienia. W tym przypadku student ma obowiązek złożenia pisemnego wniosku do Rektora wraz z uzasadnieniem oraz dokumentami poświadczającymi jego status w innej uczelni i dotychczasowy przebieg studiów. Wniosek należy złożyć za pośrednictwem dziekana wydziału. Dziekan wydziału opiniuje wniosek, określa różnice programowe i wskazuje semestr, na który student może zostać przyjęty. Po pozytywnej decyzji Rektora, w przypadku wystąpienia różnic programowych, decyzją dziekana wydziału określa się ich zakres, termin uzupełnienia oraz ewentualne opłaty (na studiach niestacjonarnych). Student przyjęty w trybie przeniesienia realizuje program studiów obowiązujący w danym roku akademickim. Zajęciom zaliczonym w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana do zajęć w ANS w Tarnowie. Efekty uczenia się uzyskane przez studenta w wyniku wcześniejszego zaliczenia ich w uczelni krajowej lub zagranicznej zostają uznane i przeniesione przez dziekana wydziału (na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta) w odniesieniu do programu studiów obowiązującego w uczelni – pod warunkiem stwierdzenia ich zbieżności z efektami uczenia się określonymi w tym programie. Dziekan wydziału dokonuje wpisu ocen i punktów ECTS, które zostały uznane i przeniesione, do dokumentacji przebiegu studiów dotyczącej osiągnięć studenta. **Ponowne przyjęcie na studia (wznowienie)**, osoby która została skreślona z listy studentów na pierwszym semestrze studiów, następuje na ogólnych zasadach obowiązujących przy przyjęciu na studia. Osoba, która została skreślona z listy studentów w semestrze wyższym niż pierwszy, ma prawo ubiegać się o wznowienie studiów do 5 lat od momentu skreślenia z listy studentów, w semestrze nie wyższym niż ten, w którym nastąpiło skreślenie z listy studentów. Decyzję o wznowieniu studiów podejmuje Rektor na pisemny wniosek osoby ubiegającej się o wznowienie, złożony za pośrednictwem dziekana. Dziekan w porozumieniu z kierownikiem katedry, opiniuje wniosek, wskazując semestr, w którym może nastąpić wznowienia.

Zasady uznawania efektów uczenia się w procesie uczenia się poza systemem studiów określa szczegółowo uchwała nr 26/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. Zapisano w niej szczegółowe zasady,

warunki i tryby potwierdzania efektów uczenia, ale zasady te nie miały do tej pory zastosowania na kierunku ekonomia.

Zakończenie studiów odbywa się po złożeniu egzaminu dyplomowego na ocenę co najmniej dostateczną. Proces dyplomowania został opisany w RS ANS w Tarnowie – rozdział XII-XIII, a także w dokumencie „Zasady przygotowania pracy dyplomowej oraz procedura dyplomowania” przygotowanym przez Kierownika Katedry Ekonomii, gdzie opisano zasady, terminy i wymogi stawiane dyplomantom I oraz II stopnia studiów. Dokument ten jest corocznie aktualizowany i zamieszczany na stronie internetowej Katedry Ekonomii przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów. Precyzuje on wymogi merytoryczne i formalne (łącznie z kompozycją pracy) stawiane przed pracami dyplomowymi oraz procedurę związaną ze złożeniem i obroną pracy dyplomowej. Dokument określa także druki recenzji i oceny prac dyplomowych wraz z wytycznymi dotyczącymi wykonywania tych ocen przez promotora i recenzenta. Zgodnie z „Zasadami przygotowania ...” praca dyplomowa powinna w swojej merytorycznej treści zawierać przede wszystkim rozwiązanie konkretnego problemu ekonomicznego (m.in. ze względu na profil praktyczny). W pracach magisterskich większy nacisk kładziony jest na wykorzystanie bardziej zaawansowanych metod badawczych oraz „dojrzałe” studia literatury (w tym obcojęzycznej). Promotorem pracy dyplomowej może być pracownik uczelni ze stopniem co najmniej doktora, przy czym **na studiach II stopnia prace dyplomowe są realizowane w pierwszej kolejności przez samodzielnych pracowników naukowych**, lub pracowników ze stopniem doktora zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni, którzy również prowadzą seminarium magisterskie. **Zarówno na studiach I jak i II stopnia istnieje możliwość dowolnego wyboru promotora przez studentów** (głównie spośród pracowników Katedry Ekonomii). Jedynym ograniczeniem jest limit 10 osób u jednego promotora na studiach stacjonarnych i 5 osób na studiach niestacjonarnych. W zdecydowanej większości przypadków **to studenci formułują problematykę badawczą, która jest bliska ich zainteresowaniom oraz jest powiązana z odbywaną praktyką zawodową**. Temat pracy powstaje zatem w drodze konsultacji i dyskusji z promotorem. Dzięki temu co roku pojawiają się nowe i aktualne tematy, np. dotyczące programu Rodzina 500+, wpływu pandemii Covid-19 na gospodarkę, jak również prace mające charakter aplikacyjny (np. dotyczące wyboru optymalnej formy opodatkowania funkcjonującego podmiotu) i bezpośrednio powiązane z miejscem odbywania praktyk. Niemniej jednak z uwagi na trudności związane z pozyskiwaniem materiałów do prac dyplomowych (prace mają charakter praktyczny), a także wysokiego udziału studentów na specjalności FP duża część prac dyplomowych dotyczy problematyki analizy finansowej przedsiębiorstw, analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego itp. Studenci podejmują te tematy również ze względu na chęć znalezienia zatrudnienia w komórkach finansowych przedsiębiorstw lub jednostkach samorządowych.

Obecnie studenci wybierają opiekuna i wstępny temat pracy dyplomowej w trakcie III semestru studiów na studiach I stopnia i w trakcie II semestru na studiach II stopnia. Wybór tematyki odbywa się przed rozpoczęciem praktyki zawodowej, aby w trakcie jej trwania możliwe było zebranie materiału badawczego i ewentualna korekta tematyki pracy. **Potencjalni promotorzy informowani są w trakcie dokonywania przez studentów wyboru opiekuna o konieczności ustalenia tematyki o charakterze praktycznym**. Wstępnie ustalone tematy są gromadzone przez kierownika katedry i poddawane analizie pod kątem praktycznego charakteru. **Ostateczne ustalenie tematyki pracy (w praktyce polegające najczęściej jedynie na korekcie wcześniej ustalonego tematu) odbywa się do końca przedostatniego semestru studiów**. Recenzenci prac dyplomowych zgodnie z wytycznymi winni zwracać szczególną uwagę na praktyczny aspekt pracy, sformułowanie i realizację celu badań i dobór literatury (w tym wykorzystanie literatury obcojęzycznej).

Ważną część procesu dyplomowania stanowi seminarium, które na studiach I stopnia realizowane jest w semestrze III (proseminarium) oraz V i VI (łącznie 45 godzin). Na studia II stopnia seminarium odbywa się w semestrach II-IV w wymiarze 60 godzin. Szczegółowy zakres treści i efektów uczenia się w ramach zajęć seminaryjnych zostały opisane w sylabusach ([Załącznik 2.7a](#) oraz [2.7b](#)). Warunkami formalnymi dopuszczenia do egzaminu dyplomowego są: a) uzyskanie przez studenta wszystkich zaliczeń, zdanie wszystkich egzaminów oraz zaliczenie praktyk zawodowych objętych programem studiów, b) zatwierdzenie pracy dyplomowej przez promotora po uprzedniej weryfikacji w systemie antyplagiatowym, c) złożenie wymaganych dokumentów wraz z pracą w dziekanacie wydziału, d) niezaleganie z wyznaczonymi opłatami, e) uzyskanie pozytywnych recenzji promotora i recenzenta.

Oceny pracy dokonuje promotor i recenzent. Recenzenta wyznacza dziekan w konsultacji z kierownikiem katedry. Ostateczną ocenę pracy dyplomowej ustala Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego. Termin egzaminu dyplomowego wyznacza dziekan w porozumieniu z kierownikiem katedry, powołując równocześnie skład komisji egzaminacyjnej. **Przewodniczącym komisji dyplomowej na studiach I stopnia może być pracownik uczelni posiadający stopień co najmniej doktora, a w przypadku studiów II stopnia pracownik uczelni ze stopniem doktora habilitowanego, lub zatrudniony na stanowisku profesora uczelni pracownik ze stopniem doktora.** Termin obrony nie powinien być wyznaczony później niż dwa miesiące po złożeniu przez studenta pracy dyplomowej (z wyłączeniem okresu wakacji letnich). W praktyce egzaminy dyplomowe odbywają się głównie w pierwszym tygodniu lipca. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, protokolowanym. O wyniku egzaminu decyduje komisja jednomyślnie lub większością głosów. W przypadku rozbieżności w ocenie, o ostatecznym wyniku egzaminu decyduje przewodniczący. Wynik egzaminu dyplomowego oraz ostateczny wynik ukończenia studiów jest ogłaszany bezzwłocznie po egzaminie dyplomowym. Uzyskanie z egzaminu dyplomowego oceny co najmniej dostatecznej jest warunkiem ukończenia studiów.

Uczelnia wdraża procedurę monitorowania jakości prac dyplomowych. W roku akademickim 2017/2018 w uczelni Zespół ds. Audytu Jakości Kształcenia przeprowadził audyt realizacji prac dyplomowych. Audyt wykazał dobrą organizację procesu dyplomowania na Wydziale Administracyjno-Ekonomicznym, a w odniesieniu do całej uczelni wystosowano zalecenia poaudytowe. Ich wynikiem były podjęte także na wydziale działania mające na celu dalsze podniesienie jakości procesu dyplomowania. Jednymi z istotniejszych postulatów były: wyeliminowanie wzajemnych recenzji prac dyplomowych, dywersyfikacja tematów prac dyplomowych oraz zwiększenie roli samodzielnych pracowników naukowych w kierowaniu pracami dyplomowymi. Zalecenia zostały wdrożone.

Celem monitorowania jakości prac i weryfikacji jakości opieki nad pracami w roku akademickim 2020/2021 wdrożono na Wydziale Administracyjno-Ekonomicznym procedurę analizy spełnienia przez pracę dyplomową wymogów formalnych i merytorycznych oraz zasadności oceny. Ta wewnętrzna - wydziałowa procedura stanowiła asumpt do wprowadzenia w 2022 r. podobnej procedury ogólnouczelnianej. W bieżącym roku akademickim badanie prac dyplomowych wprowadzone zostało obligatoryjnie w uczelni Zarządzeniem nr 105/2022 Rektora ANS w Tarnowie w ramach procedury PR-5 (Procedura weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie). **Analiza wybranych prac dyplomowych broniących w roku 2021/2022 wykazała znaczący wzrost jakości prac i poprawności ich oceniania w stosunku do prac finalizowanych w roku akademickim 2020/2021.**

Prace dyplomowe zgodnie z Zarządzeniem nr 97/2021 Rektora PWSZ w Tarnowie z dnia 3 listopada 2021 r. objęte są procedurą antyplagiatową z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).

Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia studentów określa RS ANS, natomiast szczegółowe zasady oceny studenta i sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji są wskazane w sylabusach do poszczególnych zajęć (**Załącznik 2.7a oraz 2.7b**). Określono w nich sposoby weryfikacji efektów uczenia (oddzielnie dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), a także warunki i kryteria oceny. Nauczyciel akademicki w pierwszym tygodniu zajęć przedstawia studentom zasady osiągania i weryfikacji założonych efektów uczenia się/kształcenia oraz treści sylabusu. **Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się** przez bieżącą (w ramach ćwiczeń, laboratoriów, projektów i seminariów), końcową (w czasie egzaminów i zaliczeń) oraz sumaryczną (podczas egzaminu dyplomowego) ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto monitorowane są ścieżki dalszego kształcenia, decyzje zawodowych oraz osiągnięcia absolwentów.

Podstawą monitorowania realizacji efektów uczenia się jest m.in.: a) dokumentacja własna prowadzących zajęcia (prace zaliczeniowe, egzaminy, projekty), b) karty okresowych osiągnięć, protokoły zaliczeń i egzaminów, c) dokumentacja przebiegu praktyk (karty oceny, protokoły wizytacji, sprawozdania).

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się należą:

- egzaminy pisemne (rzadziej ustne) oraz kolokwia, sprawdzające wiedzę i umiejętności. Większość prac zaliczeniowych z zakresu ćwiczeń bazuje na zadaniach obliczeniowych lub zdaniach problemowych. Egzaminy sprawdzające wiedzę najczęściej są egzaminami testowymi z dodatkowymi pytaniami otwartymi,
- rozwiązywanie zadań problemowych (studia przypadków itp.), projekty, wypowiedzi ustne np. z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, prezentacje wyników badań (głównie seminarium), dziennik praktyk,
- obsługa specjalistycznego oprogramowania, w tym Comarch Optima (prawie wszystkie moduły), Statistica, N-Sykon, Excel,
- ocena systematyczności, staranności, zaangażowania, umiejętności pracy w zespole i postaw studenta (np. postaw etycznych)

Zasady sprawdzania i oceniania efektów uczenia się (szerzej opisane w kryterium 10) są również weryfikowane z wykorzystaniem wewnętrznych procedur. **W ramach działań naprawczych od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono dodatkowe procedury monitoringu weryfikacji efektów uczenia się.** Po zakończeniu roku akademickiego przeprowadzana jest weryfikacja prac końcowych/projektów/egzaminów, etc. (wybrane 5 przedmiotów). **Weryfikowana jest zgodność z zapisami sylabusów: form zaliczenia (ustne, pisemne), wykorzystanie odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia, a także powiązanie treści pytań/zadań z założonymi efektami uczenia się i treściami realizowanymi na wykładach/ćwiczeniach.**

W uczelni wdrożono również odpowiednie rozwiązania dotyczące sposobów dokumentowania i archiwizowania prac zaliczeniowych, egzaminów, etc. Proces ten reguluje Zarządzenie nr 27/2021 Rektora PWSZ w Tarnowie.

Monitoring liczby kandydatów na studia prowadzony jest z wykorzystaniem programu dla elektronicznej rekrutacji. Pozwala on na porównanie liczby kandydatów w kolejnych latach oraz w stosunku do innych kierunków w uczelni. Ponadto prowadzona jest bieżąca analiza liczby studentów służąca dostosowywaniu liczebności grup zajęciowych. W okresie ostatnich 10 lat

obserwuje się znaczący spadek liczby studentów stacjonarnych I stopnia z około 150 os. w 2010 roku do około 70 w b.r. Liczba Studentów na II stopniu jest w miarę stabilna i łącznie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych naukę kontynuuje ponad 40 osób. **Trend zmniejszania liczby kandydatów na studia I stopnia (de facto w całej uczelni) jest zapewne wynikiem przemian społeczno-gospodarczych** (w tym „ucieczki” absolwentów szkół średnich do dużych miast), **niemniej uczelnia podjęła wysiłki polegające na promocji i szerszym informowaniu o ofercie studiów. Katedra Ekonomii również zaangażowała się w te działania wizytując okoliczne licea oraz promując kierunek na wszelkich wydarzeniach organizowanych w ANS.** Bieżąca analiza liczby studentów oraz wyników przez nich uzyskiwanych jest przeprowadzana za pośrednictwem internetowego systemu Wirtualna Uczelnia. Na bieżąco modyfikowane są liczebności grup laboratoryjnych, ćwiczeniowych i seminaryjnych. W razie konieczności przeprowadzana jest reorganizacja zajęć związana z zmianą liczby grup studenckich.

Prowadzone analizy wskazują, iż najwięcej studentów nie podejmuje nauki (nie odbiera „indeksu”) lub rezygnuje ze studiów w trakcie trwania I roku studiów. Poza negatywnymi wynikami (oceny niedostateczne) nie są znane inne przyczyny rezygnacji, ale uczelnia stara się wprowadzać rozwiązania, które wychodzą naprzeciw studentom posiadającym w szczególności problemy finansowe oraz trudności w pogodzeniu pracy zawodowej ze studium. **W ramach tych działań oferowane są różne formy pomocy: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością, zapomoga losowa, stypendium Rektora. Ponadto, studenci mogą również starać się o ustalenie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS).** Działania te relatywnie dobrze się sprawdzają w przypadku studentów II oraz III roku, gdyż zdecydowana większość studentów kończy studia w terminie. Nieliczne przypadki osób przedłużających proces uczenia wynikają z urodzenia dziecka, bądź podjęcia pracy zawodowej, ale IOS często ogranicza brak terminowości.

Badania losów absolwentów oraz inne działania związane z karierami absolwentów są prowadzone w ANS w Tarnowie przez Biuro Karier, Projektów i Współpracy. Biuro to prowadzi monitoring absolwentów ANS w Tarnowie, którzy rejestrują się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie oraz w urzędach ościennych, a także opracowuje raporty/analizy, które dostępne są na stronie internetowej w zakładce RAPORTY <https://abk.pwszta.edu.pl/abk/custom-pages/12>. Monitoring losów absolwentów jest prowadzony z wykorzystaniem ogólnopolskiego systemu ELA. Z najnowszego raportu (2022) wynika, że ponad ¾ absolwentów studiów I stopnia kontynuuje naukę, a tylko 3% w dniu badania nie uczyło się i nie pracowało. Ponad połowa absolwentów deklaruje, że pracuje w zawodzie, a około 30% znalazło zatrudnienie poza branżą. Niemniej jednak tylko nieliczni absolwenci są niezadowoleni ze swojej pracy. Według ankietowanych w ich pracy szczególnie przydatna jest umiejętność posługiwania się językiem obcym oraz kompetencje społeczne (szczególnie komunikacja) i umiejętności informatyczne.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<p>Zaleca się podjęcie skutecznych działań projakościowych w zakresie doboru i stosowania metod weryfikacji efektów uczenia się na obu poziomach studiów, dostosowanych na poszczególnych etapach studiów do specyfiki zakładanych efektów uczenia się, zapewniających możliwość ich kompleksowego sprawdzenia i ocenienia w odniesieniu do wszystkich przewidzianych form realizacji zajęć.</p>	<p>Realizacja zalecenia wymagała podjęcia szeregu działań, które wdrażane na różnych etapach kompleksowo wpływają na podniesienie jakości w zakresie doboru i stosowania metod weryfikacji efektów uczenia się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tuż po otrzymaniu raportu z wizytacji PKA poszczególnym nauczycielom przedstawiono wszelkie komentarze i zalecenia PKA. Przeprowadzono również rozmowy dyscyplinujące. 2. We współpracy z nauczycielami zmodyfikowano metody weryfikacji i oceny efektów uczenia, tak aby były dostosowane do specyfiki efektów przedmiotowych. Nowe zapisy ujęto w sylabusach przedmiotów, co zostało pozytywnie ocenione przez ZO PKA. 3. Co roku kierownik katedry kieruje pismo przypominające o konieczności stosowania określonych w sylabusach metod weryfikacji efektów uczenia się. Przypomina również o obowiązku przedstawienia studentom zasad weryfikacji efektów (na I zajęciach omawiane są sylabusy). 4. Corocznie przeprowadzana jest procedura hospitacji zajęć. Uwzględnia ona również kwestie doboru odpowiednich metod nauczania. Wszelkie uwagi i sugestie przekazywane są nauczycielom akademickim. 5. Po zakończeniu roku akademickiego przeprowadzana jest weryfikacja prac etapowych/projektów, etc. (wybrane 5 przedmiotów). Weryfikowana jest zgodność z zapisami sylabusów: form zaliczenia (ustne, pisemne), wykorzystanie odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia, a także powiązanie treści pytań/zadań z założonymi efektami uczenia się i treściami realizowanymi na wykładach/ćwiczeniach. 6. Prowadzący „kontrolowane” zajęcia są informowani o wynikach przeprowadzonej procedury weryfikacji. W razie potrzeby przedstawiane są sugestie dotyczące doskonalenia metod weryfikacji efektów uczenia się. <p>Kontrola prac wykazała, zgodność form zaliczeń z zapisami sylabusów, a także stosowanie odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się. Nauczyciele prowadzący ćwiczenia laboratoryjne wykorzystują specjalistyczne programy lub przynajmniej podstawowe oprogramowanie MS Office (np. Excel). Zasadniczo w analizowanych pracach zaliczeniowych weryfikowano założone efekty przedmiotowe. Nauczycielom przekazano drobne uwagi dotyczące np. sposobów archiwizowania prac, zwiększenia w pracach zaliczeniowych pytań problemowych/praktycznych. Zwracano również uwagę na konieczność określania w pracach zespołowych udziału (wkładu) poszczególnych autorów.</p> <p>Ogół działań podjętych przez uczelnię przyczynił się do poprawy w zakresie doboru i stosowania metod weryfikacji efektów uczenia się. Działania informacyjne, rozmowy dyscyplinujące oraz monitoring prac końcowych/zaliczeniowych spełnia swoje zdania i ma wysoką skuteczność.</p>

2.	<p>Zaleca się podjęcie działań pro jakościowych na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych, adekwatnie do założonych dla danego poziomu i profilu efektów uczenia się przewidzianych na zakończenie studiów.</p>	<p>Dla realizacji zalecenia podjęto szereg działań, które wdrażane na różnych etapach (od wyboru tematyki i promotora aż po ocenę wybranych prac dyplomowych po egzaminie dyplomowym) kompleksowo wpływają na jakość prac dyplomowych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Corocznie potencjalnym opiekunom prac dyplomowych kierownik katedry drogą mailową przypomina o konieczności ustalenia tematu o charakterze praktycznym związanego z planowanym miejscem praktyki studenta. 2. Przed dokonaniem wyboru tematyki pracy i opiekuna studenci informowani są na zajęciach seminaryjnych o wymogach dotyczących prac dyplomowych (w tym o konieczności wyboru tematyki zgodnej z kierunkiem studiów, związku pracy dyplomowej z miejscem praktyki i praktyczno-wdrożeniowym charakterze prac). 3. Do końca semestru, w którym realizowane są pierwsze zajęcia seminaryjne student zobowiązany jest przekazać prowadzącemu seminarium pisemną informację potwierdzoną przez promotora o temacie pracy dyplomowej. Tematyka prac poddawana jest następnie analizie przez Kierownika Katedry Ekonomii i Radę Programową Kierunku Studiów pod kątem zgodności tematyki z kierunkiem studiów i praktycznego potencjału tematu. 4. Na początku każdego semestru do wszystkich pracowników drogą mailową Kierownictwo Katedry Ekonomii rozsyła informację przypominającą m.in. o obowiązkach promotorów prac dyplomowych. 5. Pod koniec zajęć semestru letniego (maj/czerwiec) promotorom i potencjalnym recenzentom Kierownictwo Katedry Ekonomii drogą mailową rozsyła informację przypominającą zasady oceny prac dyplomowych. 6. Po zakończeniu roku akademickiego przeprowadzana jest analiza spełnienia przez pracę dyplomową wymogów formalnych i merytorycznych oraz zasadności oceny (minimum 5 prac dyplomowych). 7. Promotorzy „kontrolowanych” prac dyplomowych są informowani o wynikach przeprowadzonej procedury weryfikacji. W razie potrzeby przedstawiane są rekomendacje dotyczące doskonalenia jakości prac. <p>Ogół działań podjętych przez uczelnię przyczynił się do zdecydowanej poprawy jakości prac dyplomowych. Prace poddane analizie po zakończeniu roku akademickiego 2020/2021 wykazywały niedociągnięcia w zakresie formułowania i realizacji celu badań, praktycznego charakteru pracy i spełniania wymogów w zakresie doboru literatury. Natomiast analiza przeprowadzona po zakończeniu roku akad. 2021/2022 (na podstawie wewnętrznej procedury) wykazała jedynie 1 przypadek (na 6 poddanych badaniu prac) nieprecyzyjnie sformułowanego celu badań i 1 przypadek częściowego spełnienia wymogów dotyczących doboru literatury. Zidentyfikowano również 1 przypadek nieznacznego zawyżenia oceny przez recenzenta.</p> <p>Podjęte działania wykazują zatem wysoką skuteczność.</p>
----	--	---

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra naukowo-dydaktyczna, prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia, zapewnia właściwą realizację programu kształcenia oraz zakładanych efektów uczenia się. Dorobek naukowy, doświadczenie akademickie, dydaktyczne i zawodowe (praktyczne) kadry sprzyjają wysokiemu poziomowi kształcenia i osiąganiu przez studentów zakładanych efektów uczenia się (szczegółowe informacje zawiera załącznik 2.4).

W roku akad. 2022/2023 zajęcia dydaktyczne na kierunku ekonomia prowadzi 51 osób, w tym pracownicy Studium Języków Obcych (lektoraty – 6 osób) i Katedry Wychowania Fizycznego (zajęcia z wychowania fizycznego – 5 osób). Z łącznej liczby 40 osób prowadzących zajęcia (bez osób prowadzących lektoraty i zajęcia z wychowania fizycznego) 17 osób zatrudnionych jest w uczelni na podstawowym miejscu pracy, dla 12 osób (w tym 3 zatrudnionych w wymiarze ½ etatu) uczelnia stanowi dodatkowe miejsce pracy, a 11 osób wykonuje umowy cywilno-prawne. **Wśród osób prowadzących zajęcia 3 posiadają tytuł profesora** (w tym dla 2 osób ANS jest podstawowym miejscem pracy), **10 osób posiada stopień doktora habilitowanego** (w tym 3 na podstawowym miejscu pracy), 20 osób posiada stopień doktora (10 na podstawowym miejscu pracy), a 7 osób posiada tytuł magistra (2 na podstawowym miejscu pracy). W Katedrze Ekonomii na podstawie umowy o pracę zatrudnionych jest 16 osób w tym 2 osoby w wymiarze ½ etatu (tab. 4). Dla 8 osób zatrudnionych w Katedrze Ekonomii uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Tabela 4. Kadra dydaktyczna Katedry Ekonomii w roku akademickim 2022/2023

Stanowisko	Tytuł/stopień	Liczba osób
Profesor	Prof. dr hab.	3
Profesor uczelni	Dr hab.	4
Profesor uczelni	Dr	3
Adiunkt	Dr hab.	1
Adiunkt	Dr	4
Starszy wykładowca	Mgr	1
	Razem	16

Źródło: opracowanie własne.

Kadrę dydaktyczną zatrudnioną w uczelni wspomaga 11 osób realizujących zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych (tab. 5).

Tabela 5. Liczba osób realizujących zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych

Tytuł/stopień	Liczba osób
Dr hab.	2
Dr	4
Mgr	5

Źródło: opracowanie własne.

W procesie dydaktycznym na kierunku ekonomia uczestniczą także pracownicy z innych katedr uczelni. Są to nauczyciele akademicy z Katedry Administracji, Katedry Pracy Socjalnej, Katedry Prawa, Katedry Informatyki, Katedry Matematyki, Katedry Filologii, Katedry Filologii Polskiej, Katedry Sztuki, nauczyciele ze Studium Języków Obcych (lektoraty); nauczyciele z Katedry Wychowania Fizycznego (wf); pracownicy Biblioteki (szkolenie biblioteczne), Biura Karier Projektów i Współpracy (wprowadzenie na rynek pracy) oraz Inspektor ds. BHP (szkolenie BHP).

Kadrę Katedry Ekonomii stanowi zespół nauczycieli akademickich posiadających bogate i różnorodne doświadczenie naukowe i dydaktyczne zdobywane w kraju i za granicą, posiadający znaczący dorobek naukowy w postaci m.in. publikacji książkowych, artykułów w czasopismach

i monografiach oraz ekspertyz. Dorobek naukowy pracowników obejmuje głównie dyscyplinę ekonomia i finanse. Publikacje części kadry (osoby zatrudnione na dodatkowym miejscu pracy) przeważnie nie są afiliowane przy ANS, jednak wpływają na poziom i nowoczesność wiedzy przekazywanej studentom. Pozostałe osoby realizujące zajęcia, posiadają znaczące doświadczenie zawodowe i dydaktyczne. Osoby zatrudnione na podstawie umów cywilno-prawnych posiadają dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe gwarantujące właściwą realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Aktywność naukowa pracowników katedry odzwierciedla się w publikacjach oraz udziale w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. Badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich mają wpływ na rozwój naukowy kadry oraz studentów, którzy mają możliwość uczestniczenia w życiu naukowym wydziału, uczelni i regionu. Zainteresowania naukowe kadry znajdują również odbicie w tematyce prac dyplomowych podejmowanej przez studentów kierunku. Działalność naukowa znajduje odbicie w działalności publikacyjnej. **Pracownicy katedry posiadają bogaty dorobek publikacyjny (szczegóły w załączniku 2.4) przejawiający się także opracowaniami dydaktycznymi** (np. w ostatnich latach jeden z wykładowców wydał dwa podręczniki wykorzystywane podczas zajęć kierunku, inny nauczyciel akademicki (profesor) jest autorem opracowań wykorzystywanych na kierunkach ekonomicznych w wielu renomowanych polskich uczelniach, a pod redakcją jednego z wykładowców studenci corocznie publikują swoje artykuły w zwartym opracowaniu pokonferencyjnym).

Nauczyciele zatrudnieni w Katedrze Ekonomii podnoszą swoje kwalifikacje, uzyskując kolejne stopnie i tytuły naukowe (1 profesura – 2019 r., 2 habilitacje – 2020, 2022 r., 1 doktorat – 2019 r.). Podnoszenie kwalifikacji odbywa się także dzięki uczestnictwu pracowników w organizowanych przez uczelnię szkoleniach. **Pracownicy katedry brali udział w szkoleniach z zakresu obsługi programu Statistica – 2 osoby, programu Płatnik – 4 osoby, obsługi platformy MS Teams (30.09.2020 r. i 16.10.2020 r.) – 16 osób, z zakresu aplikacji MS Forms (2.12.2020 r.) – 12 osób, z zakresu aktywnych metod nauczania z wykorzystaniem TIK (24.04-19.05.2021 r.) – 5 osób, z obsługi E-Comarch ERP Optima - Zarządzanie relacjami z Klientami w module CRM” (2022 r.) – 4 osoby.**

Kadra jest także przygotowana do prowadzenia zajęć w językach obcych. Spośród pracowników Katedry Ekonomii na poziomie co najmniej średniozaawansowanym 10 deklaruje znajomość języka angielskiego (w tym 3 biegle), 3 znajomość języka niemieckiego (w tym 1 osoba biegle), 2 znajomość języka rosyjskiego, 1 osoba znajomość języka francuskiego. Trzy osoby dokumentują się certyfikatami znajomości języka obcego (CPE - Certificate of Proficiency in English, First Certificate in English, Zertifikat Deutsch). Kompetencje językowe mogą być podnoszone na organizowanych przez uczelnię różnego rodzaju projektach i nieodpłatnych kursach językowych.

Uczelnia wspiera rozwój naukowy kadry (co jest jednym z priorytetów strategicznych rozwoju ANS w Tarnowie), m.in. poprzez finansowanie wewnętrznych grantów uczelnianych, poprzez finansowanie udziału nauczycieli akademickich w konferencjach ogólnopolskich i międzynarodowych, a także finansowanie organizowanych w ANS seminariów i konferencji; udzielanie urlopów naukowych; finansowanie przewodu habilitacyjnego i doktoratu; finansowanie publikacji książkowych nauczycieli akademickich; wymianę z zagranicznymi jednostkami naukowymi; poprzez liczne oferty szkoleń organizowanych w ANS.

Częściowo sformalizowane procedury finansowania rozwoju naukowego i zawodowego kadry istnieją w obszarach finansowania wewnętrznych grantów oraz organizacji szkoleń. Finansowanie wewnętrznych grantów reguluje Zarządzenie nr 20/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 29 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu

dofinansowania projektów naukowych wewnętrznych prowadzonych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie. Regulamin określa kryteria przyznania środków, procedurę ich przyznawania oraz rozliczania. Określa także odpowiednie wzory dokumentów. Rektor ANS w Tarnowie odrębnymi zarządzeniami określa kwotę na finansowanie grantów oraz terminy naboru wniosków.

Uczelnia oferuje bogaty zakres szkoleń, które są finansowane z różnych źródeł. Część z nich realizowana jest przez pracowników Działu Obsługi Informatycznej w ramach obowiązków służbowych (np. obsługa JSA, wykorzystanie Teamsa, czy z obsługi E-dziekanatu). Szkolenia takie mają charakter otwarty i uczestniczyć w nich może każdy pracownik. **Szkolenia z zakresu obsługi programu Płatnik** obejmowały zarówno studentów, jak i część (chętnych) osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Szkolenia początkowo były odpłatne dla studentów (poza programem zajęć) i finansowane przez Rektora na wniosek zainteresowanych pracowników. **Obecnie szkolenia z zakresu obsługi programu Płatnik prowadzone są nieodpłatnie** w ramach współpracy pracownicy ZUS dla studentów (pracownicy jednak także mogą w nich uczestniczyć). Wymagana jest jedynie zgoda Rektora na przeprowadzenie warsztatów, a koszty ponoszone z tego tytułu (sala, energia) ponoszone są przez uczelnię. **Kursy z zakresu Design Thinking, obsługi programu Statistica, doskonalenia znajomości języków obcych, zarządzania projektami**, itp. finansowane były z pozyskanych przez uczelnię środków z programów zewnętrznych (np. PO WER). Nabór na szkolenia jest otwarty, a dostęp do nich ma każdy chętny. Finansowanie obejmuje całokształt kosztów.

Dofinansowanie współpracy z otoczeniem wymaga wystąpienia do Rektora o przyznanie środków. Finansowanie odbywa się na zasadzie pozyskania jednorazowo kwoty niezbędnych środków. W ramach współpracy działania często łączone są z innymi wydarzeniami na terenie uczelni, np. w ramach Konferencji Studenckich Kół Naukowych, czy organizacji Forum Nauka-Gospodarka-Biznes.

Przy planowaniu obsady zajęć przestrzegane są zasady odpowiedniego dopasowania dorobku naukowego nauczycieli akademickich do treści prowadzonego przedmiotu oraz uwzględniane jest doświadczenie praktyczne z danego zakresu. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są w dużej mierze przez osoby posiadające doświadczenie praktyczne z danego zakresu, np. laboratoria z zarządzania dokumentacją przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorczości (przygotowanie biznesplanów) prowadzi osoba będąca aktywnym przedsiębiorcą, zajęcia z zarządzania marketingowego firmą i podstaw zarządzania osoba z dorobkiem naukowym i doświadczeniem w zarządzaniu, zajęcia z finansów przedsiębiorstw osoba z dorobkiem naukowym oraz współpracująca w przedsiębiorstwach, zajęcia z podstaw geografii turystycznej i regionów i atrakcji turystycznych osoba mająca praktyczne doświadczenie w pracy w biurze podróży itd.

Prowadzona polityka kadrowa w Katedrze Ekonomii umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. **Kadra dydaktyczna podlega stałej ocenie.** Jakość prowadzonych zajęć oceniają studenci w anonimowych ankietach przeprowadzanych po zakończeniu zajęć w każdym semestrze zajęć (PROCEDURA PR-9 Procedura oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia przez studentów w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie). Dokonują oni oceny poszczególnych zajęć i prowadzącego. W skali od 0-5 pkt. wystawiają noty za całość zajęć oraz za: 1. Jasność przekazu treści nauczania przez prowadzącego. 2. Stosunek prowadzącego do studentów, atmosfera na zajęciach. 3. Obiektywizm w ocenianiu. 4. Terminowość odbywania zajęć. 5. Możliwość kontaktu z prowadzącym (konsultacje, dyżury itp.). Ocena studencka jest wykorzystywana do oceny okresowej nauczyciela akademickiego. O wynikach ocen pracownicy są informowani. **Nauczyciele akademicy zatrudnieni w katedrze uzyskują wysokie oceny zarówno prowadzonych zajęć, jak i okresowe. Dziekan WAE przeprowadzał corocznie hospitacje zajęć** (od

bieżącego roku akademickiego zgodnie z procedurą PR-4 (Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie) hospitacje przeprowadzane będą przez kierownika katedry, lub osobę przez niego wyznaczoną. W latach poprzednich hospitacji dokonywał dziekan wydziału. Wyniki hospitacji stanowią składową oceny działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego.

Polityka kadrowa katedry nastawiona jest na zwiększanie udziału pracowników, dla których ANS w Tarnowie będzie podstawowym miejscem pracy. W ciągu ostatnich ośmiu lat znacząco wzrosła liczba takich osób. Obecnie dla ponad połowy (8/14 osób) pełnoetatowych pracowników katedry ANS w Tarnowie stanowi podstawowe miejsce pracy. **Pozyskiwanie kadry dydaktycznej planowanej do zatrudnienia odbywa się w drodze konkursów.** W postępowaniu konkursowym oceniana jest zgodność dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego z efektami uczenia się, stąd istnieje możliwość najlepszego dopasowania kwalifikacji kandydatów do potrzeb dydaktycznych. **W drodze postępowania konkursowego w latach 2020-2021 zatrudniono dwóch pracowników (1 osobę w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 1 w wymiarze ½ etatu).**

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Zasady rozwiązywania konfliktów regulowane są przez przyjęte w uczelni akty prawne dotyczące zasad współpracy i wzajemnego poszanowania w środowisku pracy. Są to: Kodeks etyki pracowników PWSZ w Tarnowie wprowadzony Zarządzeniem Rektora PWSZ w Tarnowie nr 42/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r., którego przestrzeganie winno eliminować przypadki konfliktowe, Regulamin pracy PWSZ w Tarnowie wprowadzony Zarządzeniem Rektora ANS w Tarnowie nr 56/2022 z dnia 14 czerwca 2022 r. obligujący pracodawcę do działania anty-mobbingowego i zwalczania jego przejawów. Zarządzenie Nr 17/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 23 marca 2022 roku w sprawie wprowadzenia Polityki antykorupcyjnej oraz Wewnętrznej Polityki Antymobbingowej i Antydyskryminacyjnej w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie ma przeciwdziałać, a w przypadku stwierdzenia zaistnienia przypadku mobbingu, wytycza sposób postępowania.

W celu propagowania (i zinstytucjonalizowania) działań pro-etycznych wprowadzono z początkiem roku akademickiego 2020/2021 **instytucję Pełnomocnika Rektora ds. etyki.**, wprowadzając ją do Regulaminu organizacyjnego PWSZ w Tarnowie. Do zadań Pełnomocnika należy propagowanie właściwych postaw etycznych oraz służyć pracownikom uczelni w rozwiązywaniu dylematów natury etycznej. Pełnomocnik ma wspierać radą i wydawać opinie w kwestiach dotyczących problemów natury etycznej zgłoszonych przez pracowników. Niezależnie od zapisów rolą Pełnomocnika jest łagodzenie, bądź zażegnywanie konfliktów.

W przypadkach naruszenia przepisów przypadki takie mogą być zgłaszane do władz uczelni, które mogą skierować je dalej do odpowiednich komisji. W uczelni działają: Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich, Komisja Dyscyplinarna dla Studentów i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów. Działa również Rzecznik Dyscyplinarny, którego zadaniem jest wstępne zbadanie sprawy, przed jej zgłoszeniem do Komisji.

Zaistnienie przemocy, bądź przejawów dyskryminacji powinno być zgłaszane kadrze kierowniczej. Zgłoszenie do kierowników katedr lub dziekana podlega wyjaśnieniu, a w razie stwierdzenia znaczącej wagi problemu sprawa może być zgłoszona przez dziekana Rektorowi ANS. Drobne konflikty rozwiązywane są na zasadzie rozmowy wyjaśniającej (rozmowa taka miała w jednym przypadku miejsce, a problem udało się rozwiązać w ramach wydziału – nie dotyczyło to jednak pracowników Katedry Ekonomii).

Pomoc psychologiczna potrzebującym (w tym ofiarom przemocy) świadczona jest przez Uczelniane Centrum Wsparcia (ciało nieformalne tworzone przez psychologów i duszpasterza akademickiego) oraz Akademicki Ośrodek Pomocy Psychologicznej. Pomoc może obecnie zostać udzielona także w trybie zdalnym (na ten temat wspomniano także w uzupełnieniu wyjaśnień do kryterium 8 - te same formy wsparcia psychologicznego dotyczą studentów i pracowników).

Dotychczas wobec żadnej z osób zatrudnionych w Katedrze Ekonomii nie toczyło się postępowanie dyscyplinarne. Nie stwierdzono także przypadków dyskryminacji (także studentów) i przemocy wobec kadry dydaktycznej.

Kadra dydaktyczna motywowana jest do podnoszenia kompetencji i pracy dydaktycznej, badawczej i organizacyjnej. Co roku nauczycielom akademickim, którzy wyróżniają się w pracy dydaktycznej i organizacyjnej, są przyznawane nagrody Rektora ANS. Pracownicy wyróżniający się w pracy naukowej oraz uzyskujący kolejne stopnie i tytuły naukowe mogą uzyskać awans zgodnie z procedurą wprowadzoną Zarządzeniem nr 69/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 21 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania w sprawach awansu nauczycieli akademickich na stanowiska dydaktyczne i badawczo-dydaktyczne w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<p>Zaleca się podjęcie skutecznych działań pro jakościowych w zakresie właściwej obsady zajęć.</p> <p>Nie zostały podjęte w pełni skuteczne działania na rzecz zapewnienia prawidłowej obsady z następujących przedmiotów: rynek kapitałowy i finansowy (wykład), historia myśli ekonomicznej (wykład/ćwiczenia), globalizacja (wykład), negocjacje w biznesie (wykład/ćwiczenia), public relations (wykład/ćwiczenia), społeczna odpowiedzialność biznesu (wykład/ćwiczenia).</p>	<p>W trakcie wizytacji PKA w roku akademickim 2020/2021 wykazano 23 przypadki niewłaściwej obsady zajęć. Już w trakcie formułowania odpowiedzi Rada Programowa wyjaśniła, że część zastrzeżeń dotyczyła proponowanej obsady zajęć, które nie były faktycznie realizowane (np. nie zostały wybrane lub dotyczyły kolejnego roku akademickiego). Wskazanie tych zajęć przez Zespół Oceniający PKA było dużym zaskoczeniem, gdyż większość osób proponowanych do prowadzenia zajęć była zaakceptowana przez PKA w ramach wniosku o uruchomienie studiów II stopnia. W odpowiedzi na raport z wizytacji Rada Programowa Kierunku Studiów pod przewodnictwem Kierownika Katedry Ekonomii dokonała korekty obsady większości wskazanych zajęć. Prezentacja pełnego dorobku naukowego dwóch pracowników oraz korekta obsady zajęć (pozyskanie nowych wykładowców) znacząco ograniczyła ocenę liczby niewłaściwie obsadzonych zajęć do 6 przypadków. Dla wskazanych w Uchwale nr 273/2021 Prezydium PKA z dnia 8 kwietnia 2021 r. zajęć także zaproponowano zmianę obsady zajęć, jednak ze względu na odbywanie się zajęć w semestrze zimowym (który skończył się przed otrzymaniem raportu) możliwe było realne dokonanie korekty obsady dopiero w kolejnym roku akademickim. Korekta obsady dokonana w roku akademickim 2021/2022 objęła:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedmiot rynek finansowy i kapitałowy (obecna nazwa:

		<p>rynek finansowy) powierzono pracownikowi ze stopniem doktora, legitymującym się dorobkiem naukowym w zakresie przedmiotu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedmiot historia myśli ekonomicznej w trakcie wynikających z dążenia do oszczędności zmian programów studiów w uczelni usunięto z programu studiów, a w jego miejsce wprowadzono ogólnowydziałowy przedmiot historia Polski i Europy w XX w.; przedmiot prowadzi doktor habilitowany, prof. uczelni legitymujący się dorobkiem naukowym w zakresie przedmiotu, - przedmiot globalizacja powierzono dwóm samodzielnym pracownikom naukowym, profesorom uczelni, posiadającym dorobek naukowy w zakresie przedmiotu, - przedmiot negocjacje w biznesie powierzono pracownikowi legitymującemu się stopniem doktora, posiadającemu dorobek naukowy oraz doświadczenie praktyczne w zakresie przedmiotu, - przedmiot public relations w dwóch ostatnich latach nie był wybierany przez studentów, stąd nie zaistniała możliwość realnej zmiany prowadzącego, natomiast do jego ewentualnego prowadzenia w przyszłości pozyskano deklarację prowadzenia przez pracownika, który posiada dorobek naukowy w zakresie przedmiotu, - przedmiot społeczna odpowiedzialność biznesu powierzono pracownikowi ze stopniem doktora habilitowanego, który posiada dorobek naukowy w zakresie przedmiotu. <p>Uczelnia podjęła również działania w zakresie przeciwdziałania przypadkom niewłaściwej obsady zajęć.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uchwalony Uchwałą nr 23/2021 w dniu 18 czerwca 2021 r. Statut w par. 32 pkt. 5, ppkt. 2 b nakłada na kierownika katedry obowiązek planowania obsady zajęć na kierunku studiów, a w ppkt. 5 prowadzenia polityki kadrowej w katedrze. Jednocześnie Statut wśród zadań dziekana wymienia dokonywanie zleceń zajęć dydaktycznych we współpracy z kierownikami katedr. Obecnie przed rozpoczęciem roku akademickiego kierownik katedry ma obowiązek przedstawić dziekanowi wydziału do zatwierdzenia planowaną obsadę zajęć. Proces powierzania zajęć jest dwuetapowy, co znacząco ogranicza możliwość niewłaściwego obsadzenia zajęć. 2. Utworzono bazę wiedzy – portal, w którym rejestrowane są osiągnięcia naukowe pracowników ANS w Tarnowie – umożliwiającą stały dostęp kierownikowi katedry i dziekanowi wydziału do aktualnych zestawień dorobku publikacyjnego wszystkich pracowników uczelni. Dostęp do rejestrowanych osiągnięć pracowników pozwala na prawidłowy dobór osób do prowadzenia zajęć. <p>Podjęte działania skłaniają do identyfikacji niskiego ryzyka niewłaściwej obsady zajęć w przyszłości.</p>
--	--	--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Uczelnia posiada bogatą infrastrukturę dydaktyczno-naukową, dobrze wyposażone obiekty sportowe oraz infrastrukturę administracyjną. Kampus zlokalizowany jest przy ul. Mickiewicza 8. Łączna powierzchnia działek kampusu wynosi prawie 3,5 ha i stanowi własność uczelni. **W głównym budynku (A)** mieści się siedziba władz uczelni wraz z administracją, sala senacka, sala audytoryjna dla 112 osób, oraz 36 sal dydaktycznych, w tym 2 duże sale wykładowe (80 i 100 osobowa), 21 sal ogólnodydaktycznych mieszczących od 20 do 54 miejsc, 9 pracowni dla kierunków artystycznych, 3 pracownie informatyczne (z dwudziestoma stanowiskami komputerowymi każda; komputery posiadają zainstalowany system Windows oraz pakiet Office, a także dostęp do Internetu) oraz 1 specjalistyczna pracownia językowa z kabinami do tłumaczeń symultanicznych.

Sale wykładowe wyposażone są w nagłośnienie, projektory multimedialne i komputery dla wykładowców. Sale dydaktyczne w zdecydowanej większości również wyposażone są w sprzęt multimedialny – komputer z projektorem bądź telewizor z możliwością podłączenia komputera. Część sal posiada tablice interaktywne. Dodatkowo do sal bez potrzebnego wyposażenia technicznego prowadzący mogą pobierać odpowiedni sprzęt z portierni. Powierzchnia budynku A wynosi 6284 m² a kubatura 37790 m³.

Poza budynkiem głównym uczelnia dysponuje jeszcze 6 budynkami dydaktycznymi. Budynek B o powierzchni 3089 m² i kubaturze 16650 m³, w którym mieści się biblioteka z wypożyczalnią, trzema czytelniami i magazynem książek. W budynku znajdują się również 2 klimatyzowane sale audytoryjne na 152 i 123 osoby z wyposażeniem multimedialnym, 4 laboratoria chemiczne, 3 laboratoria ochrony środowiska, 2 pracownie dla kierunków artystycznych, sala ćwiczeniowa oraz pomieszczenia przeznaczone do pracy naukowej.

Budynki C i D to Centrum Nowoczesnych Technologii Wydziału Politechnicznego. W pawilonie dydaktycznym C znajduje się 5 sal wykładowych, które mieszczą od 100 do 154 osób, duża sala audytoryjna (aula) mieszcząca 291 osób, pracownia fonetyczna, pracownia komputerowa wyposażona w 21 stanowisk oraz 4 sale ogólnodydaktyczne, **z których mogą korzystać także studenci Wydziału Administracyjno-Ekonomicznego. W budynku zlokalizowana jest także sala przedsiębiorstwa symulacyjnego SYMTUR, która jest do dyspozycji studentów ekonomii.** Pracownia została wyposażona w 19 stanowisk komputerowych, urządzenie wielofunkcyjne, kasę fiskalną, fax oraz telewizor LCD i m. in. oprogramowanie **Comarch ERP Optima, program STATISTICA**, system informacji prawej **LEX, program Płatnik** oraz **Program N-Sykon** dedykowany obsłudze ruchu turystycznego.

Budynki E, F i G Wydziału Ochrony Zdrowia, mieszczą część dydaktyczną oraz obiekty sportowo-rekreacyjne. W budynku E znajduje się hala sportowa z pełnowymiarowym boiskiem do siatkówki, piłki ręcznej i koszykówki wraz ze ścianką wspinaczkową i stałą widownią dla 302 osób. **Budynek F** mieści pływalnię, w której skład wchodzi m.in. hala basenowa, magazyn sprzętu basenowego, widownia, pomieszczenie pomocy medycznej i ratownika, szatnie oraz pomieszczenia porządkowe.

W budynku dydaktycznym G znajdują się 3 sale wykładowe dla 108 osób wyposażone w komputer, projektor multimedialny, nagłośnienie i klimatyzację, 4 sale ogólnodydaktyczne oraz 6 pracowni specjalistycznych (2 fizjologiczne, 1 terapii manualnej, 1 psychologiczna, 1 pierwszej pomocy przedmedycznej, 1 anatomiczna) oraz: 5 pracowni fizjoterapii, 7 pracowni pielęgniarstwa, 7 pracowni wychowania fizycznego i pracownia umiejętności położniczych. W budynkach tych odbywają się dla studentów ekonomii przede wszystkim zajęcia z wychowania fizycznego, rzadziej inne zajęcia.

Na terenie uczelni wyeliminowano bariery architektoniczne zewnętrzne i wewnętrzne utrudniające poruszanie się osób z niepełnosprawnościami. W salach audytoryjnych wyodrębniono miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich, a w dwóch z nich zainstalowano stałe pętle indukcyjne służące do przesyłania sygnału mowy i dźwięku bezpośrednio ze źródła dźwięku (mikrofonu) do aparatów słuchowych odbiorców (osób słabosłyszących). Sale, korytarze, windy oraz infrastruktura komputerowa są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynki uczelni posiadają podjazdy oraz windy, co ułatwia przemieszczanie się osobom na wózkach po terenie uczelni.

Uczelnia dba o dostępność z punktu widzenia osób z niepełnosprawnością:

- poprzez umożliwienie wjazdu i zaparkowania samochodu prywatnego osoby z niepełnosprawnością na terenie uczelni blisko budynku, w którym odbywają się zajęcia,
- przed każdym z budynków wyznaczone i opisane są miejsca dla osób z niepełnosprawnością,
- przy każdym z 7 budynków należących do uczelni znajdują się podjazdy, a drzwi wejściowe są szerokie i otwierają się automatycznie, co ułatwia osobie z niepełnosprawnością wejście na teren uczelni,
- w budynku A wydzielona została szatnia dla osób z niepełnosprawnością oraz pokój socjalny, w którym studenci mogą spożyć posiłki,
- wszystkie budynki należące do uczelni dostępne są dla osób poruszających się na wózkach,
- płaskie chodniki, szerokie korytarze, równe antypoślizgowe podłogi, brak progów przy wejściu do sal oraz wszechobecne oznakowania ułatwiają poruszanie się oraz łatwe rozpoznanie w terenie,
- w każdym z budynków znajdują się windy, do których mieszczą się wózki osób z niepełnosprawnością,
- w prawie każdej sali na uczelni znajduje się laptop, rzutnik multimedialny oraz mikrofon, co ułatwia studentom odbiór wzrokowy i słuchowy prowadzonych zajęć,
- strona internetowa prowadzona przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych posiada następujące ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami: prosty, zrozumiały język, możliwość zmiany rozmiaru czcionki, wyróżnienie odnośników/przekierowań, możliwość włączenia kontrastowej wersji strony, możliwość zatrzymania animacji.
- w każdej sali dydaktycznej utworzone zostało stanowisko dla osoby z niepełnosprawnością, tj. zakupione zostały biurka i krzesła,
- w każdym z 7 budynków znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- w 4 budynkach, które mają więcej niż 1 piętro znajduje się schodołaz gąsienicowy, którym można przetransportować osobę potrzebującą pomocy np. w razie pożaru,
- do wszystkich budynków należących do uczelni oraz wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem,
- w budynku A sala audytoryjna oraz w budynku C sala wykładowa wyposażone zostały w stałą, macierzową pętlę indukcyjną, natomiast w Biurze Osób Niepełnosprawnych znajdują się do wypożyczenia przenośne pętle indukcyjne,
- we wszystkich budynkach jest dostępna sieć WIFI,
- w ramach projektu przygotowana została kabina dla osób z niepełnosprawnością do tłumaczenia symultanicznego w sali konferencyjnej budynku A. Z kabiny tej korzystają studenci kierunków filologicznych,
- na basen zakupiony został wózek toaletowo-prysznicowy, który wykorzystywany jest podczas zawodów pływackich osób z niepełnosprawnością.

Uczelnia posiada budynek **Domu Studenta** przy ul. Słowackiego 7 w Tarnowie. Obiekt dysponuje 200 miejscami zakwaterowania o wysokim standardzie. Trzyosobowe pokoje wyposażone są

w łazienkę z pełnym węzłem sanitarnym. Studenci mogą korzystać z Internetu. W budynku znajduje się także stołówka. W całym budynku jest dostępna sieć WIFI.

Dom Studenta, a osoby z niepełnosprawnościami:

- przed budynkiem Domu Studenta znajduje się podjazd ułatwiający osobie z niepełnosprawnością dostanie się do budynku,
- recepcja oraz szatnia znajduje się blisko drzwi wejściowych,
- dla ułatwienia w Domu Studenta znajduje się winda, w której mieści się wózek dla osoby z niepełnosprawnością,
- pokoje, które wykorzystywane są przez osoby z niepełnosprawnością znajdują się na parterze,
- osoby niepełnosprawne mogą wystąpić do kierownika Domu Studenta o zakwaterowanie w wybranym pokoju. W uzasadnionych przypadkach o zakwaterowanie z osobą niepełnosprawną lub przewlekle chorą może ubiegać się opiekun tej osoby.

Zasady zakwaterowania w Domu Studenta określa Zarządzenie nr 25/2019 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania miejsc w Domu Studenta Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie.

W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, który umożliwia studentom dostęp do aktualnych i niezbędnych materiałów dydaktycznych oraz zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej.

Dostęp do informacji zapewniany jest w kilku punktach struktury biblioteki uczelnianej, na którą składają się:

- czytelnia główna - 25 stanowisk, w tym jedno dla osoby z niepełnosprawnością,
- czytelnia multimedialna - 12 stanowisk komputerowych, w tym jedno dla osoby niepełnosprawnej oraz 6 miejsc do przeglądania czasopism,
- wypożyczalnia,
- wypożyczalnia międzybiblioteczna,
- ośrodek informacji naukowej.

Biblioteka jest skomputeryzowana oraz posiada własną stronę internetową, z poziomu której bezpośrednio można dotrzeć do różnych źródeł, katalogów i baz bibliograficznych. **Księgozbiór biblioteki** obejmuje piśmiennictwo naukowe krajowe i zagraniczne, głównie z tych dziedzin wiedzy, które stanowią przedmiot nauczania w ANS. Aktualna całkowita wielkość księgozbioru bibliotecznego to niemal 80 000 egz. książek i dokumentów nieksiążkowych. Księgozbiór książkowy uzupełniają czasopisma - w posiadaniu Biblioteki znajduje się aktualnie ponad 300 tytułów wydawnictw ciągłych, z czego ponad 100 w stałej prenumeracie.

Księgozbiór dedykowany kierunkowi ekonomia zaspokaja potrzeby wynikające z procesu nauczania i uczenia się na tym kierunku, w tym w szczególności umożliwia dostęp do literatury podstawowej oraz zalecanej do poszczególnych przedmiotów wyszczególnionej w sylabusach.

Biblioteka umożliwia zdalny dostęp do zagranicznych baz pełnotekstowych i abstraktowych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki. Dostęp do tych baz jest możliwy zarówno z terenu uczelni, jak i z każdego innego miejsca z dostępem do Internetu. Ponadto Biblioteka zapewnia dostęp do innych baz elektronicznych dzięki wykupionym licencjom: m.in. czytelnia on-line „IBUK Libra”, systemów informacji prawnej Legalis i LEX oraz biblioteki cyfrowej ebookpoint BIBLIO.

Biblioteka zapewnia dostęp dla osób z niepełnosprawnościami oraz dysponuje stanowiskiem dostosowanym dla tych osób. Wyposażenie w tym zakresie obejmuje tablet graficzny z funkcją monitora, stolik z płynną regulacją, urządzenie lektorskie dla niewidomych i słabowidzących, elektroniczną lupę oraz urządzenie do odtwarzania książek w formacie cyfrowym CZYTAK oraz DAISY.

Dzięki podpisanemu porozumieniu ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” biblioteka uzyskała dostęp i umożliwia korzystanie z bazy blisko 3 tysięcy cyfrowych książek mówionych (audiobooków).

Biblioteka ANS współpracuje z innymi bibliotekami Tarnowa, w tym przede wszystkim z Miejską Biblioteką Publiczną oraz Biblioteką Pedagogiczną, zwłaszcza w zakresie udostępniania księgozbiorów. Dzięki temu studenci naszej Akademii mogą korzystać z literatury i czasopism gromadzonych w tych bibliotekach.

W bibliotece funkcjonuje również usługa wypożyczeń międzybibliotecznych, w ramach której - dzięki współpracy z wieloma bibliotekami w Polsce – studenci i pracownicy mają dostęp do literatury, która nie jest dostępna w zbiorach bibliotek tarnowskich.

Działania władz uczelni zapewniają utrzymanie infrastruktury oraz jej wyposażenia technicznego w stanie umożliwiającym realizację misji przy jednoczesnym tworzeniu optymalnych warunków pracy wszystkim grupom pracowników. **Ocena stanu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej jest realizowana w trybie ciągłym** oraz przeglądu raz w roku – najczęściej przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego (plany remontów, plany zakupów sprzętu, itp.). Aktywnie w proces oceny zaangażowany jest Wydział Administracyjno-Ekonomiczny oraz Samorząd Studencki. Efektywność systemu biblioteczno-informacyjnego oceniana jest z kolei przez wyznaczone osoby poszczególnych kierunków studiów. Opinie studentów są również uwzględniane przy zakupie książek do biblioteki. **Nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów komputerowych oraz sprzętu komputerowego w ANS w Tarnowie nadzór sprawuje Dział Obsługi Informatycznej.** W zakresie usuwania barier w infrastrukturze utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami WAE współpracuje z Pełnomocnikiem ds. Studentów Niepełnosprawnych. Do zadań Pełnomocnika należy m.in.: dbanie o zapewnienie niezbędnego sprzętu adaptacyjnego, zapewnienie transportu dla osób z niesprawnością narządu ruchu oraz osób niewidomych.

Dnia 2 i 3 listopada 2022 r. na terenie Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie przeprowadzony został audyt dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej budynków dydaktycznych oraz Domu Studenta należących do uczelni dla osób z niepełnosprawnościami. Obecnie konstruowane są wnioski, na podstawie których uczelnia będzie dokonywać zmian.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Uczelnia planuje rozwój bazy infrastrukturalnej poprzez rozbudowę budynku B oraz budowę nowego obiektu. Jest to działanie, które umożliwi lepsze zaplanowanie rozkładu zajęć, gdyż obecnie wykorzystanie sal ćwiczeniowych i laboratoriów komputerowych jest bardzo duże.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie od wielu lat prowadzi wielokierunkową współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które ma duży wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację. Są to w największym stopniu obecni i potencjalni pracodawcy/ praktykodawcy, a więc przedstawiciele różnych organizacji i instytucji regionu tarnowskiego.

Uczelnia w ramach Zarządzenia nr 105/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 10 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia **wdraża Procedurę PR-6** (Procedura współpracy z interesariuszami zewnętrznymi). Jej celem jest określenie zasad współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym reprezentowanym przez interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu i doskonaleniu programów studiów realizowanych w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. **Interesariusze zewnętrzni uczelni uczestniczą w działaniach realizujących zadania Rady Programowej Kierunku Studiów (RPKS). Współpraca może przybierać m.in. następujące formy:**

- uczestnictwo w posiedzeniach Rady Programowej Kierunku Studiów,
- wywiady np. z opiekunami praktyk z ramienia zakładu pracy,
- konsultacje poprzez kontakt zdalny lub korespondencję mailową,
- udział interesariuszy zewnętrznych w specjalnie dedykowanych posiedzeniach doradczych lub konferencjach i seminariach.

Praktyka współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym polega na utrzymaniu stałych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi, z którymi m.in. konsultuje się programy studiów pod kątem trafności założonych efektów uczenia się i możliwości ich realizacji w ramach poszczególnych zajęć. Praktykodawcy dokonują także oceny studentów odbywających praktyki zawodowe. Budowa sieci interesariuszy zewnętrznych daje możliwość stałego monitorowania w trakcie cyklu kształcenia realizacji efektów uczenia się i proponowania działań naprawczych. **Współpraca z interesariuszami przejawia się w dyskusjach nad kształtem nowych programów studiów, współdziałale podmiotów zewnętrznych w wydarzeniach na terenie uczelni, wizyt studyjnych, sprawowania opieki nad studentami podczas realizacji praktyk zawodowych, czy zbierania materiałów do prac dyplomowych oraz udziału studentów w projektach zewnętrznych.**

Głównymi partnerami tej współpracy są następujące instytucje regionalne i ogólnopolskie:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Tarnowie,
- Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. zrzeszający i współpracujący z tarnowskimi przedsiębiorstwami,
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Krakowie, Oddział w Tarnowie
- Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie,
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe, Tarnów
- Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Krakowie z/s w Karniowicach,
- Tarnowskie Centrum Informacji – Biuro Informacji Turystycznej,
- liczne podmioty, z którymi zawarto porozumienia w sprawie realizacji praktyk studenckich.

Okresowy przegląd współpracy z otoczeniem zewnętrznym leży w zakresie obowiązków Rady Programowej Kierunku Studiów. Działanie to wspiera proces oceny i doskonalenia programów studiów. Zgodnie z przywołaną procedurą PR-6 konsultacje odbywają się w razie potrzeby, nie

rzadziej jednak niż raz na 2 lata dla każdego kierunku studiów. Wnioski i zalecenia interesariuszy zewnętrznych uwzględniane są w działaniach Rady Programowej Kierunku Studiów oceniających i doskonalących programy studiów, poprzez wdrożenie działań doskonalących zgodnie z procedurą systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów (Zarządzenie nr 18/2019 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia procedury „Systematyczna ocena i doskonalenie programów studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie”). Procedura ta w punkcie 4.2 stwierdza, że kierownik katedry wraz z Radą Programową Kierunku Studiów dokonuje przeglądu programu studiów i wprowadza w nim zmiany uwzględniając m.in. racjonalne sugestie studentów kierunku studiów wyrażone za pośrednictwem przedstawicieli KZS tego kierunku **oraz stanowisko interesariuszy zewnętrznych**. W punkcie 5, procedura stwierdza, że „Podczas systematycznej oceny i doskonalenia programu studiów należy zadbać o to by: 1. Koncepcja i cele kształcenia były zgodne ze strategią uczelni, mieściły się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniały postęp w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej właściwych dla kierunku, **oraz były zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy**”.

Zgodnie z Uchwałą Nr 76/2022 Senatu Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 2 września 2022 roku w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia **w skład RPKS wchodzi przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych**. Uchwała ta przywraca praktykowany wcześniej w Katedrze Ekonomii obowiązek włączania do składu RPKS przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych. **Zapis ten jest wynikiem prowadzenia procesu monitoringu współpracy z otoczeniem. Przewodniczący RPKS poszczególnych kierunków, w tym również kierunku ekonomia zwracali uwagę, że dynamiczne zmiany otoczenia gospodarczego (oraz przepisów wewnętrznych) obligują do częstej weryfikacji programów studiów, a to wymaga angażowania przedstawicieli instytucji zewnętrznych**. Włączenie ich do zespołów opiniujących programy studiów zapewnia wyższą jakość podejmowanych decyzji, a także jest wyrazem uznania i docenienia ich pracy.

W ramach corocznych przeglądów i doskonalenia programów studiów **wszelkie zmiany w programach studiów są zatem nie tylko opiniowane przez przedstawicieli otoczenia zewnętrznego, ale również przez nich kształtowane**. Biorąc pod uwagę postulaty zgłaszane przez jednostki opiniujące programy studiów wprowadzono do programu studiów m.in. zajęcia dotyczące problematyki inwestycji (w tym nieruchomości), ubezpieczeń (prowadzone przez pracownika ZUS) obsługi kadr z wykorzystaniem programu Optima, wykorzystania publicznych baz danych i wizualizacji danych, symulacji biznesowych czy modeli biznesowych.

Należy także podkreślić, że koncepcja kształcenia uwzględnia opinie pochodzące z okresowych ankiet studentów i absolwentów **oraz opinie pracodawców, które dotyczą ocen jakości procesu kształcenia, celowości, zasadności i przydatności w pracy zawodowej uzyskanych efektów uczenia się**.

Podczas konstruowania programu studiów II stopnia (uruchomienie od roku 2020/2021) wykorzystano także wyniki analiz ofert pracy przesłanych do Biura Karier, Projektów i Współpracy ANS w Tarnowie (opisano je we wniosku o uruchomienie studiów). Oferty pracy dla kierunku ekonomia znalazły się w grupie ofert dla zawodów matematycznych i ekonomicznych. Spośród kompetencji twardych oczekiwanych przez kandydatów najważniejsze to: szeroko rozumiana znajomość obsługi komputera i kompetencje językowe. **W ofercie edukacyjnej studiów drugiego stopnia wykorzystano powyższe informacje do zaprojektowania większego udziału zajęć w formie**

laboratoriów komputerowych oraz trwającego przez 2 semestry lektoratu języka obcego. **W języku obcym realizowane są również wybrane zajęcia ujęte w programie studiów.**

Wszelkie wydarzenia organizowane w uczelni są okazją do dyskusji nad koncepcjami kształcenia oraz możliwościami rozwijania współpracy.

Współpraca z otoczeniem odbywa się także na polu naukowym. Studenci ze SKN „Manager” corocznie organizują Ogólnopolską Konferencję Studenckich Kół Naukowych. W konferencji biorą udział studenci ANS w Tarnowie studenci szkół wyższych m.in. z Bielska-Białej, Jarosławia, Krakowa, Krosna, Rzeszowa, Jasła, Sanoka czy Łodzi. **Dotychczas odbyło się dziewięć edycji konferencji (w tym jedna o charakterze międzynarodowym), a jej efektami są materiały pokonferencyjne w postaci wydawnictwa książkowego zawierającego artykuły naukowe studentów. W trakcie konferencji ważny punkt stanowi wykład przedstawiciela otoczenia społeczno-gospodarczego.** Podczas organizowanej VI Konferencji, doceniając wysoki jej poziom w tym przygotowania studentów do prezentacji, **ZUS Oddział w Tarnowie ufundował 3 trzymiesięczne płatne staże dla studentów kierunku ekonomia PWSZ w Tarnowie.**

Konferencje były objęte patronatem honorowym oraz wsparciem finansowym przez m.in. **ZUS Oddział w Tarnowie, TKP S.A., Urząd Miasta Tarnowa, Tarnowskie Centrum Informacji i Rzecznika Praw Konsumenta.** W roku akademickim 2021/2022 odbyła się organizowana przez Wydział Administracyjno-Ekonomiczny oraz Studenckie Koło Naukowe Manager IX Konferencja Studenckich Kół Naukowych pt. „Społeczeństwo XXI w. w badaniach studenckich”, **która została objęta Patronatem Honorowym Tarnowskiego Klastra Przemysłowego S.A.** W roku akademickim 2022/2023 wstępną wolę objęcia patronatem X Konferencji zadeklarowało **Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Krakowie, Oddział w Tarnowie.**

Studenci z SKN Manager organizują również wspólnie z Tarnowskim Klastrem Przemysłowym S.A. grę terenową pn. „RozkręćmyTo!”, której celem jest przybliżenie studentom procedury zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. **Studenci SKN Manager wraz z Koordynatorem ds. przedsiębiorczości akademickiej, który jest pracownikiem Katedry Ekonomii organizują również tzw. „Kuznie biznesu”,** na które zapraszani są przedstawiciele głównie lokalnych firm (Firma FERIND z Krakowa, Biuro Nieruchomości Beata Mądel, KONESA – Klubu Edukacji Finansowej, ZUS Oddział w Tarnowie, Urząd Pracy w Tarnowie, Grupa Kapitałowa Control Process, DVS Rafał Kuchta, Studio Zdrowia i Urody AFRODYTA i inne).

Studenci SKN Manager (8 osób) mogli również zapoznać się z problemami otoczenia społeczno-gospodarczego regionu uczestnicząc w Forum Gospodarczym, które odbyło się w dniach 28-29 listopada 2022 r. w Tarnowie.

Ważnym elementem współpracy było również zorganizowanie przez pracownika katedry I Forum Nauka-Gospodarka-Biznes, podczas którego środowisko akademickie mogło skonfrontować swoje doświadczenia ze środowiskiem gospodarczym regionu. Obecnie trwają prace nad kolejną edycją Forum.

Interesariusze zewnętrzni biorą także czynny udział w realizacji procesu kształcenia, gdyż uczestniczą w prowadzeniu zajęć dydaktycznych i są opiekunami praktyk studenckich. Współpraca ta pozwala na dostosowywanie efektów uczenia się do potrzeb i oczekiwań pracodawców. Studenci studiujący na kierunku ekonomia, cieszą się bardzo dobrą opinią wielu pracodawców.

Dużym wsparciem we współpracy katedry z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest działające w ANS w Tarnowie Biuro Karier, Projektów i Współpracy, które m.in.:

– koordynuje zajęcia z udziałem pracodawców/praktyków na uczelni **(zwiększenie udziału praktyków w procesie dydaktycznym na uczelni).** W ramach projektu dofinansowanego ze

środków europejskich „Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie” uczelnia zaprasza praktyków/pracodawców na zajęcia dydaktyczne do uczelni. Na kierunku ekonomia w roku akademickim 2020/2021 **zrealizowany został wykład z udziałem pracodawcy/praktyka pn. „Zorientowani na sukces”** (10 godzin). Natomiast w roku akademickim 2021/2022 dla studentów ekonomii został przeprowadzony wykład pn. **„Zarządzanie sytuacyjne i metody rozwoju kompetencji pracowników”** (10 godzin). W wykładzie udział wzięło łącznie 161 studentów kierunku ekonomia. W bieżącym roku akademickim wykłady dotyczyły tematów **„Umiejętności prezentacyjne”** (5 godz.) **oraz „Aktywna sprzedaż”** (5 godz.).

- prowadzi monitoring absolwentów ANS w Tarnowie,
- udostępnia oferty pracy; BKPiW przekazuje swoim studentom i absolwentom oferty pracy, które są przesyłane przez pracodawców do biura. Analiza ofert pracy przesyłanych do Biura Karier w latach 2017-2022 pozwala usystematyzować wiedzę z zakresu częstotliwości oraz jakości ofert dla studentów kierunku Ekonomia. Liczba ofert pracy przesłanych w roku akademickim: 2020/2021 – 8 ofert, 2021/2022 – 15 ofert.
- prowadzi i koordynuje prezentacje firm na terenie uczelni. W prezentacjach dla wydziału udział w roku akademickim 2018/2019 m.in. wzięły: Centralne Biuro Antykorupcyjne; EMES i Partnerzy; State Street Bank International; Biuro Podróży Barbara Travel,

Wspólnie z Biurem Karier, Projektów i Współpracy w roku akademickim 2018/2019 2 wykładowców katedry i 5 studentów wzięło udział w studenckich „Projektach dla Otoczenia” społeczno-gospodarczego realizowanych metodą Design Thinking (DT); praca odbywała się w zespole interdyscyplinarnym. Temat realizowanego projektu „Pomoc rodzinom wieloprotblemowym”. Zajęcia były realizowane w ramach projektu „Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie”. **W roku akademickim 2021/2022 była realizowana kolejna edycja projektu wykorzystująca metodę DT.** Temat projektu to: „Pomoc imigrantom i zdefiniowanie aktualnych problemów z jakimi się mierzą”. Projekt był realizowany m.in. przez 7 studentów ekonomii. W obecnym roku akademickim 2022/2023 czterech studentów ekonomii rozpoczęło prace nad kolejnym projektem. **Realizacja tych projektów zaowocowała wprowadzeniem do programu studiów zajęć z zakresu Design Thinking.**

Współpraca Katedry Ekonomii z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego daje wymierne efekty w postaci realizacji wspólnego opracowywania koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, programów studiów i jego realizacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

W roku akademickim 2021/2022 Biuro Karier, Współpracy i Projektów ANS w Tarnowie przeprowadziło szerokie badania fokusowe dla kierunku ekonomia mające na celu m.in. ocenę dotychczasowego programu kształcenia, jak również perspektyw rozwoju kierunku. W badaniu uczestniczyli przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego regionu. Badania mają m.in. pozwolić zidentyfikować potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy. Obecnie trwają końcowe prace nad raportem.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Nauka języków obcych oraz proces umiędzynarodowienia stanowi istotny aspekt działalności uczelni. Studenci uczestniczą w obowiązkowych zajęciach (lektoratach) z języka obcego, a dodatkowo w programach studiów przewidziano zajęcia z języka angielskiego specjalistycznego (branżowego) w wymiarze co najmniej 30 godzin. **W bieżącym roku akademickim na studiach I stopnia realizowane są zajęcia w języku angielskim: English for Tourism oraz język obcy 2 (Business English), a na studiach II stopnia częściowo w języku angielskim przedmiot Globalisation.**

Potrzebę podnoszenia kwalifikacji językowych uwzględniono również w procesie dyplomowania. Studenci w trakcie seminariów dyplomowych są informowani o potrzebie wykorzystania literatury obcojęzycznej, a w wytycznych dla recenzentów i promotorów oceniających prace dyplomowe **wskazano na konieczność wzięcia pod uwagę faktu korzystania przez studentów z literatury obcojęzycznej.**

Ponadto uczelnia uruchomiła w latach 2018-2019 program rozwijania kompetencji językowych, zwłaszcza w zakresie języka obcego specjalistycznego w formie nieodpłatnych zajęć z zawodowego języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Studenci mieli także możliwość udziału w bezpłatnych kursach języka angielskiego i niemieckiego specjalistycznego, w tym biznesowego i biurowego. Ofertę dodatkowych, specjalistycznych zajęć językowych koordynuje dedykowana do tego jednostka uczelni – Biuro Karier Projektów i Współpracy. **Uczelnia również stworzyła studentom wyjeżdżającym na studia lub praktyki do Włoch bezpłatne zajęcia w ramach kursu z języka włoskiego, prowadzone przez native-speakera, które koordynowane są przez Dział Współpracy z Zagranicą (DWzZ) i Dział Kształcenia Ustawicznego (DKU).**

Studenci mają możliwość uczestnictwa w programie mobilności międzynarodowej ERASMUS+ w celu realizacji studiów zagranicznych i praktyk, jak też staży absolwenckich. Uczelnia posiada rozszerzoną Kartę Uczelni Erasmusa na lata 2021–2027 umożliwiającą aplikowanie i partycypowanie w projektach mobilności studentów i kadry. **Aktualnie uczelnia ma podpisanych ponad 49 umów dotyczących mobilności z uczelniami zagranicznymi.** Współpraca w dziedzinie Ekonomii w ramach programu Erasmus+ jest realizowana z uczelniami:

- HENALLUX – Haute Ecole` de Namur-Liege–Luxembourg, Belgia
- University of Agribusiness and Rural Development, Bułgaria
- Ostbayerische Technische Hochschule (OTH) Amberg-Weiden, Niemcy
- Malta College of Arts, Science and Technology, Malta
- "Poltava University of Economics and Trade" (PUET), Ukraina
- Ternolip National Economic University, Ukraina
- Afyon Kocatepe University, Turcja.

Kadra dydaktyczna w ramach programu ERASMUS+ ma możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji dydaktycznych i zawodowych. Uczelnia gości także przedstawicieli zagranicznych instytucji, którzy uczestniczą w zajęciach dydaktycznych bądź sami prowadzą dydaktykę. Z kolei studenci znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej mogą uzyskać dodatkowe wsparcie (wyższe stypendium) na wyjazd zagraniczny, a studenci z niepełnosprawnościami mogą otrzymać dodatkowe wsparcie na wyjazd zagraniczny oraz finansowanie wydatków związanych z niepełnosprawnością.

Mobilność kadry naukowej oraz studentów jest umiarkowana, ponieważ w uczelni w okresie ostatnich sześciu lat łącznie 97 nauczycieli akademickich skorzystało z wyjazdu zagranicznego w formule realizacji dydaktyki lub w celach szkoleniowych, a 96 studentów zrealizowało wyjazdy

w celach akademickich lub w celu odbycia praktyk. **Dziewiętnastu studentów ekonomii zrealizowało w tym czasie mobilności w celu realizacji praktyk. Ponadto studenci ekonomii brali udział w ogólnoakademickich wykładach otwartych zagranicznych wykładowców** (np. pracownika EPOCA University z Albanii w roku 2021) i w spotkaniach ze studentami z partnerskich uczelni realizujących mobilności w innych katedrach, organizowanych w każdym semestrze jako część akcji promocyjnej i informacyjnej popularyzującej program Erasmus+. **Łącznie w ciągu ostatnich 6 lat uczelnia odwiedziło 19 studentów z uczelni partnerskich i 26 zagranicznych wykładowców realizujących zajęcia dydaktyczne lub szkolenia w ramach programu Erasmus+.**

Dwoje ukraińskich wykładowców prowadziło zajęcia na kierunku ekonomia w ramach projektu KA107 (lata: 2018/2019, 2019/2020 i 2021/2022). Pracownik Katedry Ekonomii jest opiekunem naukowym stypendystki Funduszu Wyszehradzkiego studiującej w Podillia State University z Ukrainy, która przygotowuje monografię zatytułowaną „Organic production and food safety in the EU and Ukraine”.

Monitoring umiędzynarodowienia prowadzony jest zgodnie z PROCEDURĄ PR-10 (Procedura wprowadzona Zarządzeniem Nr 105/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 10 października 2022 w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia). **Przedmiotem procedury jest ocena umiędzynarodowienia kształcenia na kierunkach studiów, w tym skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry dydaktycznej i studentów.** Ocena obejmuje w szczególności: a) działania informacyjne wśród studentów i kadry dydaktycznej kierunku rozpowszechniające informacje dotyczące możliwości uczestnictwa w mobilnościach i projektach międzynarodowych, b) uczestnictwo kadry dydaktycznej i studentów uczelni w międzynarodowej ofercie programu ERASMUS+, c) współpraca bilateralna z innymi uczelniami, d) udział kadry dydaktycznej i studentów uczelni w projektach lub konferencjach międzynarodowych, e) publikacje współautorskie z naukowcami z zagranicy, f) publikacje w wydawnictwach zagranicznych, g) zajęcia realizowane w języku obcym na kierunkach studiów, h) nauczanie języka obcego na kierunkach studiów.

Ważnym aspektem procesu monitorowania umiędzynarodowienia studiów jest weryfikacja efektów uczenia się studentów uczestniczących w wymianie studenckiej. Program praktyki zrealizowany przez studenta w instytucji zagranicznej w ramach programu Erasmus+ jest weryfikowany po powrocie z mobilności. Istotnym elementem procesu umiędzynarodowienia jest także realizacja i korzystanie z rezultatów wielostronnych projektów międzynarodowych przez kadre dydaktyczną i dydaktyczno-naukową, w których ANS jest koordynatorem lub partnerem (<https://international.pwstar.edu.pl/international-cooperation/international-projects>).

Od 2011 roku PWSZ w Tarnowie (obecnie ANS w Tarnowie) **Katedra Ekonomii i Studenckie Koła Naukowe są zaangażowane w projekt UE „European Research Night”,** obecnie jest to projekt koordynowany przez Małopolski Urząd Marszałkowski pod nazwą „Małopolska Noc Naukowców”. Wydarzenie to jest wielką akcją popularyzacji nauki. Impreza jest organizowana pod koniec września każdego roku.

Ciekawym przedsięwzięciem mającym na celu podniesienie kwalifikacji językowych studentów było uczestnictwo 4 członków SKN Manager kierunku ekonomia (2021 rok) w Szczycie Cyfrowym ONZ – IGF 2021, który odbył się w Katowicach. Internet Governance Forum/Światowe Forum Zarządzania Internetem było międzynarodowym spotkaniem z inicjatywy Organizacji Narodów Zjednoczonych, umożliwiającym globalną dyskusję o rozwoju Internetu.

Na poziomie uczelni stopień umiędzynarodowienia kształcenia monitorowany jest w styczniu każdego roku. DWZ składa u właściwego Prorektora Sprawozdanie z działalności za poprzedni rok

kalendrzowy, w którym wyszczególniona jest liczba zrealizowanych mobilności, liczba umów międzynarodowych, liczba i stan realizacji projektów międzynarodowych, i innych działań mających na celu podniesienie stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Jednocześnie, we współpracy z Prorektorem, opracowany jest plan działania DWzZ na kolejny rok kalendarzowy. **Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom z udziałem studentów, a ich wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.** Studenci swoją opinię w tym zakresie wyrażają poprzez udział w cyklicznej (corocznej) ankiecie oceny warunków studiowania, której jedną z części jest także ocena Działu Współpracy z Zagranicą.

Uczelnia współpracuje też z organizacjami międzynarodowymi. Kadra dydaktyczna działa w ramach międzynarodowych stowarzyszeń i sieci instytucji tj.: EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education) reprezentujące i promujące publiczne wyższe uczelnie w obszarze europejskiego obszaru edukacyjnego. **Mobilność oraz proces umiędzynarodowienia jest monitorowany na bieżąco na poziomie uczelni. Planowane są również przedsięwzięcia naukowo-badawcze z partnerami z zagranicznych ośrodków naukowych na kolejne lata.**

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

ANS w Tarnowie współpracuje aktywnie w ramach organizacji międzynarodowych:

EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education) - <https://www.eurashe.eu/>

Od wielu lat studenci kierunku ekonomia brali aktywny udział w wymianie z uczelnią Aus-und Fortbildungszentrum Königs Wusterhausen, Niemcy, w ramach umowy dwustronnej. W czasie tygodniowego pobytu w Niemczech zapoznawali się z wybranymi aspektami ekonomii i administracji kraju i brali udział w debatach na aktualne tematy dotyczące gospodarki obydwu krajów. **Podobnie, studenci uczelni niemieckiej goszcząc w ANS w Tarnowie mieli okazję brać udział w mini-konferencjach studenckich w j. angielskim związanych z wybranym zagadnieniem z dziedziny ekonomii i administracji oraz odwiedzali urzędy i instytucje państwowe w Małopolsce.** Program ze względu na pandemię Covid został zawieszony w ostatnich dwóch latach. Obecnie trwają intensywne prace nad wznowieniem wymiany.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Studenci kierunku ekonomia wspierani są w procesie uczenia wielopoziomowo. Wspieranie na poziomie wydziału i katedry obejmuje:

- a) przedstawianie kwestii organizacyjnych na Wydziałowej Inauguracji Roku Akademickiego, a w przypadku studiów niestacjonarnych na pierwszym zjeździe,
- b) powoływanie opiekunów roku, których zadaniem jest wspieranie studentów i pomoc rozwiązywaniu różnych problemów,
- c) przekazywanie bieżących informacji przez opiekunów roku, kierownictwo katedry, opiekunów koła naukowego, pracowników dziekanatu i starostów roku,
- d) pełnienie dyżurów przez pracowników,
- e) kontakt ze studentami za pomocą poczty elektronicznej i platformy MS Teams,
- f) stały kontakt kierownika katedry z starostami (kontakt mailowy oraz telefoniczny możliwy o każdej porze dnia – również w weekendy),
- g) obowiązkowe przedstawianie na pierwszych zajęciach zakładanych efektów uczenia się, treści kształcenia, wymagań związanych z zaliczeniem zajęć,
- h) zapoznanie studentów z wymogami dotyczącymi praktyk przez opiekuna praktyk na spotkaniach instruktażowych; opiekun zbiera także od studentów informacje o realizacji efektów uczenia się na praktykach,
- i) wsparcie dyplomantów przez promotorów i osoby prowadzące seminaria,
- j) **wsparcie działalności Studenckiego Koła Naukowego Manager** (wsparcie studentów poprzez pomoc merytoryczną w przygotowaniu referatów i wystąpień publicznych np. wystąpień na Uniwersytecie Dziecięcym, Uniwersytecie Trzeciego Wieku, konkursach referatów, czy innych; możliwość publikacji pierwszych prac/artykułów naukowych w recenzowanej publikacji pokonferencyjnej oraz wydawnictwie Problems of Economics and Law).

W ramach uczelni wsparcie obejmuje:

- a) możliwość uzyskania stypendium,
- b) możliwość zakwaterowania w Domu Studenta,
- c) współpracę w ramach europejskich programów edukacyjnych,
- d) rozwijanie kompetencji językowych (nieodpłatne dodatkowe zajęcia),
- e) pomoc studentom z niepełnosprawnościami. Pomoc obejmuje zapewnienie odpowiednich warunków odbywania zajęć, realizacji procesu dydaktycznego (zaliczenia, egzaminowanie, praktyki zawodowe, obrona prac dyplomowych). W uczelni utworzone zostało Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością, którym kieruje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. (Zarządzenie nr 58/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 20 czerwca 2022 roku w sprawie utworzenia Biura ds. Osób Niepełnosprawnych w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie). **Od listopada 2021 powołana została instytucja Asystenta dydaktycznego osoby z niepełnosprawnością.** Zasady korzystania ze wsparcia Asystenta określa Zarządzenie nr 95/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 28 października 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu określającego zasady korzystania ze wsparcia asystenta dydaktycznego osoby niepełnosprawnej przez studentów z niepełnosprawnością Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. **Do dyspozycji studentów z niepełnosprawnością został oddany pokój socjalny A 011**, na parterze w budynku A, gdzie studenci mogą odgrzewać i spożywać posiłki w czasie przerwy między zajęciami. Pomieszczenie zostało wyposażone w lodówkę, mikrofalówkę, umywalki i szafki. Dla wyższego komfortu, a także zachowania wszelkich zasad higieny wejście do pokoju zabezpieczone jest kodem.

- f) działalność Uczelnianego Centrum Edukacji Ustawicznej, które prowadzi szereg działań edukacyjnych takich, jak studia podyplomowe, kursy przygotowania pedagogicznego, kurs języka włoskiego przygotowujący do międzynarodowych egzaminów CELI, kursy językowe dla studentów wybierających się na wymianę międzynarodową w ramach programu ERASMUS+, czy obecnie bezpłatny ministerialny program wsparcia dla studentów pierwszego roku studiów. Zajęcia mają na celu uzupełnienie bądź pogłębienie poziomu wiedzy studentów, którzy z powodu epidemii wirusa SARS-CoV-2 przez ostatnie 3 semestry odbywali kształcenie w szkołach średnich w formie zdalnej czy hybrydowej,
- g) wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy – Biuro Karier, Projektów i Współpracy, Uczelniane Centrum Wsparcia (pomoc dotyczy planowania kariery zawodowej, dokonywania wyborów oraz budowania i wzmacniania świadomości własnych zasobów interpersonalnych i radzenie sobie w trudnych sytuacjach),
- h) nieodpłatną działalność Akademickiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej przy Miejskiej Przychodni Lekarskiej nr III w Tarnowie,
- i) działalność Klubu Uczelnianego AZS, który umożliwia studentom rozwijanie swoich zainteresowań sportowych,
- j) rozwój studentów w aspekcie etycznym i moralnym jest możliwy poprzez udział w wolontariatach i Duszpasterstwie Akademickim Tratwa.

Wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy zapewnia m.in. Biuro Karier Projektów i Współpracy poprzez:

- a) wykłady pn. „Wprowadzenie na rynek pracy” – wykład jest obowiązkowy dla wszystkich studentów ostatniego roku studiów stacjonarnych I stopnia (w roku akademickim 2020/2021 wzięło w nich udział 89 studentów kierunku ekonomia, a w roku akademickim 2021/2022 - 76 studentów),
- b) warsztaty i wykłady przygotowujące do wejścia na rynek pracy (koordynacja zajęć z udziałem pracodawców/praktyków na uczelni - zwiększenie udziału praktyków w procesie dydaktycznym na uczelni. W ramach projektu dofinansowanego ze środków europejskich „Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie” uczelnia zaprasza praktyków/pracodawców na zajęcia dydaktyczne do uczelni. **Na kierunku ekonomia corocznie realizowane są wykłady prowadzone przez praktyków.**
- c) **indywidualne rozmowy doradcze (w roku akademickim 2020/2021 - 52 studentów ekonomii opracowało Indywidualne Plany Działania, a w roku 2021/2022 – 22 studentów),**
- d) analizę lokalnego rynku pracy,
- e) przekazywanie studentom i absolwentom ofert pracy, które są przesyłane przez pracodawców (liczba ofert pracy przesłanych w roku akademickim: 2020/2021 – 8 ofert, 2021/2022 – 15 ofert),
- f) organizowanie Targów Pracy,
- g) pozyskiwanie środków na realizację projektów umożliwiających rozwój zawodowy studentów, zwłaszcza pod względem umiejętności praktycznych, co daje większe szanse na rynku pracy,
- h) badanie losów absolwentów, co pomaga w weryfikacji zakładanych efektów uczenia się względem zapotrzebowania rynku pracy.

Wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy (inspiracyjne) realizuje Koordynator ds. Przedsiębiorczości Akademickiej (organizacja kuźni biznesu, gry terenowe RozkręćTo!, Kurs Lider przedsiębiorczości, organizacja forum gospodarczego) oraz w podjęciu działalności gospodarczej Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (doradztwo).

Motywowanie studentów do osiągnięcia lepszych wyników nauczania odbywa się m.in. poprzez nagrody i wyróżnienia dla najlepszych studentów i absolwentów na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach, oraz przyznawanie świadczeń pomocy materialnej: stypendiów socjalnych, stypendium socjalnego dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi losowej.

Dział Pomocy Materialnej na początku każdego roku akademickiego prowadzi akcję informacyjną o dostępnych formach pomocy dla studentów. Student, który decyzją Uczelnianej Komisji Stypendialnej nie uzyska stypendium, może odwołać się do Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Skargi i wnioski składane przez studentów rozpatrywane są w Katedrze Ekonomii w trybie zgodnym z RS ANS. W przypadku zgłoszenia przez studenta zastrzeżeń student może liczyć na rzetelną analizę sytuacji przez koordynatora zajęć, opiekuna roku, kierownika katedry lub dziekana wydziału. Wszelkie uwagi studenci mogą przekazywać do samorządu studenckiego, a ich przedstawiciele przekazują je do Prorektora ds. Studenckich i Dydaktyki, do Uczelnianej Rady Jakości Kształcenia lub do innych właściwych dla danej sprawy organów. **Petycje i różne wnioski studenci składają również przez swoich przedstawicieli w Kierunkowych Zespołach Studenckich działających w strukturach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.**

Studenci mają zapewnioną kompetentną obsługę przez centralne jednostki administracyjne zarówno w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym, jak i pomocą materialną, m.in. w ramach działów: Toku Studiów, Pomocy Materialnej, Biblioteki uczelnianej, Uczelnianego Centrum Edukacji Ustawicznej.

Do zagadnień przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji odnosi się Regulamin pracy oraz Statut ANS w Tarnowie. W przypadku zagrożenia lub naruszenie bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy studenci mogą uzyskać pomoc ze strony **Uczelnianego Centrum Wsparcia**. Osoby, które dopuściły się naruszenia przepisów obowiązujących w uczelni ponoszą odpowiedzialność przed komisją dyscyplinarną. W uczelni obowiązuje Zarządzenie Nr 42/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia **Kodeksu Etyki Pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie**. Kodeks wyznacza standardy postępowania, których powinni przestrzegać pracownicy w związku z wykonywaniem przez nich swoich obowiązków.

Informowaniem studentów o możliwościach udziału w mobilności zagranicznej czy praktyce zagranicznej, a także o projektach ERASMUS+ oraz PO WER zajmuje się Dział Współpracy z Zagranicą. Spotkania informacyjne o programie ERASMUS+ (co roku organizowane są co najmniej dwa ogólnouczelniane spotkania informacyjne o projekcie ERASMUS+ skierowane do studentów, pracowników oraz do studentów z niepełnosprawnościami i studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej – potencjalnych beneficjentów programu mobilności zagranicznej w ramach PO WER HE).

Uczelnia organizuje w każdym roku spotkania poświęcone praktykom zagranicznym dla studentów. Informacje ogłaszane są na stronie katedr, na stronie uczelni w zakładce „Aktualności”, informacje rozsyłane są do wszystkich studentów i prowadzących poprzez serwer uczelniany. Biuro Karier Projektów i Współpracy informuje o ofertach praktyk i staży przesłanych do uczelni oraz o możliwościach poszukiwania praktyk za granicą: <https://abk.pwszta.edu.pl/abk/job-offers/explore>

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznej ocenie z udziałem studentów. Wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Studenci swoje opinie w tym zakresie wyrażają poprzez udział w cyklicznej (corocznej) ankiecie oceny warunków studiowania, w której dokonują oceny komunikacji z kierownictwem katedry oraz organizacjami studenckimi, **ale**

przede wszystkich oceniają poszczególne jednostki organizacyjne uczelni, które stanowią dla nich wsparcie w procesie uczenia się. Na końcu formularza określają także stopień zadowolenia ze studiów w ANS w Tarnowie (procedura PR-8). Wyniki tych ankiet są upubliczniane w formie sprawozdania na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Na stronie internetowej uczelni/wydziału/katedry dostępne są publicznie, bez konieczności logowania, informacje dotyczące:

- a) bieżących wydarzeń (aktualności),
- b) rekrutacji (kierunki, zasady, terminy, kryteria kwalifikacji i inne dokumenty),
- c) informacji o wydziale i kierunku – władze, opis kierunku, profil absolwenta (cel kształcenia),
- d) organizacji roku akademickiego – zarządzenie Rektora,
- e) rozkładów zajęć – wywieszane przynajmniej tydzień przed rozpoczęciem semestru,
- f) harmonogramów realizacji programów studiów,
- g) sylabusów zajęć, określających szczegóły dotyczące zakładanych efektów uczenia się, treści kształcenia, sposobu weryfikacji efektów, form i metod zaliczenia, kryteriów oceny,
- h) kierunkowych efektów uczenia się,
- i) harmonogramów egzaminów,
- j) praktyk – ogólne zasady, regulamin odbywania praktyk,
- k) egzaminu dyplomowego,
- l) terminów dyżurów i maili do pracowników,
- m) pomocy materialnej,
- n) regulaminu studiów – Uchwała Senatu nr 10/2022 ANS w Tarnowie z dnia 29 kwietnia 2022 r. sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. Regulamin studiów określa wszelkie aspekty studiowania w tym również zagadnienie uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego, zasad dyplomowania,
- o) uchwał Senatu, zarządzeń Rektora i innych organów oraz inne dokumenty (formularze podań), które mogą być poszukiwane,
- p) innych zagadnień życia studenckiego np. koła naukowe.

Studenci poprzez stronę internetową uzyskują dostęp do **poczty elektronicznej** (z wygenerowanymi dla nich kontami pocztowymi) oraz **Platformy Studenckiej**, dzięki której, po zalogowaniu mają dostęp do różnych funkcjonalności. Jednymi z najważniejszych są widoczne sylabusy oraz wirtualny indeks. Dla przyszłych studentów przeznaczony jest rozbudowany zestaw stron Rekrutacja, który umożliwi nie tylko dostęp do informatora, oferty studiów, regulaminu postępowania rekrutacyjnego ale także umożliwi skorzystanie z rejestracji w systemie Elektronicznej Rejestracji Kandydatów (ERK).

Informacje na stronie internetowej uczelni i katedry są na bieżąco aktualizowane. Programy studiów, w tym harmonogramy realizacji programu studiów, są również dostępne w wersji drukowanej w dziekanacie wydziału.

Zgodnie z Regulaminem Studiów, kierownik katedry:

- podaje studentom do wiadomości na stronie internetowej uczelni oraz na tablicach ogłoszeń zatwierdzony przez dziekana rozkład zajęć obowiązujący w danym semestrze roku akademickiego,
- w porozumieniu ze studentami danego kierunku, przed rozpoczęciem sesji podaje do wiadomości na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej uczelni terminarz sesji egzaminacyjnych podstawowej i poprawkowej zatwierdzony przez dziekana wydziału,

O wszelkich istotnych dla procesu kształcenia sprawach studenci są informowani za pomocą:

- ogłoszeń na tablicy oraz stronie internetowej,
- wiadomości mailowych przesyłanych na konta grupowe i/lub starosty roku przez kierownika katedry, telefonów, w indywidualnych pilnych sprawach (najczęściej za pośrednictwem starostów).

Oceny publicznego dostępu do informacji dokonują studenci w ramach:

- ankiet studenckich wypełnianych po zakończeniu zajęć dydaktycznych w każdym roku akademickim – część II ankiety dotycząca oceny warunków kształcenia, w tym ocena strony internetowej oraz przepływu informacji pomiędzy władzami a studentami,
- wniosków przedstawiciela RUSS w omawianym zakresie, przedstawiane na posiedzeniach Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia.

Sprawozdanie z ankiet dotyczących warunków studiowania publikowane są po zakończeniu roku akademickiego na stronach Działu Jakości Kształcenia. Studenci, pracownicy oraz interesariusze zewnętrzni zapoznać się mogą z ocenami poszczególnych kryteriów, odrębnie dla każdego wydziału. Oceniane są:

- dostępność kierownika katedry,
- praca dziekanatu wydziału,
- pracy biblioteki,
- skuteczność organów odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów studentów (starostowie roku, RUSS, etc.),
- warunki odbywania zajęć dydaktycznych (funkcjonalność i wyposażenie sal, etc.),
- tygodniowy (semestralny) rozkład zajęć pod względem ich rozłożenia w czasie,
- dostęp do Internetu na terenie uczelni (w salach dydaktycznych, sieć Wi-Fi w budynkach),
- strona internetowa uczelni,
- przepływ informacji pomiędzy władzami uczelni a studentami (kierownik katedry-student; dziekan wydziału-student; rektor/prorektor uczelni - student),
- oferta uczelni w zakresie naukowych (międzynarodowych) wymian studenckich.

Formularz ankiety w 2022 został znacznie rozbudowany i stanowi część procedury PR-8. Najbliższe badania ankietowe zaplanowano w maju 2023 roku w oparciu o nowy formularz.

Indywidualne uwagi związane z zakresem i osiągalnością informacji zgłaszają także pracownicy katedry do kierownika katedry bądź bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za obsługę strony internetowej uczelni/wydziału/katedry. Warto dodać, iż **uczelnia wychodzi również naprzeciw potrzebom osób z niepełnosprawnością w zakresie umożliwienia im nieskrępowanego korzystania ze strony internetowej.** Na stronie internetowej uczelni dokonano zmiany czcionki na czcionkę bezszeryfową oraz wprowadzono mechanizm umożliwiający powiększenie tekstu. Dodatkowo należy podkreślić, iż w dniu 1 września 2021 roku został ogłoszony przetarg nieograniczony na doposażenie

ANS w Tarnowie w narzędzia informatyczne w ramach Zintegrowanego Systemu Informatycznego i Systemu Personalizacyjnego oraz wykonanie serwisów internetowych, w tym między innymi na rozbudowę i modernizację istniejących serwisów internetowych ANS w Tarnowie. **W opisie przedmiotu zamówienia w szczególności podano, iż serwisy internetowe muszą być dostosowane zgodnie z wytycznymi Web Content Accessibility Guidelines 2.1 (WCAG minimum poziom „AA”).**

W chwili obecnej wyżej określone rozwiązania zostały już wdrożone i funkcjonują prawidłowo.

Na stronach uczelni funkcjonuje BIP jako źródło uniwersalne do aktów prawnych uczelni –

<https://bip.pwzstar.edu.pl/info/detail/idt/2/id/6>

Sposób oceny publicznego dostępu do informacji uregulowany został Zarządzeniem Nr 105/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 10 października 2022 w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Aktem tym wprowadzono PROCEDURĘ PR-11. Celem procedury jest ocena zapewnienia dostępu do informacji o programach, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie. Przedmiotem procedury jest kontrola publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach. Zakres kontroli obejmuje w szczególności informacje zawarte na stronach internetowych uczelni, w tym ich aktualność i kompletność. **Kierunkowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia (KKJK) w pierwszym tygodniu każdego semestru przeprowadza kontrolę dostępności do informacji zgodnie z formularzem załącznika nr 1 do niniejszej procedury.** Kontrolę dokonuje w szczególności poprzez przegląd strony internetowej uczelni, podstrony kierunku, tablic informacyjnych dla kierunku. Uwagi, co do funkcjonowania i jakości dostępu do informacji odnotowuje na Karcie kontroli dostępu do informacji o programach, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach oraz kończy ogólnymi wnioskami z kontroli. W przypadku stwierdzenia negatywnych aspektów w udostępnianiu informacji o programach, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach KKJK zobowiązany jest do podjęcia działań naprawczych i ponownej kontroli ich wykonania. Dokumentacja z kontroli dostępu do informacji przechowywana jest w katedrze przez 5 lat.

Podkreślić należy, że **dostęp do informacji o kierunku, jak i o działalności całej uczelni dokonuje się z wykorzystaniem szerokiego spektrum kanałów komunikacyjnych**, od tych bardziej tradycyjnych, jak tablice informacyjne i materiały informacyjne udostępniane podczas wydarzeń, naukowych i popularnonaukowych, aż po te nowoczesne, takie jak **strony internetowe, portale społecznościowe oraz platformę zdalnego nauczania**. Dostęp do informacji jest zdywersyfikowany pod kątem różnych grup interesariuszy. Przykładowo osobne podstrony strony głównej kierowane są do kandydatów na studia, kontaktowi z pracodawcami służy między innymi podstrona Biura Karier i Projektów. Komunikacja wykładowców z aktualnymi studentami odbywa się też z wykorzystaniem platformy edukacyjnej Moodle, MS Teams a bieżących informacji na temat różnych aktywności na uczelni, w sposób mniej formalny dostarcza konto na fb. Lokalna społeczność pozyskuje też informacje na temat funkcjonowania kierunku jak i uczelni dzięki współpracy z mediami rzeczniaka prasowego. Szczególnie nagłaśniane są wszelkie osiągnięcia studentów w konkursach, informacje o organizowanych konferencjach i realizowanych projektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zgodnie ze strukturą organizacyjną Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie Dziekan WAE sprawuje nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem ekonomia. Swoje zadania realizuje przy pomocy Prodziekana, Kierownika Katedry Ekonomii, Zastępcy Kierownika Katedry, opiekunów lat, opiekunów praktyk zawodowych oraz opiekunów kół naukowych.

W ANS w Tarnowie funkcjonuje Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia, który został wprowadzony Uchwałą Nr 3/2010 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 22 stycznia 2010. Następnie Uchwałą Nr 44/2012 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 14 września 2012 system ten został zmodyfikowany, a jego funkcje uległy rozbudowie. We wrześniu 2022 roku Senat uczelni ustalił cele, zakres działania i strukturę Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przyjmując Uchwałą nr 76/2022 Senatu ANS w Tarnowie z dnia 2 września 2022 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Celem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest:

- stałe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia w uczelni,
- tworzenie procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz oceny i doskonalenia programów studiów, według których kształcenie jest prowadzone,
- weryfikacja skuteczności działań podejmowanych w ramach Systemu,
- weryfikacja osiągania efektów uczenia się przez osoby kształcące się,
- wzrost atrakcyjności i konkurencyjności oferty edukacyjnej uczelni.

Funkcjonowanie Systemu jest nadzorowane przez Prorektora ds. Studenckich i Dydaktyki zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Uczelni. System zapewniania jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie ma określoną strukturę. Struktura ta jest rozbudowana, ale wszystkie jednostki pracujące na rzecz zapewniania i oceny jakości kształcenia mają jasno określony zakres obowiązków i zadań, a także zasady wzajemnej współpracy. W działania te zaangażowani są przedstawiciele całej społeczności akademickiej, w tym studenci wszystkich kierunków studiów oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Strukturę Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia tworzą:

1) Pion weryfikacyjny, w skład którego wchodzi:

- a) Rektor,
- b) Audytor Jakości Kształcenia,
- c) Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URJK),
- d) Dział Jakości Kształcenia (DJK),
- e) Komisja ds. Toku Studiów,

2) Pion merytoryczny, w skład którego wchodzi:

- a) Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZJK),
- b) Rada Programowa Kierunku Studiów (RPKS),
- c) Kierunkowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia (KKJK),
- d) Kierunkowy Zespół Studencki (KZS).

Do zadań Audytora należy: dokonywanie przeglądów i analiz dokumentacji związanej z procesem kształcenia, ocena skuteczności działań naprawczych, ocena sprawności Systemu i mechanizmów doskonalenia jakości.

Do zadań URJK należy: ocenianie zadań realizowanych w ramach Systemu, w tym skuteczności działań prowadzonych w ramach Systemu, analiza i ocena sprawozdań z wydziałów i oraz

sprawozdań Działu Jakości Kształcenia, opiniowanie i konsultowanie projektów regulacji wewnętrznych w ramach Systemu.

Do zadań DJK należy: zapewnienie obsługi administracyjnej prac URJK oraz wsparcie administracyjne Audytora Jakości Kształcenia, wsparcie podczas wizytacji PKA na kierunkach, gromadzenie i przetwarzanie informacji niezbędnych do funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, tworzenie projektów regulacji wewnętrznych dla zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, organizowanie i prowadzenie działań konsultacyjno-doradczych i szkoleniowych z zakresu technik, metod i procedur zapewnienia jakości kształcenia w uczelni, organizowanie ankiet oceniających jakość kształcenia, w tym warunków studiowania, wsparcie w zakresie prac dotyczących programów studiów w Systemie Obsługi Uczelni Egeria Edukacja, we współpracy z kierownikami i Działem Obsługi Informatycznej.

Do zadań Komisji ds. Toku Studiów należy: opiniowanie nowych programów studiów, zmian w programach studiów, wniosków o uruchomienie nowego kierunku studiów, wniosków o likwidację kierunku studiów, raportów samooceny przygotowanych przed wizytacją PKA.

Do zadań WZJK należy: koordynowanie działań projakościowych w obrębie wydziału, współpraca z jednostkami ogólnouczelnianymi, w tym przekazywanie sprawozdań i ustaleń do katedr, kontrola współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, analiza dokumentacji, w tym sprawozdań z katedr oraz sprawozdań pohospitacyjnych, monitorowanie działań naprawczych, przygotowanie sprawozdań o zapewnianiu jakości kształcenia w wydziale dla URJK, realizowanie innych zadań zleconych przez dziekana wydziału.

Do zadań RPKS należy:

a) tworzenie i doskonalenie programów studiów,

b) zapewnienie zgodności programów studiów z obowiązującymi przepisami i standardami,

c) nadzór nad weryfikacją efektów uczenia się dla określonego kierunku, analiza i optymalizacja sylabusów, w tym analiza punktacji ECTS, opisu efektów uczenia się, metod dydaktycznych i metod oceniania,

d) analiza infrastruktury i warunków kształcenia,

e) współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie doskonalenia programu studiów, organizacji i prowadzenia praktyk zawodowych, zapotrzebowania rynku pracy i in.,

f) weryfikacja jakości prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego,

g) analiza programu, organizacji i realizacji praktyk zawodowych oraz osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk,

h) udział w przygotowywaniu raportów samooceny w ramach oceny programowej studiów,

i) gromadzenie i dostarczanie danych wymaganych przez System, poprzez współpracę z kierunkowym koordynatorem ds. jakości kształcenia w dokumentowaniu przeprowadzonych działań zgodnie z odnośnymi procedurami,

j) realizowanie innych zadań zleconych przez dziekana wydziału.

Do zadań Kierunkowego Koordynatora należy: udział w realizacji zadań RPKS, w tym w opracowaniu raportów samooceny w ramach oceny programowej studiów, realizacja procedur Systemu na kierunku, monitorowanie zadań Systemu na kierunku, dokumentowanie realizacji zadań Systemu na kierunku, w tym sporządzanie sprawozdań, dostarczanie danych dotyczących kierunku wymaganych przez System.

Kierunkowy Zespół Studencki powołuje odpowiedni organ samorządu studenckiego. Do zadań KZS należy zgłaszanie sugestii studentów kierunku studiów oraz wyrażanie opinii o programie studiów.

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia podlega systematycznemu doskonaleniu. W grudniu 2021 roku rozpoczęła swoją pracę Komisja Rektorska, której celem było uaktualnienie zapisów Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz opracowanie procedur jakości.

W „księdze procedur” znalazły się następujące dokumenty:

1. PROCEDURA PR-1 Procedura tworzenia i likwidacji studiów;
2. PROCEDURA PR-2 Procedura systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów;
3. PROCEDURA PR-3 Procedura działań naprawczych;
4. PROCEDURA PR-4 Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych;
5. PROCEDURA PR-5 Procedura weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się;
6. PROCEDURA PR-6 Procedura współpracy z interesariuszami zewnętrznymi;
7. PROCEDURA PR-7 Procedura prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
8. PROCEDURA PR-8 Procedura oceny warunków studiowania;
9. PROCEDURA PR-9 Procedura oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia;
10. PROCEDURA PR-10 Procedura oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia;
11. PROCEDURA PR-11 Procedura oceny publicznego dostępu do informacji o programach, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach;
12. PROCEDURA PR-12 Procedura oceny skuteczności działań Rady Programowej Kierunku Studiów w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Powyższe procedury zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 105/2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Tarnowie z dnia 10 października 2022 w sprawie wprowadzenia procedur dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W celu usprawnienia procesów związanych z zapewnieniem jakości kształcenia Dział Jakości Kształcenia prowadzi stronę internetową, na której udostępnia najważniejsze dokumenty związane z USZJK, pod adresem: <https://anstar.edu.pl/uczelnia/jakosc-ksztalcenia/>

Zasady projektowania i zatwierdzania programu studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów określone zostały w następujących dokumentach uczelni:

- Uchwała nr 13/2019 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 12 kwietnia 2019 r. w sprawie określenia wymagań dotyczących dostosowania programu studiów oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać programy studiów i harmonogramy realizacji programów studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie (z późn. zm.);
- PROCEDURA PR-1 Procedura tworzenia i likwidacji studiów.

Systematyczna ocena programu studiów

Przeglądy programu studiów realizowanych w uczelni są kompleksowe, systematyczne i dokonywane w oparciu o najnowszą wiedzę. **W przegląd programu zaangażowani są interesariusze zewnętrzni kompetentni w danej dziedzinie, co zapewnia jego ocenę z uwzględnieniem różnych punktów widzenia i różnej perspektywy.** Cykliczna ocena i monitoring programu studiów obejmuje takie aspekty jak: konstrukcja programu studiów, koncepcja kształcenia, cele kształcenia i efekty uczenia się, treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów, formy zajęć i metody kształcenia, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, organizacja kształcenia praktycznego, zasady i prawidłowość naliczania punktów ECTS. **Czynności te prowadzone są zgodnie z PROCEDURĄ PR-2 (Procedura systematycznej oceny i doskonalenia programów studiów). Działania projakościowe angażują m.in. następujące strony:**

- 1) Koordynatorzy zajęć są odpowiedzialni za przegląd i aktualizację sylabusów zajęć, sugerują kierownikom zmiany w programie studiów obejmujące m.in.: modyfikację efektów uczenia się, zmiany w harmonogramie realizacji programu studiów, zastąpienie lub wprowadzenie nowych zajęć do harmonogramu,
- 2) Kierownicy jednostek dydaktycznych (katedr) kierują pracami Rady Programowej Kierunku Studiów w zakresie przeglądu i wprowadzenia zmian w programie studiów, aktualizują harmonogramy realizacji programu studiów, zatwierdzają sylabusy zajęć oraz zgłaszają dziekanowi wydziału propozycje zmian w programach studiów,
- 3) Rady Programowe Kierunków Studiów (RPKS), powołane przez dziekanów wydziałów, dokonują nie rzadziej niż raz w roku przeglądu i oceny obowiązujących programów studiów i w razie konieczności opracowują zmiany w programie studiów,
- 4) Kierunkowi Koordynatorzy ds. Jakości Kształcenia (KKJK), powoływani przez dziekanów wydziałów, współdziałają z kierownikami katedr w działaniach RPKS oraz są odpowiedzialni za dokumentowanie działań doskonalących,
- 5) Kierunkowe Zespoły Studenckie (KZS), powołane przez odpowiedni organ samorządu studenckiego, biorą udział w pracach RPKS, zgłaszają oraz opiniują na piśmie propozycje zmian w programie studiów,
- 6) Interesariusze zewnętrzni uczelni biorą udział w pracach RPKS, m.in. zgłaszają i opiniują propozycje zmian w programie studiów. We współpracy z interesariuszami zewnętrznymi stosuje się zasady określone we właściwej procedurze (PROCEDURA PR-6 Procedura współpracy z interesariuszami zewnętrznymi) wprowadzonej Zarządzeniem Rektora ANS w Tarnowie,
- 7) Dział Jakości Kształcenia (DJK) opiniuje przedstawione przez kierowników katedr i RPKS propozycje zmian do programów studiów,
- 8) Dziekan wydziału analizuje przedstawione propozycje zmian w programach studiów i współpracuje w tym zakresie z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia,
- 9) Prorektor ds. Studenckich i Dydaktyki zarządza posiedzenie Komisji ds. Toku Studiów i przewodniczy jej obradom,
- 10) Komisja ds. Toku Studiów analizuje i opiniuje zmiany w programach studiów,
- 11) Senat uczelni ustala w drodze uchwały zmiany w programie studiów.

Ewaluacja osiągnięcia efektów uczenia się

Ewaluacja zakładanych efektów uczenia się odbywa się na etapach realizacji i zaliczenia wszystkich zajęć/grup zajęć, praktyk zawodowych, semestrów, kolejnych lat studiów, a także pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Ewaluacja ta dokonuje się poprzez ustalenie:

- a) w sylabusach zajęć/grup zajęć wymogów i zasad dotyczących zaliczeń i egzaminów (głównie ich formy - pisemna lub ustna), ewentualnie zaliczeń kolokwii, prac zaliczeniowych, projektów, aktywności na zajęciach, pracy własnej studenta, przy uwzględnieniu m.in.: zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz wskazaniu stosowanych metod kształcenia i form zajęć; prowadzący wskazuje w sylabusie metody/sposoby sprawdzenia realizacji i weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się,
- b) sposobu gromadzenia (przechowywania) prac egzaminacyjnych (i zaliczeniowych) i ich dostępności dla studentów, władz wydziału i podmiotów kontrolnych (PKA). Dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się jest prowadzona zgodnie z Zarządzeniem Nr 27/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej (obecnie ANS) w Tarnowie z dnia 31 marca 2021

- w sprawie gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie założonych efektów kształcenia,
- c) zasad dyplomowania uwzględniających zakres tematyczny, sposób przeprowadzenia i zasad oceny egzaminu dyplomowego,
 - d) zasad przygotowania, wymogów i oceny prac dyplomowych oraz druków opinii i recenzji,
 - e) zakresu tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów i zakładanymi efektami uczenia się,
 - f) procedury weryfikowania samodzielności prac dyplomowych. Proces dyplomowania prowadzony jest z uwzględnieniem Zarządzenia nr 97/2021 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie z dnia 3 listopada 2021 r. w sprawie zasad funkcjonowania w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego oraz zasad umieszczania prac w Ogólnopolskim Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych oraz Repozytorium ANS w Tarnowie;
 - g) zasad oceny stopnia osiągnięcia efektów w trakcie realizacji praktyk, która obejmuje: monitorowanie przebiegu praktyk, w tym ich zgodności z kierunkiem studiów, właściwą organizację praktyk zgodną z procesem kształcenia, system kontroli praktyk i ich zaliczania, uwzględnienie przy zaliczaniu praktyk przez studenta oceny pracodawców.

Ewaluacja praktyk zawodowych

Praktyka zawodowa jest integralną częścią procesu kształcenia studentów ANS w Tarnowie. Studenci są zobowiązani do zaliczenia w czasie studiów praktyki zawodowej w liczbie godzin wynikającej z harmonogramu realizacji programu studiów. Nadzór nad praktykami sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Dydaktyki. **Ewaluacja praktyk zawodowych przypisana jest do obowiązków opiekuna praktyk z ramienia uczelni, gdzie obok innych czynności znajdują się takie zadania jak:**

- a) nadzorowanie praktyki, m. in. poprzez kontakt z opiekunem praktyk z ramienia zakładu pracy (np.: obserwacja, rozmowy telefoniczne, kontakt mailowy),
- b) organizowanie spotkań podsumowujących odbycie praktyki, ankietowanie studentów zgodnie z procedurami weryfikacji założonych efektów uczenia się,
- c) ocenianie praktyki i wpisanie oceny do dokumentacji opisującej historię uczenia się studenta,
- d) sporządzanie sprawozdania z realizacji praktyk.

Ewaluacja prowadzących zajęcia

Działania pro jakościowe dotyczące kadry dydaktycznej prowadzone są w oparciu o **proces ankietyzacji oceny zajęć dydaktycznych**. Wyniki oceny przekazywane są do kierownika katedry i dziekana wydziału. Ocena studentów uwzględniana jest również podczas wypełniania arkusza okresowej oceny nauczyciela akademickiego.

Nauczyciele akademicy poddawani są również ewaluacji w procesie hospitacji zajęć. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych służy poprawie jakości kształcenia, w szczególności w zakresie: sposobu realizacji zajęć, doboru treści i metod dydaktycznych, postawy nauczyciela (komunikatywność, dyscyplina realizacji przedmiotu, stosunek do studentów itp.).

W ramach działań naprawczych (zalecenia PKA) od roku akademickiego 2020/2021 wprowadzono dodatkowe procedury monitoringu weryfikacji efektów uczenia:

- weryfikacja jakości prac dyplomowych,

- weryfikacja efektów uczenia się na podstawie prac etapowych, końcowych i egzaminów.

Procedury te zostały opisane w tabelach dotyczących realizacji zaleceń oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym.

Ewaluacja infrastruktury

Ewaluacja infrastruktury uczelni, służącej prawidłowemu procesowi realizacji programu studiów, dokonywana jest przez władze katedry/wydziału. Działania te polegają m.in. na analizie: wyposażenia sal i pracowni dydaktycznych, dostępności do krajowej i zagranicznej literatury dla studentów kierunku wskazanej w sylabusach zajęć, dostępności do krajowych i zagranicznych naukowych baz danych. Ocena warunków kształcenia w uczelni dokonywana jest również przez studentów za pośrednictwem anonimowych ankiet na temat warunków studiowania. Sprawozdania z wynikami ankiet, przygotowywane przez Dział Jakości Kształcenia (DJK), przekazywane są do władz uczelni, wydziału, katedry, kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych, osób odpowiedzialnych za infrastrukturę. Wyniki tych ankiet prezentowane są również publicznie na stronie DJK. Jakość kształcenia na kierunkach studiów w ANS w Tarnowie podlega cyklicznej zewnętrznej ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Zalecenia pokontrolne PKA wykorzystywane są do doskonalenia zarówno infrastruktury, wyposażenia jak i programów studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się prowadzenie skutecznej polityki jakości kształcenia, w efekcie której są podejmowane decyzje, w szczególności zapewniające prawidłową obsadę zajęć oraz dobór odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia się,	<p>W ramach działań naprawczych przedstawiono w odpowiedzi na Raport Zespołu Oceniającego PKA propozycję zmian w obsadzie zajęć (szczegóły w opisie działań naprawczych – kryterium 4), ale również w późniejszym okresie wprowadzano kolejne korekty (np. nie przedłużono współpracy z jednym z nauczycieli). Poza funkcjonującymi w uczelni systemami zapewniania jakości wprowadzono dodatkowe (opisane w kryterium 3) procedury monitoringu weryfikacji efektów uczenia:</p> <ul style="list-style-type: none">- weryfikacja jakości prac dyplomowych,- weryfikacja efektów uczenia się na podstawie prac końcowych i egzaminów. <p>Obie procedury wykazały dużą skuteczność i poprawę jakości zarówno prac dyplomowych jak też poprawę rzetelności procesu weryfikacji efektów uczenia w ramach oceny prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych. Procedury te są również pomocne przy ocenie zasadności przedłużania zatrudnienia pracownikom oraz osobom realizującym umowy cywilno-prawne.</p> <p>W Katedrze Ekonomii podjęto także działania zapewniające właściwy dobór nauczycieli akademickich i innych osób</p>

		<p>prowadzących zajęcia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zatrudnianie nauczycieli akademickich odbywa się w drodze postępowania konkursowego umożliwiającego dobór kandydatów legitymujących się najwyższymi kwalifikacjami. 2. Uruchomienie Bazy Wiedzy umożliwiło bieżącą analizę dorobku naukowego nauczycieli akademickich pod kątem jego zgodności z przedmiotowymi efektami uczenia się. 3. Przed rozpoczęciem roku akademickiego kierownik katedry ma obowiązek przedstawić dziekanowi wydziału do zatwierdzenia planowaną obsadę zajęć. Proces powierzania zajęć jest dwuetapowy, co znacząco ogranicza możliwość niewłaściwego obsadzenia zajęć. <p>Realizowane w Katedrze Ekonomii działania naprawcze wykazały dużą skuteczność w zakresie podnoszenia jakości kształcenia. Działania te dodatkowo są monitorowane w ramach ogólnouczelnianych procedur (12 procedur), które porządkują i wzmacniają „katedralną” politykę jakości.</p>
--	--	--

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bardzo dobra baza lokalowa i jej wyposażenie (sale komputerowe, sala przedsiębiorstwa symulacyjnego „SYMTUR”). 2. Kadra dydaktyczna o wysokich kwalifikacjach naukowo-dydaktycznych oraz wiedzy praktycznej zdobytej w pracy zawodowej poza uczelnią. 3. Stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych i technologii (przedsiębiorstwo symulacyjne, gry finansowe, nauka rachunkowości z wykorzystaniem programu Optima) i nacisk na zdobywanie umiejętności praktycznych (m.in. wykonywanie projektów, planów marketingowych, biznesplanów, przygotowywanie wniosków o dotacje ze środków UE, kursy – płatnik, lider przedsiębiorczości, praktyka zawodowa, uczestnictwo w projektach, współpraca z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego). 4. Wszechstronne wsparcie udzielane studentom przeciwdziałające ich wykluczeniu i umożliwiające uzyskanie wysokiej jakości wykształcenia – niezależnie od statusu materialnego. 5. Prężnie działające, osiągające duże sukcesy i dające możliwość realizacji własnych zainteresowań Studenckie Koło Naukowe Manager (konferencje, publikacje). 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duże rozdrobnienie lokalnych przedsiębiorstw (pracodawców), a tym samym zróżnicowanie warunków odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku. 2. Mała mobilność międzynarodowa kadry dydaktycznej. 3. Znaczna liczba pracowników katedry, dla których ANS jest dodatkowym miejscem pracy. 4. Często nikłe przygotowanie kandydatów na studia i bierna postawa części studentów. 5. Trudności w zatrudnianiu nowych pracowników wynikające z malejącej liczby kandydatów.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie uczelni i dobre skomunikowanie Tarnowa 2. Rozwój współpracy z interesariuszami zewnętrznym. 3. Istniejące możliwości pozyskiwania środków na badania naukowe (uczelnia od 1.10.2022 r. ma status uczelni akademickiej) oraz rozwój kształcenia i wspieranie dydaktyki, np. realizowane: Perspektywy Współpraca Synergia Zarządzanie w Tarnowie, Program Płatnych Praktyk Zawodowych, 4. Rozwijanie i doskonalenie innowacyjnych technik kształcenia. Szersze wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji. 5. Rosnące potrzeby rynkowe kształcenia zawodowego/praktycznego. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące trudności w pozyskaniu interesariuszy zewnętrznych wykazujących chęć faktycznego angażowania się w projektowanie i udoskonalanie programów studiów. 2. Brak stabilności w systemie funkcjonowania szkolnictwa wyższego i nauki skutkujący zmniejszaniem nakładami na edukację i naukę oraz ciągłymi zmianami w systemie prawnym. 3. Zmniejszająca się liczba kandydatów na studia. 4. Negatywny wizerunek kształcenia w zawodach ekonomicznych sugerujący niski popyt na absolwentów kierunku Ekonomia. 5. Regres potencjału demograficznego oraz gospodarczego subregionu tarnowskiego.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	111	62	42	28
	II	122	58	22	15
	III	104	66	20	15
	IV				
II stopnia	I	20	21	34	27
	II		27		12
Razem:		357	234	118	97

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022	111	68	47	13
	2021	122	84	36	18
	2020	104	79	42	28
II stopnia	2022	20	13	34	25
	...				
	...				
Razem:		357	244	159	86

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3a. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) od roku akademickiego 2022/2023³

Nazwa kierunku: ekonomia	
Poziom: studia I stopnia	
Forma: studia stacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów/ 180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	1 600
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	94,86
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	114,61
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	60
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	32
Wymiar praktyk zawodowych⁵	6 miesięcy, 960
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2560/0
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 2050/0

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3b. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) od roku akademickiego 2022/2023⁶

Nazwa kierunku: ekonomia	
Poziom: studia I stopnia	
Forma: studia niestacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów/ 180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁷	1 090
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	77,20
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	114,61
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	60
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	32
Wymiar praktyk zawodowych⁸	6 miesięcy, 960
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	fakultatywnie
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2560/0
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 2050/0

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3c. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) od roku akademickiego 2022/2023.⁹

Nazwa kierunku: ekonomia	
Poziom: II stopień	
Forma: stacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/ 120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów¹⁰	1 057
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	63,49
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	74,91
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	45
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	16 16
Wymiar praktyk zawodowych¹¹	3 miesiące, 480
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	fakultatywnie
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1537/0
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1202/0

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹⁰ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3d. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) od roku akademickiego 2022/2023.¹²

Nazwa kierunku: ekonomia	
Poziom: II stopień	
Forma: niestacjonarne	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/ 120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów¹³	722
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	50,40
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	74,91
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	45
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	16
Wymiar praktyk zawodowych¹⁴	3 miesiące, 480
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	fakultatywnie
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1537/0
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1202/0

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹³ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁴ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4a. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne na studiach I stopnia stacjonarnych¹⁵

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia podstawowe			
Ekonometria	Ćw	30	2,00
Matematyka	Ćw	30	0,50
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Ćw	15	1,48
Mikroekonomia	Ćw	30	3,46
Podstawy makroekonomii	Ćw	30	3,33
Podstawy prawa	Ćw	15	1,29
Podstawy rachunkowości	Ćw	30	2,96
Podstawy zarządzania	Ćw	30	2,00
Statystyka opisowa	Ćw	30	1,66
Zajęcia kierunkowe oraz uzupełniające			
Analiza ekonomiczna	Ćw	15	1,66
Ekonomia integracji europejskiej	Ćw	15	1,66
Finanse publiczne i rynki finansowe	Ćw	15	1,48
Geografia ekonomiczna	Ćw	15	1,48
Gospodarka regionalna	Ćw	15	1,66
Informatyka	ZTI	14	0,81
Podstawy bankowości i finansów	Ćw	15	1,48
Podstawy marketingu	Ćw	15	1,66
Polityka gospodarcza	Ćw	15	1,60
Polityka społeczna	Ćw	15	1,60
Prognozowanie i symulacje	Li	15	1,50
Przedsiębiorczość	Li	30	2,00
Lektorat języka obcego	L	120	5,99
Seminarium	Sem	45	8,00
Praktyka zawodowa			
Praktyka zawodowa	P	960	32,00
Zajęcia do wyboru			
Ekonomiczne problemy współczesnego świata	Ćw	15	0,66
Historia gospodarcza	Ćw	15	1,60
Ekonomika produkcji	Li	15	1,60
Ekonomika przedsiębiorstwa usługowego	Ćw	15	1,11

¹⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Finanse samorządów lokalnych	Ćw	15	1,11
Język obcy 2 (Business English 2)	L	45	2,66
Podstawy geografii turystycznej	Ćw	15	0,66
Obsługa ruchu turystycznego	Ćw	20	1,66
Podstawy turystyki i hotelarstwa	Ćw	20	1,60
Rachunkowość finansowa	Li	30	1,66
Polityka zatrudnienia i rynku pracy	Ćw	15	1,72
Analiza i marketing usług turystycznych i hotelarskich	Ćw	15	1,00
Ekonomika turystyki i hotelarstwa	Ćw, Li	30	2,20
Finanse przedsiębiorstw	Ćw, Li	20	1,66
Formy opodatkowania małych przedsiębiorstw	Ćw	15	1,11
Metody wyceny projektów gospodarczych	Ćw	15	1,11
English for Tourism 2	L	30	2,66
Negocjacje w biznesie	Ćw	15	1,00
Obrót papierami wartościowymi	Li	30	1,33
Obsługa konsumenta	Ćw	15	1,00
Podstawy ekonomiki produkcji	Ćw	15	1,20
Podstawy ekonomiki usług	Ćw	20	1,28
Podstawy komunikowania	Ćw	20	1,33
Podstawy komunikowania	Ćw	15	1,00
Rachunkowość w małym przedsiębiorstwie	Ćw	15	1,20
Rachunkowość zarządcza	Ćw	15	1,66
Regiony i atrakcje turystyczne	Ćw	15	1,33
Wprowadzenie do ekonomii społecznej	Ćw	15	1,52
System podatkowy	Ćw	15	1,60
Turystyka kwalifikowana	Ćw	15	1,16
Turystyka międzynarodowa	Ćw	15	1,20
Turystyka w UE	Ćw	15	1,20
Zarządzanie dokumentacją przedsiębiorstwa	Ćw	30	1,28
Zarządzanie organizacjami pozarządowymi	Li	30	1,18
Zarządzanie projektami	Li	20	1,33
Agrobiznes	Ćw	15	1,33
Agroturystyka	Ćw	15	1,48
Analiza finansowa	Ćw	15	1,66
Design Thinking	ĆP	15	0,77

Doradztwo	Ćw	15	2,00
Doradztwo	Li	10	2,00
Marketing produktów	Ćw	15	1,07
Marketing usług	Ćw	15	1,07
Modele biznesowe	Li	15	1,66
Wprowadzenie do rynków finansowych	Ćw	15	1,60
Polityka i finanse UE	Ćw, Li	30	2,00
Prawo w turystyce i rekreacji	Ćw	15	1,11
Rachunkowość budżetowa	Ćw	15	1,20
Symulacje biznesowe	Ćw	15	0,77
Systemy komputerowe w turystyce i hotelarstwie	Li	30	2,00
Techniki sprzedaży usług turystycznych	Ćw	15	1,60
Współczesne trendy w turystyce światowej	Ćw	15	2,00
Zarządzanie bankiem	Li	15	1,66
Zarządzanie marketingowe firmą	Ćw	15	1,20
Zarządzanie marketingowe firmą	Ćw	15	1,60
Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym	Li	30	2,00
Razem:			114,61 - 115,29*

*Liczba punktów ECTS w zależności od wybranych przedmiotów

Tabela 4b. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne na studiach I stopnia niestacjonarnych¹⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć studia niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia podstawowe			
Ekonometria	Ćw	15	2,00
Matematyka	Ćw	10	0,50
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Ćw	15	1,48
Mikroekonomia	Ćw	20	3,46
Podstawy makroekonomii	Ćw	20	3,33
Podstawy prawa	Ćw	10	1,29
Podstawy rachunkowości	Ćw	20	2,96
Podstawy zarządzania	Ćw	20	2,00

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Statystyka opisowa	Ćw	20	1,66
Zajęcia kierunkowe oraz uzupełniające			
Analiza ekonomiczna	Ćw	10	1,66
Ekonomia integracji europejskiej	Ćw	10	1,66
Finanse publiczne i rynki finansowe	Ćw	10	1,48
Geografia ekonomiczna	Ćw	10	1,48
Gospodarka regionalna	Ćw	10	1,66
Informatyka	ZTI	8	0,81
Podstawy bankowości i finansów	Ćw	10	1,48
Podstawy marketingu	Ćw	10	1,66
Polityka gospodarcza	Ćw	10	1,60
Polityka społeczna	Ćw	10	1,60
Prognozowanie i symulacje	Li	10	1,50
Przedsiębiorczość	Li	15	2,00
Lektorat języka obcego	L	75	5,99
Seminarium	Sem	45	8,00
Praktyka zawodowa			
Praktyka zawodowa	P	960	32,00
Zajęcia do wyboru			
Ekonomiczne problemy współczesnego świata	Ćw	10	0,66
Historia gospodarcza	Ćw	10	1,60
Język obcy 2 (Business English 2)	L	20	2,66
Ekonomia produkcji	Li	10	1,60
Finanse samorządów lokalnych	Ćw	10	1,11
Podstawy geografii turystycznej	Ćw	10	0,66
Rachunkowość finansowa	Li	15	1,66
Polityka zatrudnienia i rynku pracy	Ćw	10	1,72
Finanse przedsiębiorstw	Li	10	1,66
Formy opodatkowania małych przedsiębiorstw	Ćw	10	1,11
Metody wyceny projektów gospodarczych	Ćw	10	1,11
Obrót papierami wartościowymi	Li	10	1,33
Podstawy ekonomiki usług	Ćw	10	1,28
Podstawy komunikowania	Ćw	10	1,00
Polityka i finanse UE	Li	10	1,16
Rachunkowość zarządcza	Ćw	10	1,66
Wprowadzenie do ekonomii społecznej	Ćw	10	1,52
System podatkowy	Ćw	10	1,60

Zarządzanie dokumentacją przedsiębiorstwa	Ćw	15	1,28
Zarządzanie projektami	Li	10	1,33
Agrobiznes	Ćw	10	1,33
Analiza finansowa	Ćw	10	1,66
Design Thinking	ĆP	15	0,77
Doradztwo	Li	10	2,00
Marketing produktów	Ćw	10	1,07
Marketing usług	Ćw	10	1,07
Modele biznesowe	Li	10	1,66
Wprowadzenie do rynków finansowych	Ćw	10	1,60
Rachunkowość budżetowa	Ćw	10	1,20
Rachunkowość zarządcza	Ćw	10	1,51
Sprawozdawczość finansowa	Ćw	10	1,50
Symulacje biznesowe	Ćw	15	0,77
Zarządzanie bankiem	Li	10	1,66
Zarządzanie marketingowe firmą	Ćw	15	1,20
Razem:			114,61 - 115,29*

*Liczba punktów ECTS w zależności od wybranych przedmiotów

Tabela 4c. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne na studiach II stopnia stacjonarnych¹⁷

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia podstawowe			
Makroekonomia	Ćw	30	2,60
Prawo gospodarcze	Ćw	30	2,00
Wnioskowanie statystyczne	Ćw	30	2,40
Ekonomia menedżerska	Ćw	30	2,66
Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych	Li	30	2,00
Zajęcia kierunkowe oraz uzupełniające			
Ekonomia matematyczna	Ćw	30	2,00
Rynek finansowy	Ćw	30	2,40
Lektorat języka obcego	L	60	3,00
Seminarium magisterskie [seminarium dyplomowe]	Sem	60	10,00
Ekonomia międzynarodowa	Ćw	30	2,60
Gospodarowanie kapitałem	Ćw	30	2,00

¹⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

ludzkim			
Praktyka zawodowa			
Praktyka zawodowa	P	480	16,00
Zajęcia do wyboru			
Public relations	Ćw	15	1,60
Rachunek kosztów i kalkulacje w przedsiębiorstwie	Ćw	15	1,80
Rachunkowość w małej firmie	Ćw	15	1,80
Spółeczna odpowiedzialność biznesu	Ćw	15	1,60
Globalizacja	Ćw	15	1,60
Problemy rozwoju zrównoważonego	Ćw	15	1,60
Publiczne bazy danych oraz wizualizacja i raportowanie analiz statystycznych	Li	30	1,66
Wielowymiarowa analiza danych	Li	30	1,66
Controlling	Ćw	15	1,60
Kierowanie zespołami	Ćw	15	1,60
Podstawy ekonomii behawioralnej	Ćw	15	1,60
Polityka zatrudnienia i rynek pracy	Ćw	15	1,60
Prawo podatkowe	Ćw	15	1,60
Rozliczenia podatkowe	Li	15	1,60
Zarządzanie projektami biznesowymi	Ćw	15	1,60
Zarządzanie strategiczne	Ćw	15	1,60
Badania operacyjne	Li	15	1,60
Ekonomika sektora publicznego	Ćw	15	1,60
Innowacje	Li	15	0,90
Instytucje sektora finansowego	Ćw	15	1,60
Inwestycje produkcyjne	Ćw	15	1,60
Lider przedsiębiorczości	Li	15	0,90
Marketing strategiczny	Ćw	15	1,60
Nadzór korporacyjny	Ćw	15	1,60
Narzędzia informatyczne w biznesie	Li	15	1,60
Ochrona tajemnicy zawodowej i informacji niejawnych oraz innych tajemnic ustawowo chronionych	Ćw	15	1,60
Organizacja i ekonomika przedsiębiorstwa	Ćw	15	1,60

Organizacje pozarządowe w realizacji projektów społecznych	Li	15	0,88
Przedsiębiorczość społeczna	Li	15	0,88
Rachunkowość komputerowa - Księga handlowa	Li	30	2,00
Rachunkowość komputerowa - Płace i kadry	Li	30	2,00
Ubezpieczenia społeczne	Ćw	15	1,60
Razem			74,91

Tabela 4d. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne na studiach II stopnia niestacjonarnych

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć studia niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia podstawowe			
Makroekonomia	Ćw	20	2,60
Prawo gospodarcze	Ćw	20	2,00
Wnioskowanie statystyczne	Ćw	20	2,40
Ekonomia menedżerska	Ćw	20	2,66
Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych	Li	20	2,00
Zajęcia kierunkowe oraz uzupełniające			
Ekonomia matematyczna	Ćw	20	2,00
Rynek finansowy	Ćw	20	2,40
Lektorat języka obcego	L	45	3,00
Seminarium magisterskie [seminarium dyplomowe]	Sem	60	10,00
Ekonomia międzynarodowa	Ćw	20	2,60
Gospodarowanie kapitałem ludzkim	Ćw	20	2,00
Praktyka zawodowa			
Praktyka zawodowa	P	480	16,00
Zajęcia do wyboru			
Public relations	Ćw	10	1,60
Rachunek kosztów i kalkulacje w przedsiębiorstwie	Ćw	10	1,80
Rachunkowość w małej firmie	Ćw	10	1,80
Społeczna odpowiedzialność biznesu	Ćw	10	1,60
Globalizacja	Ćw	10	1,60
Problemy zrównoważonego rozwoju	Ćw	10	1,60

Publiczne bazy danych oraz wizualizacja i raportowanie analiz statystycznych	Li	20	1,66
Wielowymiarowa analiza danych	Li	20	1,66
Controlling	Ćw	10	1,60
Kierowanie zespołami	Ćw	10	1,60
Podstawy ekonomii behawioralnej	Ćw	10	1,60
Polityka zatrudnienia i rynek pracy	Ćw	10	1,60
Prawo podatkowe	Ćw	10	1,60
Rozliczenia podatkowe	Li	10	1,60
Zarządzanie projektami biznesowymi	Ćw	10	1,60
Zarządzanie strategiczne	Ćw	10	1,60
Badania operacyjne	Li	10	1,60
Ekonomika sektora publicznego	Ćw	10	1,60
Innowacje	Li	10	0,90
Instytucje sektora finansowego	Ćw	10	1,60
Inwestycje produkcyjne	Ćw	10	1,60
Lider przedsiębiorczości	Li	10	0,90
Marketing strategiczny	Ćw	10	1,60
Nadzór korporacyjny	Ćw	10	1,60
Narzędzia informatyczne w biznesie	Li	10	1,60
Ochrona tajemnicy zawodowej i informacji niejawnych oraz innych tajemnic ustawowo chronionych	Ćw	10	1,60
Organizacja i ekonomika przedsiębiorstwa	Ćw	10	1,60
Organizacje pozarządowe w realizacji projektów społecznych	Li	10	0,88
Przedsiębiorczość społeczna	Li	10	0,88
Rachunkowość komputerowa - Księga handlowa	Li	20	2,00
Rachunkowość komputerowa - Płace i kadry	Li	20	2,00
Ubezpieczenia społeczne	Ćw	10	1,60
Razem			74,91

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁸

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁹
Nie dotyczy.				
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych²⁰

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
studia I stopnia					
Lektorat języka obcego	lektorat	I,II,III**	stacjonarne	angielski	corocznie około 90% studentów kierunku
Lektorat języka obcego	lektorat	I,II,III**	niestacjonarne	angielski	corocznie około 90% studentów kierunku
English for Tourism	Lektorat	IV,V	stacjonarne	angielski	17 osób*
Język obcy 2 (Business English)	lektorat	IV,V	niestacjonarne	angielski	15 osób*

¹⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁹ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

²⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

studia II stopnia					
Lektorat języka obcego	lektorat	II,III,IV***	stacjonarne	angielski	corocznie około 90% studentów kierunku
Lektorat języka obcego	lektorat	II,III,IV***	niestacjonarne	angielski	corocznie około 90% studentów kierunku
Globalizacja/globalisation	wykłady/ ćwiczenia	II	stacjonarne	50% angielski; 50% polski	21* (wszyscy studenci)
Globalizacja/globalisation	wykłady/ ćwiczenia	II	niestacjonarne	50% angielski; 50% polski	27* (wszyscy studenci)

*dane za bieżący rok akademicki, tj. według programów studiów realizowanych od 2020 r. oraz 2021 r.

**w programach studiów od 2022 r. lektoraty języka obcego są realizowane w semestrach III, IV oraz V.

*** w programach studiów od 2022 r. lektoraty języka obcego są realizowane w semestrach II oraz III.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

- 2.1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)
 - a) Program studiów kierunku ekonomia I stopnia od roku akademickiego 2022/2023
 - b) Program studiów kierunku ekonomia II stopnia od roku akademickiego 2022/2023
- 2.2. Obsada zajęć na kierunku ekonomia w roku akademickim 2022/2023
 - a) Studia I stopnia
 - b) Studia II stopnia
- 2.3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
 - a) Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych
 - b) Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych
- 2.4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane oraz opiekunów prac dyplomowych
- 2.5. Charakterystyka wyposażenia sal dydaktycznych oraz informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych
- 2.6. Wykaz tematów prac dyplomowych realizowanych w 2022 r. na kierunku ekonomia (I oraz II stopień; studia stacjonarne i niestacjonarne)
- 2.7. Sylabusy zajęć obowiązujące od roku akademickiego 2022/2023
 - a) Studia I stopnia
 - b) Studia II stopnia